

econventio

kerekasztal közhasznú egyesület

ECONVENTIO TESZT 2020
KÖZÉPISKOLÁSOK EREDMÉNYEI

Tartalom

Az Econventio-mérés és felépítése	2
Közreműködők.....	3
Érdekességek.....	4
Eredmények.....	5
Modulok.....	14
1. Általános pénzügyi ismeretek.....	14
2. Befektetés, megtakarítás.....	21
3. Hitelezés	28
4. Munka világa	34
5. Általános gazdasági ismeretek	41
6. Biztosítás, nyugdíj.....	48
Megoldókulcs a teszthez.....	54
1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások	54
2. Befektetés, megtakarítás.....	56
3. Hitelezés	58
4. Munka világa	60
5. Általános gazdasági ismeretek	63
6. Biztosítás, nyugdíj.....	66

AZ ECONVENTIO-MÉRÉS ÉS FELÉPÍTÉSE

A pénzügyi kultúra az egyének pénzügyi döntéshozatalát meghatározó tényezőket foglalja magába. Az Econventio felmérés hat témakörben 40 kérdésből áll össze (ebből 30 darab tudásteszt-kérdés és 10 darab attitűdkérdés), amely témakörök a mindennapi pénzügyek területeit érintik:

1. Általános banki, pénzügyi ismeretek: számlavezetés, tranzakciós költségek, bankkártya használat, bankrendszer, pénzügyi szolgáltatások, devizák és valuták
2. Befektetések és megtakarítások: befektetési formák, célok, időtávok, kamat és hozam különbsége, hozam és kockázat kapcsolata
3. Hitelek: diákhitel, egyéb hitelfajták és jellemzőik
4. A munka világa: diákmunka, jövedelem, adók és járulékok, vállalkozások
5. Általános gazdasági ismeretek: infláció, államadósság, adózás
6. Biztosítás és nyugdíj: öngondoskodás, nyugdíjrendszer, biztosítások típusainak jellemzői

A kérdőív témakörönként 5-5 darab tudásteszt kérdést tartalmaz, ebből 4-4 darab elméleti jellegű, a témakörök utolsó tudásteszt kérdései pedig számítási feladatok. A 30 tudásteszt kérdésre adott helyes válaszokat figyelembe véve számítjuk az Econventio-indexet. Az index értéke a kitöltők átlagteljesítménye, azaz a helyes válaszok arányának átlagaként van definiálva. Ennek értéke a modell mind a hat vizsgálati dimenzióját egy-egy számértékkel jellemezzük, mely gyakorlatilag az egyes dimenziókra adott helyes válaszok számát mutatja. Az Econventio-indexet úgy állítjuk elő, hogy a modell mind a hat dimenziója azonos súllyal befolyásolja az index értékét. Az Econventio-index így egy $[0;100]$ intervallumba eső érték, melynek magasabb értéke magasabb átlagteljesítményt mutat.

A kérdőív a 30 darab tudásteszt kérdés mellett témakörönként változó számban attitűdkérdéseket is tartalmaz, amellyel a kitöltők pénzügyekhez és bizonyos témakörökhöz való hozzáállását vizsgálhatjuk, ilyen többek között a korrupció megítélése vagy a válaszadók vállalkozói hajlandósága.

A kérdőíven elért eredmények feldolgozása során az Econventio-index kiszámítása mellett az egyes kérdésekre adott válaszokat és attitűdöket olyan demográfiai tényezőkkel is összehasonlítottuk, mint például a válaszadók iskola típusa vagy életkora, amely összehasonlítások segíthetnek a középiskolások pénzügyi kultúra sajátosságainak jobb megértésében és a pénzügyi kultúra fejlesztését célzó programok kialakításában.

Közreműködők

Az Econventio felmérés előkészítésében és lebonyolításában résztvevő intézmények és képviselőik, akiknek ezúton is köszönetüket fejezzük ki közreműködésükért:

Econventio Kerekasztal Közhasznú Egyesület:

Sápi Ákos
elnök

Kovács Katalin

Tráserné Horváth Annamária

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar:

Dr. Kovács Péter

Dr. Kosztopulosz Andreász

Bodó Regina

Kuruczleki Éva

Rácz Tamás

Állami Számvevőszék:

Dr. Kovács Diána

Nemzeti Adó- és Vámhivatal:

Dr. Vas Adrienn

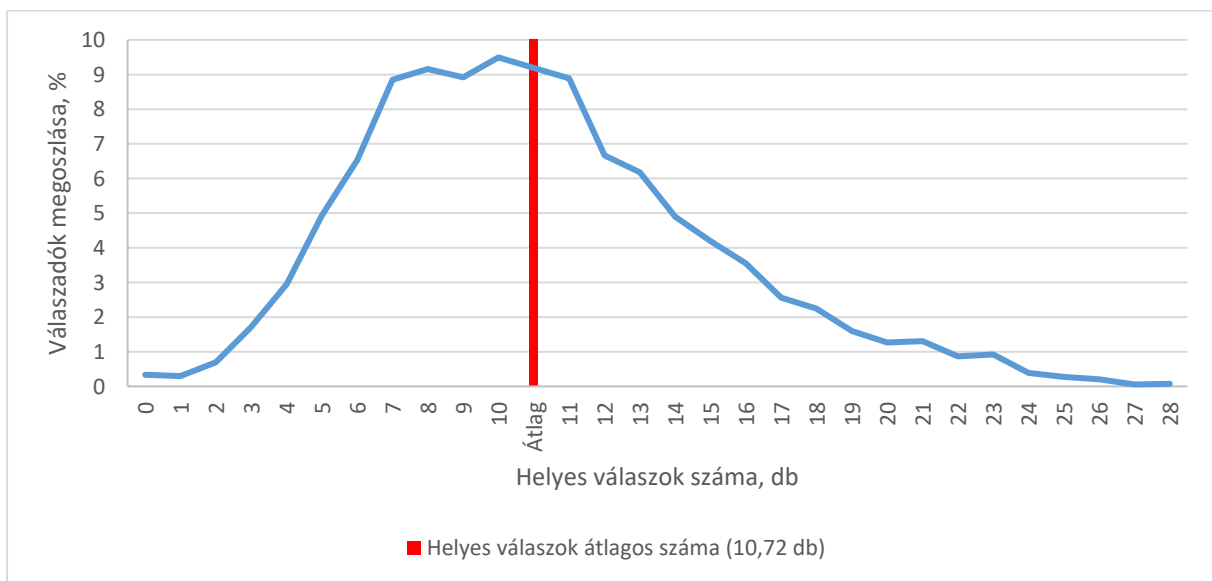
ÉRDEKESSÉGEK

EREDMÉNYEK

A koronavírus-járvány kitörése és így az iskolák ideiglenes bezárása és az online oktatás nehézségei miatt a felmérésben 2020-ban a korábbi évekhez képest kevesebben, összesen 6173 fő középiskolás diák vett részt. Azokat a válaszadókat, akik 5 percnél rövidebb idő alatt töltötték ki a felmérést (ennyi idő szükséges minimálisan ahhoz, hogy végig olvassák a felmérés kérdéseit és a válaszalternatívákat, anélkül, hogy a helyes válaszon elgondolkodnának) vagy véletlenszerű válaszokat adtak (például azonos választ jelöltek meg minden egyes kérdés esetén) kiszűrtük, így az érvényes választ adók száma 5435 fő. A továbbiakban ezen kitöltők eredményeire koncentrálnunk, a részleges vagy érvénytelen kitöltéseket a vizsgálatban nem szerepeltetjük.

A kitöltők a 30 db tudásteszt kérdésből átlagosan 10,72 db kérdést tudtak helyesen megválaszolni (az összes tudásteszt kérdés átlagosan 35,7 százalékát). Az érvényes kitöltők körében nem született hibátlan kitöltés, és 90% feletti eredménnyel (27 pont vagy annál magasabb eredmény) is mindössze 7 fő (a kitöltők 0,13 százaléka) rendelkezik. Ezzel szemben, jelentősen magasabb azok aránya, akik 10% alatti eredményt (3 pont vagy annál kevesebb) értek el, az érvényes kitöltéssel rendelkezők közül 165 fő, azaz a kitöltők 3 százaléka ért el ilyen eredményt. A kitöltők pontszám szerinti megoszlását a lenti ábra szemlélteti, a kitöltők pontszám szerinti eloszlására enyhe baloldali aszimmetria jellemző, a kitöltők többsége (2928 fő, 53,9%) átlag alatti eredményt ért el, a leggyakoribb elért eredmény a 10 pont volt, a kitöltők 9,5 százaléka (516 fő) válaszolt meg 10 db kérdést helyesen.

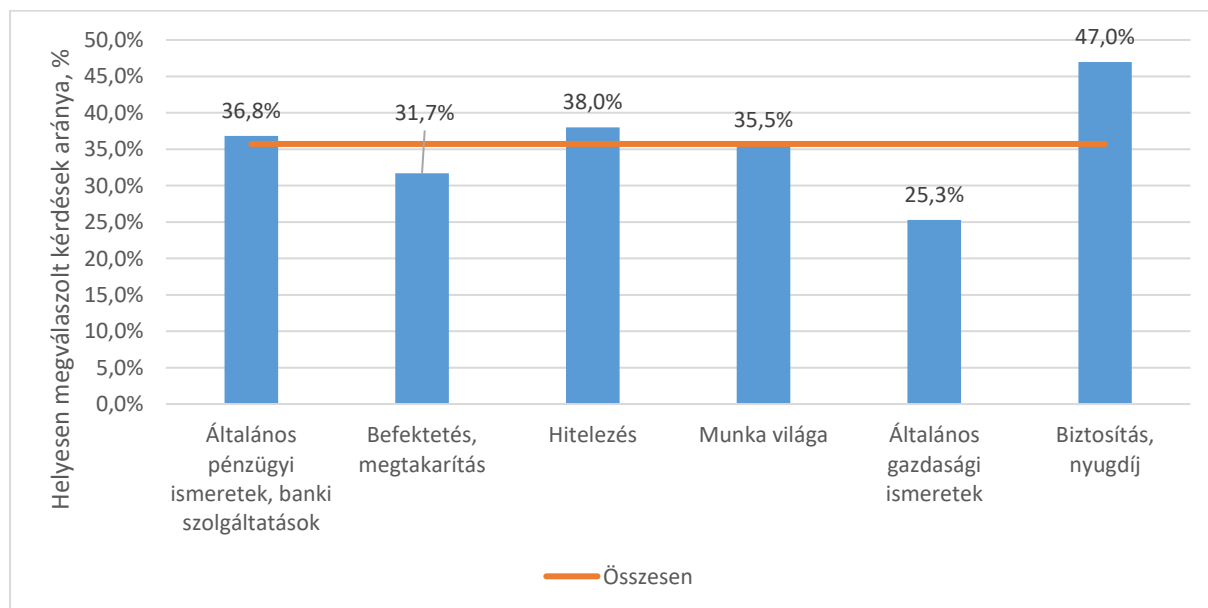
1. ábra A válaszadók megoszlása a helyesen megválaszolt kérdések száma szerint, %

Forrás: saját szerkesztés

Témakörönként vizsgálva, hogy a diákok a tudásteszt kérdések közül átlagosan mennyit tudtak helyesen megválaszolni, kiderül, hogy a leggyengébben az általános gazdasági ismeretek és befektetés és megtakarítás témakörökben teljesítettek a leggyengébben. Az általános gazdasági ismeretek témakörben az 5 db tudásteszt kérdésből átlagosan 1,26 darabot, a kérdések közel negyedét tudták csak helyesen megválaszolni (bár a válaszadók 0,7 százaléka, 36 fő mind az öt kérdést meg tudta válaszolni), a válaszadók többsége 0 (1410 fő, 25,9%) vagy 1 pontot (2099 fő, 38,6%) ért el a témakörben. A második leggyengébb témakör a befektetés és megtakarítás témaköre volt, itt átlagosan 1,59 db kérdést (a tudásteszt kérdések 31,7 százalékát) tudták helyesen megválaszolni. A válaszadók többsége ebben a témakörben leggyakrabban 1 (1631 fő, 30%) vagy 2 pontot (1434 fő, 26,4%) ért el a maximálisan megszerezhető 5 pontból. A legeredményesebb témakör a biztosítás és nyugdíj témaköre volt, ahol a válaszadók átlagosan a kérdések közel felét, 2,35 db kérdést tudtak helyesen megválaszolni (47%). A témakörben leggyakrabban (pont ugyanannyian, 1508-1508 fő, a válaszadók 27,7-27,7 százaléka) 2 és 3 pontot szereztek a válaszadók ebben a témakörben.

2. ábra Helyesen megválaszolt kérdések aránya témakörönként, %

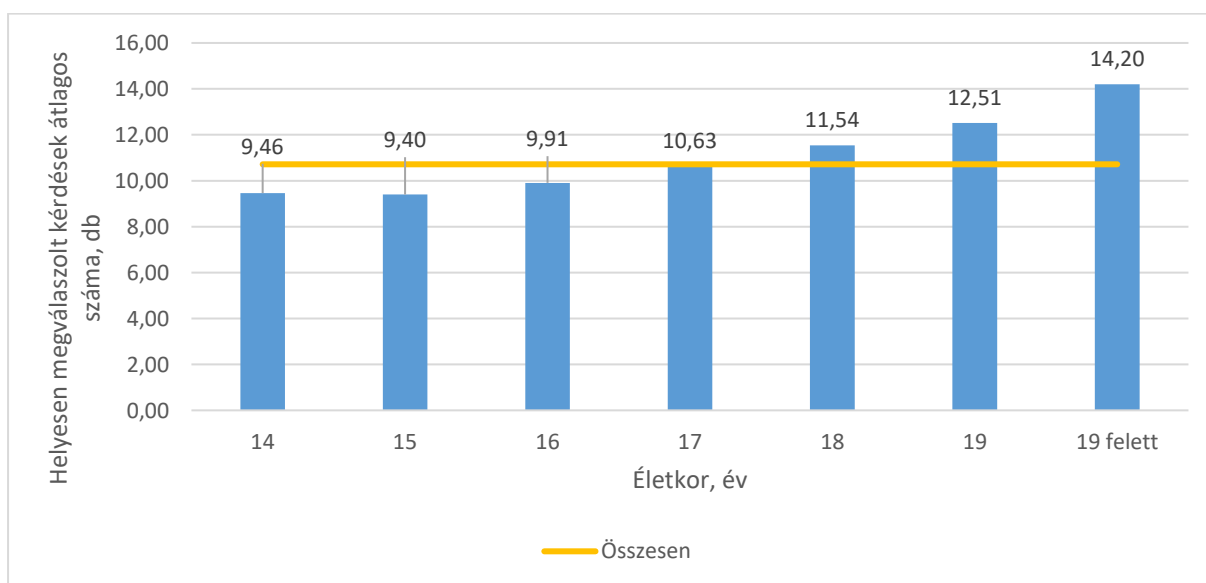
Forrás: saját szerkesztés

A kérdőív hat témaköre tartalmazott témakörönként 1-1 db számításos és digitalizációs kérdést is. Elsőként a számításos feladatokra adott helyes válaszok számát megvizsgálva meg megtudhatjuk, hogy a számolási kérdések nehézséget okoztak a diákok számára, hiszen a 6 db számítási kérdésből átlagosan 1,76 darabot (a kérdések 29,3 százalékát) tudtak csak helyesen megválaszolni. A válaszadók 16,9 százaléka (921 fő) nem tudott egyetlen egy számítási kérdést sem megválaszolni, míg azok aránya, akik mind a hat számítási kérdést meg tudták válaszolni, mindössze 0,9% (51 fő). Ezután megvizsgálva a digitalizációs témában feltett tudásteszt kérdéseket, megtudjuk, hogy a diákok a számításos kérdésekhez képest kis mértékben ugyan, de

jobban teljesítettek a digitalizációs témakörben, átlagosan 2,11 db kérdést (a digitalizációs kérdések 35,2 százalékát) tudták helyesen megválaszolni. A csak helytelen választ adók aránya a számításos kérdésekhez képest alacsonyabb, mindössze 512 fő (a válaszadók 9,2 százaléka) nem tudott egy kérdést se helyesen megválaszolni, a hibátlan kitöltők száma viszont szinte ugyanannyi, míg a számításos kérdések mindegyikét 51 fő, addig a digitalizációs kérdések mindegyikét 53 fő tudta mind helyesen megválaszolni. A számításos kérdésekre adott helyes válaszok száma pozitív irányú, közepesnél erősebb kapcsolatban áll a helyes válaszok számával ($r=0,648$), és ugyanez mondható el a digitalizációs kérdésekre adott helyes válaszok és a teszten elért eredmény kapcsolatáról ($r=0,683$), tehát a diákokról elmondható az, hogy aki jobb eredményt ért el akár a számítási, akár a digitalizációs kérdéseken, összességében jellemzően jobban teljesített a teszten. A számításos és digitalizációs kérdésekre adott helyes válaszok száma között azonban gyenge, pozitív kapcsolat figyelhető meg ($r=0,292$), tehát azt már nem mondhatjuk ki egyértelműen, hogy aki jobb eredményt ér el a számításos kérdéseken, ő biztosan jobban fog teljesíteni a digitalizáció témakörében is, vagy fordítva, mivel itt már nem beszélhetünk erős kapcsolatról a két változó között.

A teszten elért eredmény gyenge kapcsolatban áll az életkorral ($H=0,289$). Az előző évek eredményeivel összehangban áll az a megfigyelés, hogy az életkor növekedésével nő a diákok tudástesztben elért eredményének az átlaga, a legfiatalabbak és a legidősebbek között közel 5 pontnyi átlagos eltérés figyelhető meg, míg a 14 és 15 évesek átlagosan 9,46 és 9,4 db kérdést tudtak helyesen megválaszolni, addig a 19 év feletti válaszadók átlagosan 14,2 db helyes választ adtak a 30 tudásteszt kérdésre. Szintén összehangban áll a korábbi évek megfigyeléseivel az, hogy a 15 évesek átlagos eredménye a legalacsonyabb, ez a 2020-as felmérésben sem volt másként.

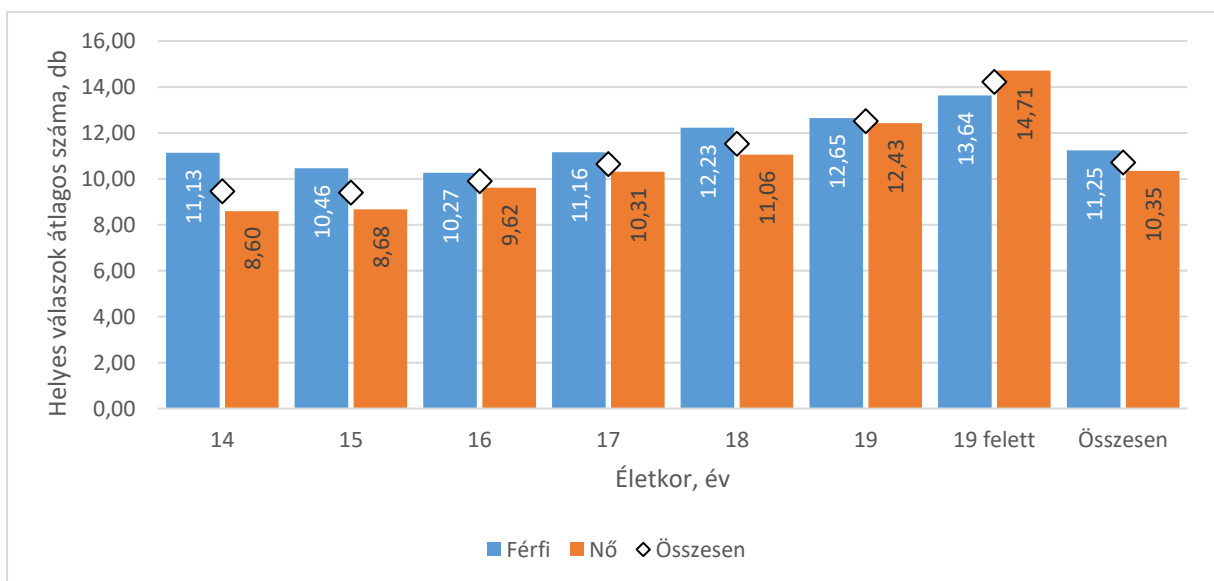
3. ábra Helyes válaszok átlagos száma életkoronként külön-külön, db

Forrás: saját szerkesztés

A diákok körében 41,5% a férfi és 58,5% a nők aránya. A férfi kitöltők átlagosan 11,25 pontot értek el a teszten, míg a nők eredménye átlagosan 10,35 pont, tehát a nemek között egy átlagosan 0,9 pontos különbséget fedezhetünk fel a férfiak javára. Nemek és életkorok szerint vizsgálódva észrevehetjük azt, hogy míg bár a letöbb korcsoportban a férfiak eredménye átlagosan 1-2 ponttal magasabb a nők eredményéhez képest (kivétel erre a 19 év feletti csoportja, ahol a női átlagos pontszáma magasabb), míg a nők esetén az életkor növekedésével folyamatosan nő a teszten elért átlagos eredmény, a férfiaknál a 14-16 évesek körében előbb az életkor növekedésével párhuzamosan az átlagos eredmény csökkenése figyelhető meg, és csak ezután figyelhető meg növekvő tendencia a teszteredményekben.

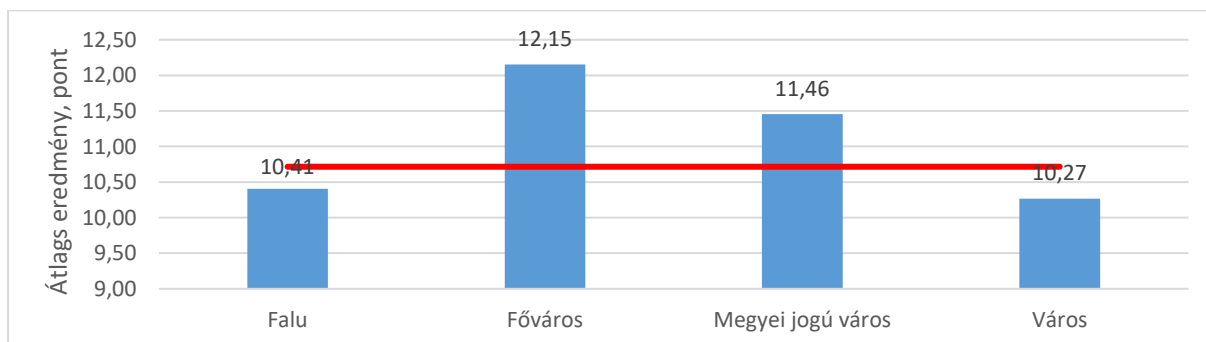
4. ábra Helyes válaszok átlagos száma nemeként és életkoronként külön-külön, db

Forrás: saját szerkesztés

A teszteredményeket lakóhely szerint vizsgálva ismét megfigyelhető a város (a fővárost külön kategóriának tekintve) és a vidék különbsége: a helyes válaszok átlagos száma a fővárosban volt a legmagasabb, 12,15 pont (a maximálisan elérhető 30 pontból); majd a megyei jogú városokban, 11,46 pont. Mindkét kategória átlagon felüli eredményt ért el. A falvakból és egyéb városokból érkező helyes válaszok átlagos értéke elmarad az összes megkérdezett átlagos helyes válaszaik számától. A falvakban átlagosan 9,88 db, míg a városokban átlagosan 9,76 db kérdést válaszoltak meg helyesen a kitöltők.

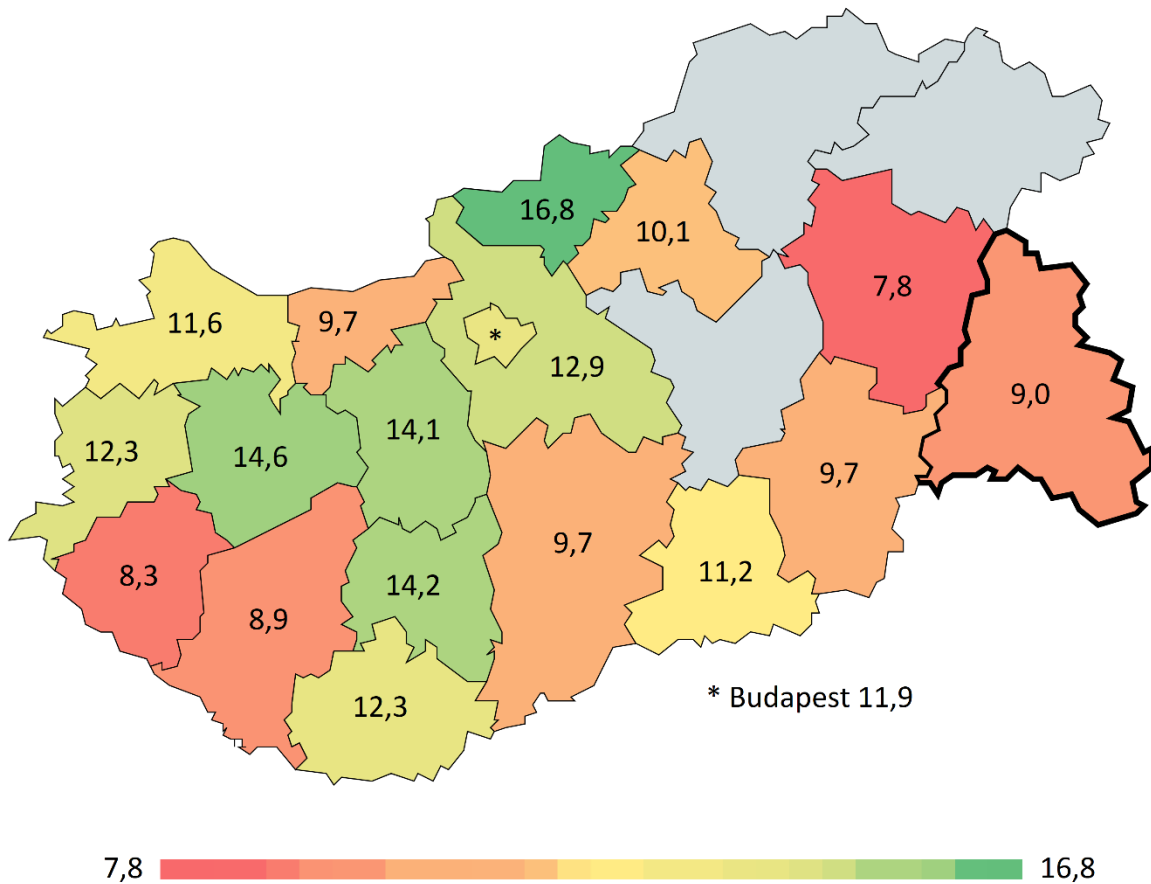
5. ábra Átlagos eredmény lakóhely szerint külön-külön és összesen, pont

Forrás: saját szerkesztés

Megyék szintjén is megvizsgálhatjuk a helyes válaszok számát. A 2020-as felmérésben Magyarország megyéi közül nem érkezett kitöltés Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megyéből, viszont a 2019-es felméréshez hasonlóan az Econventio felmérés 2020-ban is eljutott a határon túlra, 108 db érvényes kitöltés érkezett a romániai Bihar megyei Nagyváradról. A lenti ábrán láthatóak az egyes megyékben elért átlagos eredmények, legjobban a Nógrád megyei diákok teljesítettek (75 fő válaszadó átlagosan 16,8 db kérdésre helyesen válaszolva), őket követik a Veszprém megyeiek (367 fő, átlagos eredményük 14,6 pont), illetve a Tolna (73 fő, átlagos eredményük 14,2 pont) és Fejér megyeiek (27 fő, 14,1 pontos átlagos eredmény). A legrosszabbul teljesítő megyék Hajdú-Bihar megye (137 fő, 7,8 pont), Zala megye (29 fő, 8,3 pont), illetve Somogy megye (164 fő, 8,9 pont). A kitöltők többsége a Dél-Alföldi régióból érkezett (az összes érvényes válaszadó 56,5 százaléka), a lenti ábrán látható, hogy Csongrád-Csanád megyében a válaszadók átlagos eredménye kis mértékben átlag felett van, míg Bács-Kiskun és Békés megyében az átlagos eredmények elmaradnak az országos átlagtól.

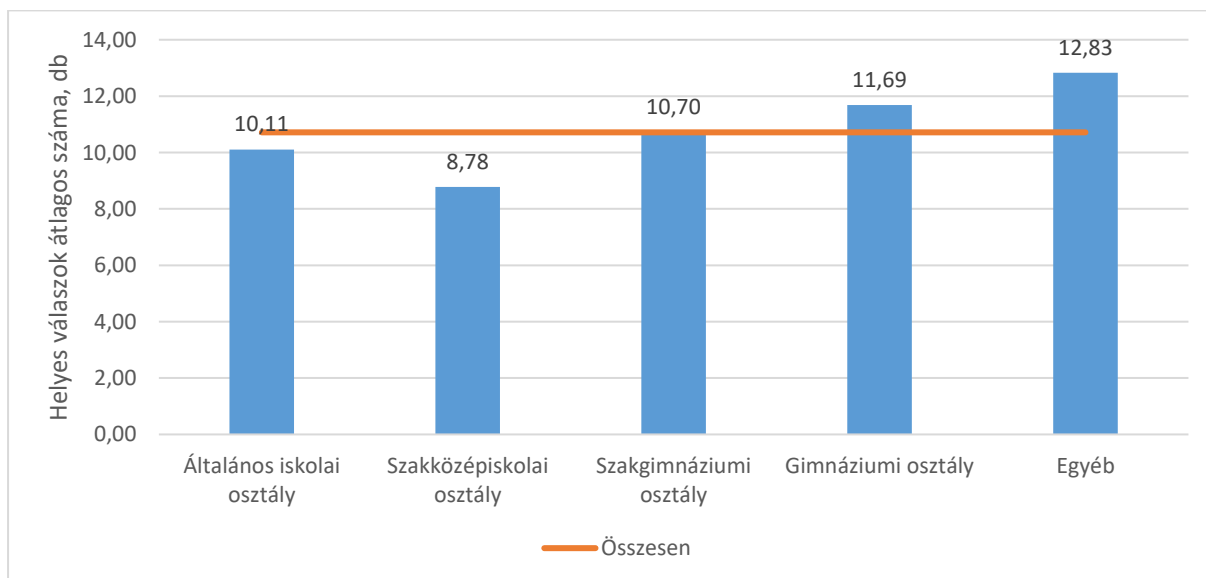
6. ábra Helyesen megválaszolt kérdések átlagos száma megyék szerint, db

Forrás: saját szerkesztés

Osztálytípusonként vizsgálva az eredményeket megtudjuk, hogy átlagosan a legtöbb helyes választ adó osztálytípus az „egyéb” osztálytípus, azonban ez nem feltétlen a képzés minősége miatt alakul így, hanem mert ezen osztálytípusokba jellemzően az idősebb, többségében valamilyen szakirányú továbbképzésben vagy érettségire épülő szakképzésben, technikumban tanuló válaszadók tartoznak, akik átlagosan jobban teljesítettek a teszten. Ezen kívül a gimnáziumi osztályokban kiemelkedő az átlagos helyes válaszok száma. Őket követik a szakgimnáziumi osztályokban tanulók. A legrosszabban teljesítő osztálytípus a szakközépiskolai osztályok, akik az általános iskolásoknál is gyengébben teljesítettek.

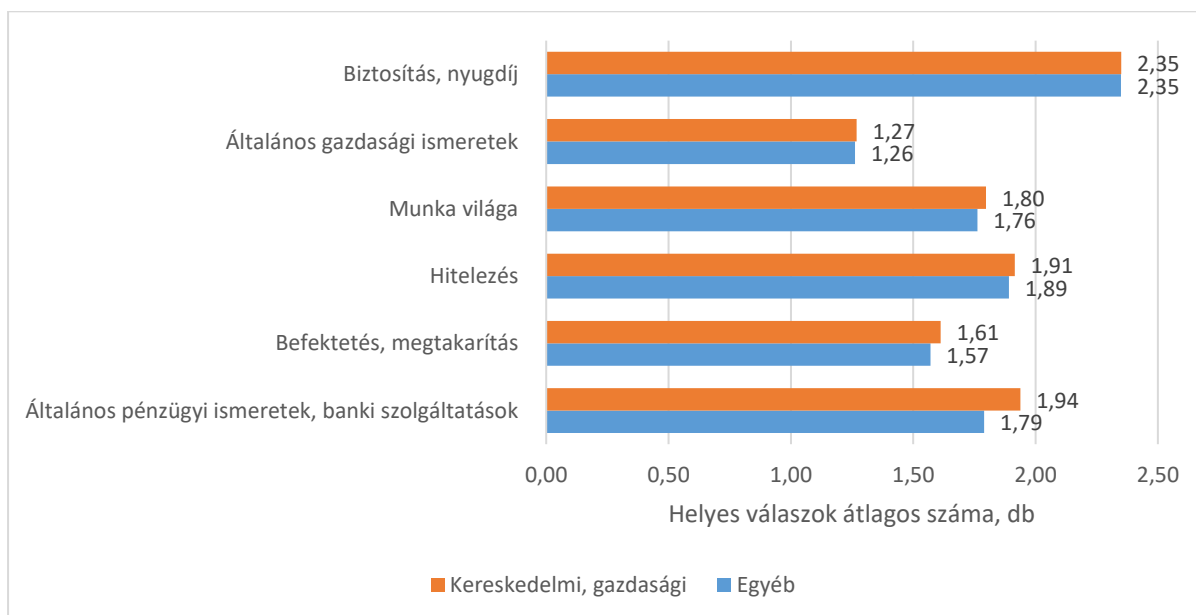
7. ábra Helyes válaszok átlagos száma osztálytípusonként külön-külön, db

Forrás: saját szerkesztés

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a kereskedelmi, gazdasági képzésben tanulók jobban teljesítenek a teszten, mint az egyéb képzéseken tanulók. Ez 2020-ban is így volt, bár meglepő módon a két csoport átlagos teljesítménye nem szignifikáns, a kereskedelmi, gazdasági képzési területen tanulók helyes válaszaik átlagos száma ugyan magasabb, de csak 0,25 ponttal érték el többet átlagosan, mint a nem gazdasági képzési területen tanulók. A kereskedelmi-gazdasági képzésben tanulók a kérdések közül átlagosan 10,88 db kérdést tudtak helyesen megválaszolni, addig a más képzési területen tanulók átlagosan 10,63 db kérdést tudtak helyesen megválaszolni. Témakörönként vizsgálva az eredményeket, míg a Biztosítás, nyugdíj témakörben a két képzési területen ugyanannyi az átlagos helyes válaszok száma, addig a többi modulban átlagosan több kérdést választottak meg helyesen a kereskedelmi, gazdasági területen tanulók.

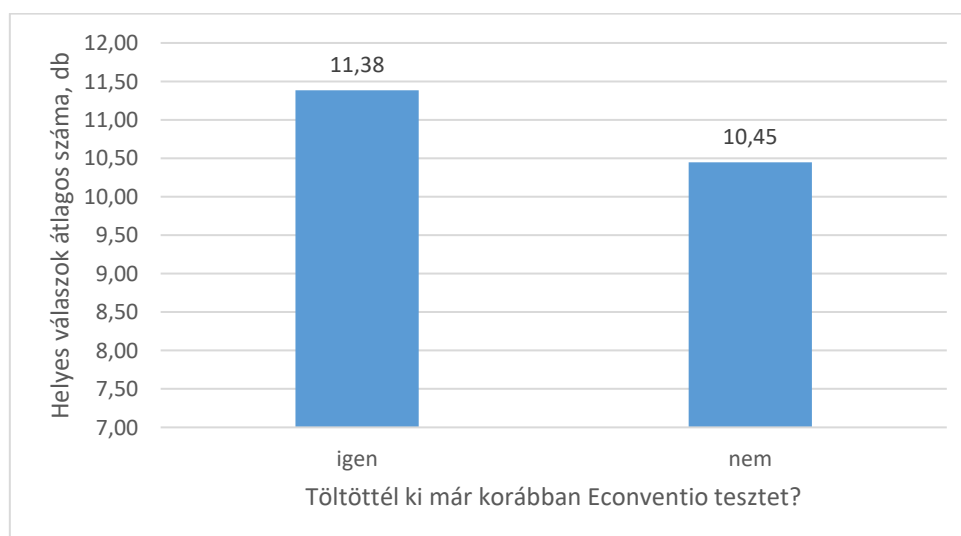
8. ábra Helyesen megválaszolt kérdések átlagos száma az egyes modulokban képzési terület szerint külön-külön, db

Forrás: saját szerkesztés

A helyes válaszok száma kapcsolatban áll azzal, hogy korábban is töltött-e már ki a kitöltő ilyen tesztet. Azok, akik már találkoztak ilyen tesztel, átlagosan 0,93 ponttal többet értek el azoknál, akik még nem töltöttek ki Econventio tesztet, előbbieket átlagosan 11,38 db kérdést válaszoltak meg helyesen utóbbiak átlagosan 10,45 db kérdésre tudtak válaszolni.

9. ábra Helyes válaszok átlagos száma attól függően, hogy korábban töltötték-e már ki Econventio tesztet, db

Forrás: saját szerkesztés

A kérdések tekintetében pozitív előrelépésnek tekinthető, hogy amíg 2012-ben a középiskolások csupán 37 százaléka, 2020-ban már 61 százaléka tudott különbséget tenni bruttó és nettó fizetés között. A középiskolások több, mint háromnegyedének problémát jelent a „fordított” százalékszámítás, amikor arra vagyunk kíváncsiak, hogy egy termék árának mekkora az ÁFA tartalma, adott ÁFA-kulcs mellett, keveri a gazdasági hírekben gyakran szereplő az infláció és a recesszió jelentését, feladatok megoldásánál nem sikerül mindig a releváns információk kiszűrése, illetve nem jól ismeri a közösségi finanszírozás jelentését. A fiatalok jövőre való felkészítése érdekében fontos, hogy értsék a gazdasági híreket, a körülöttük zajló eseményeket, illetve, hogy az új és relatíve új pénzügyi szolgáltatásokkal termékekkel is megismertessük őket, illetve megmutassuk nekik, hol bővebb, hiteles információhoz hozzájutni. Javasolt lehet aktuális hírek, újdonságok átbeszélése.

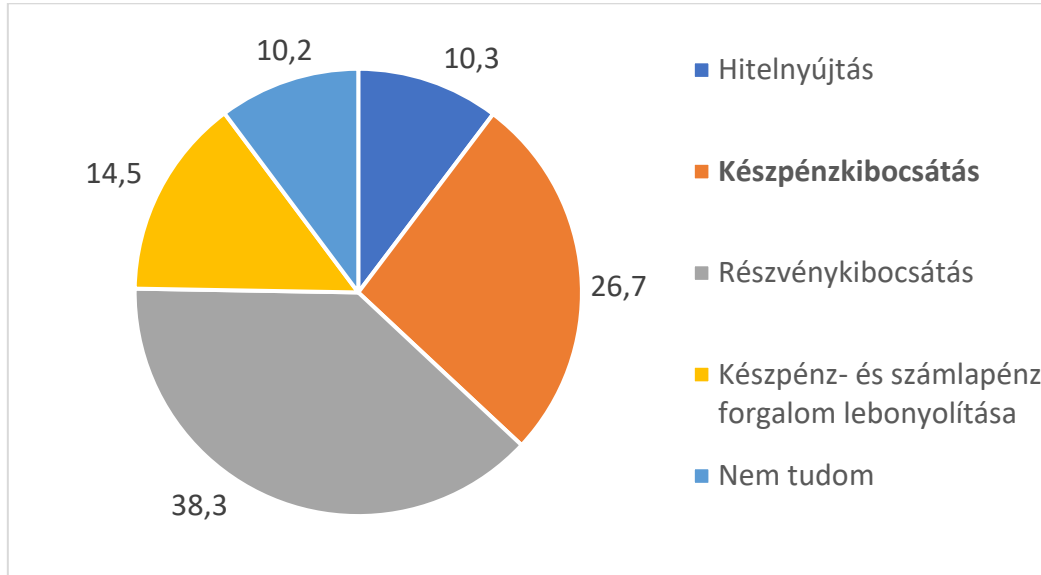
MODULOK

A felmérést összesen 6173 fő középiskolás diák töltötte ki. Azokat a válaszadókat, akik 5 percnél rövidebb idő alatt töltötték ki a felmérést vagy véletlenszerű válaszokat adtak, kiszűrtük, így az érvényes választ adók száma 5435 fő. A továbbiakban ezen kitöltők eredményeit mutatjuk be.

1. Általános pénzügyi ismeretek

Az első blokk a kitöltők általános pénzügyi ismereteit mérte fel. Ebben a részben az első kérdés arra volt kíváncsi, hogy a mely tevékenységet nem végezheti egy kereskedelmi bank. A válaszadók 26,7 százaléka válaszolt helyesen, miszerint egy kereskedelmi bank nem bocsájthat ki készpénzt. A válaszadók legnagyobb hányada, 38,3 százaléka úgy gondolta, hogy részvényt nem bocsájthat ki egy kereskedelmi bank. Ezek után a legtöbbet jelölt válasz a készpénz- és számlapénz forgalom lebonyolítása volt, amit a kitöltők 14,5 százaléka választott. A válaszadók 10,3 százaléka gondolta úgy, hogy a hitelnyújtás nem tartozik az ilyen típusú bankok feladatainak körébe, és a diákok 10,2 százaléka a „Nem tudom” választ jelölte meg.

10. ábra 1. kérdés: Az alábbiak közül mely tevékenységet nem végezheti egy kereskedelmi bank? Válaszok megoszlása, %

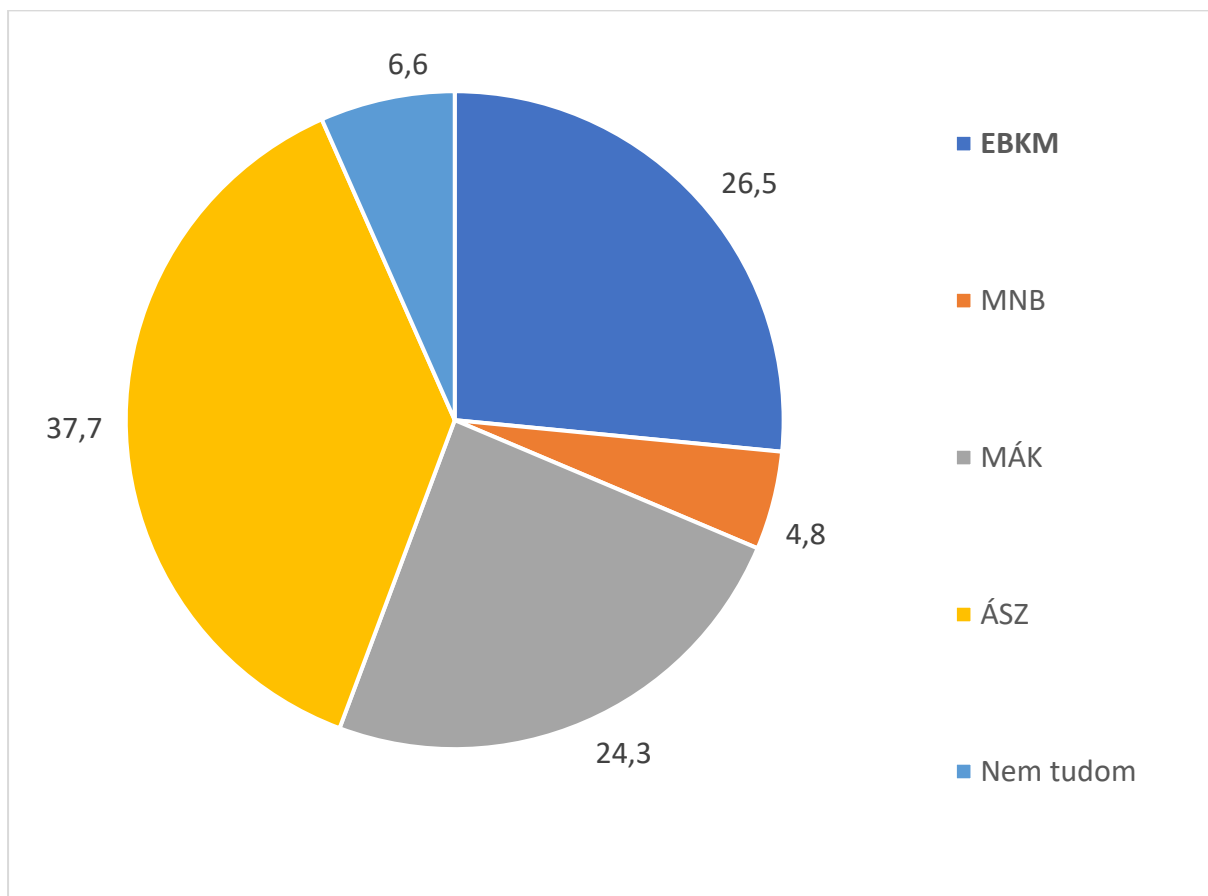
Forrás: saját szerkesztés

A második kérdés arra vonatkozott, hogy vajon melyik rövidítés nem egy pénzügyekkel foglalkozó intézményt jelöl? Erre a kérdésre a kitöltők csupán negyede, 26,5 százaléka tudott helyesen válaszolni, miszerint az EBKM rövidítés nem egy pénzügyekkel foglalkozó intézményt jelent. A legtöbbet választott lehetőség az ÁSZ volt, ezt a diákok 37,7 százaléka választotta. A diákok közel negyede, 24,3 százaléka választotta a MÁK

lehetőséget, valamint csupán 4,8 százaléka az MNB-t. A diákok 6,6 százaléka nem tudott válaszolni a kérdésre.

11. ábra 2. kérdés: Melyik rövidítés nem egy pénzügyekkel foglalkozó intézményt jelöl?

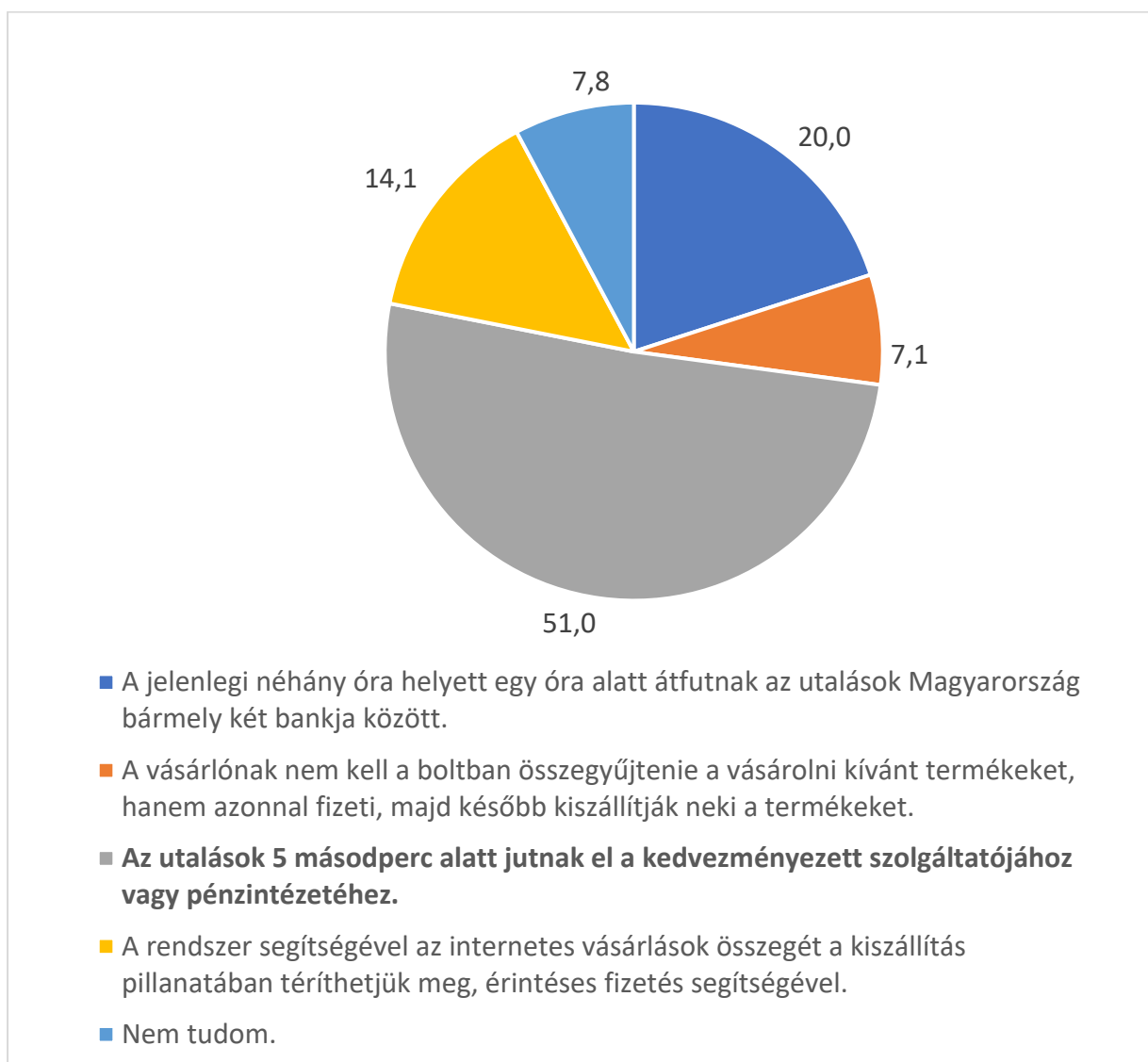
Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör harmadik kérdése azzal volt kapcsolatos, hogy 2020 márciusában a Magyar Nemzeti Bank bevezette az azonnali fizetési rendszert, és hogy ennek a rendszernek mi a lényege? A diákok fele (51%) tudta, hogy ez azt jelenti, hogy az utalások csupán 5 másodperc alatt teljesülnek. A válaszadók ötöde úgy gondolta, hogy pár másodpercnél több időre van szükség ehhez a folyamathoz, így ők úgy vélték, hogy egy óra alatt fut át az utalás Magyarország két bankja között. A diákok további 29 százaléka a két másik helytelen opció közül választott, illetve nem tudta megválaszolni a kérdést.

12. ábra 3. kérdés: 2020 márciusában bevezeti a Magyar Nemzeti Bank az azonnali fizetési rendszert. Mi ennek a rendszernek a lényege? Válaszok megoszlása, %

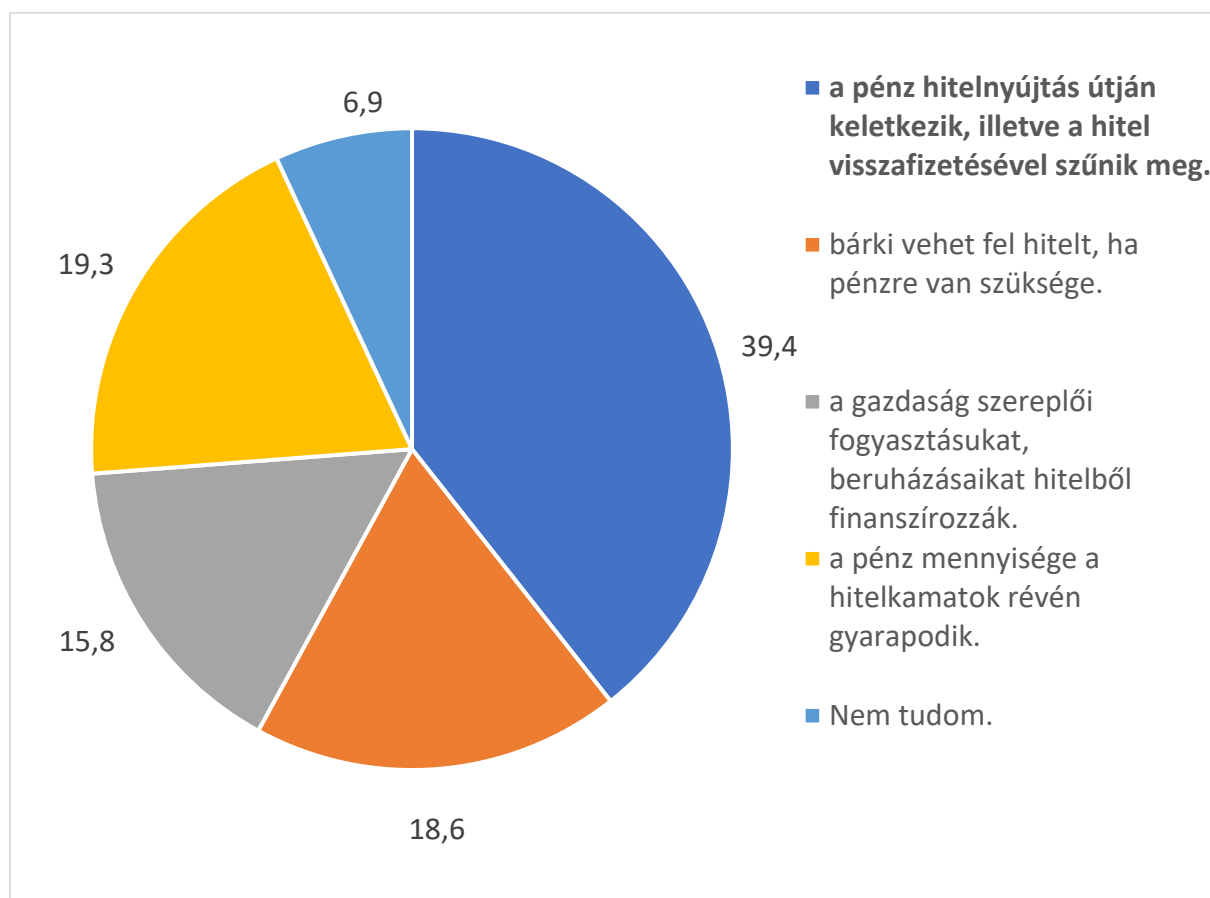

Forrás: saját szerkesztés

A modul negyedik kérdése a modern pénzre vonatkozott, miszerint a modern pénzt hitelpénznek is nevezik. Arra volt kíváncsi ez a kérdés, hogy a diákok tudják-e ez mit jelent. A diákok 39,4 százaléka helyesen válaszolt, és tudta, hogy ez azt jelenti, hogy a pénz hitelnyújtás útján keletkezik, illetve a hitel visszafizetésével szűnik meg. A válaszadók majdnem ötöde (19,3%) gondolta úgy, hogy ez azt jelenti, hogy a pénz mennyisége a hitelkamatok révén gyarapodik. 18,6 százalékuk arra tippelt, hogy ez csupán annyit jelent, hogy bárki vehet fel hitelt, ha pénzre van szüksége. 22,7 százaléka a diákoknak nem tudott válaszolni, illetve arra gondolt, hogy a gazdaság szereplői a fogyasztásukat, beruházásaikat hitelből finanszírozzák.

13. ábra 4. kérdés: A modern pénzt hitelpénznek is nevezik. Ez azt jelenti, hogy...

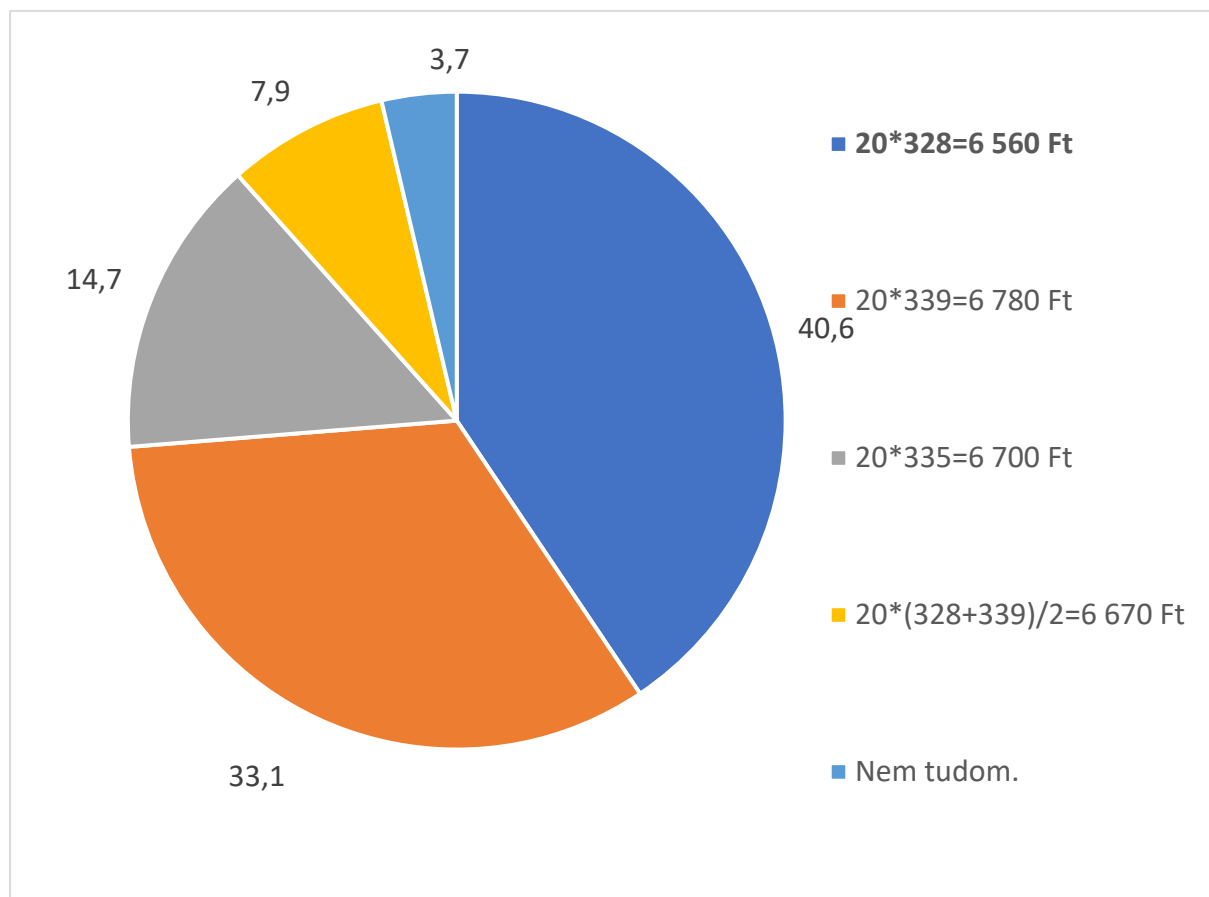
Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

Az általános pénzügyi ismeretek modul ötödik kérdése egy valutaváltásra vonatkozó számítási feladat volt. Arra volt kíváncsi a feladat, hogy ha a nyaralásból hazatérve 20 eurót szeretnénk forintra váltani, akkor ezért mennyi forintot kapunk. Az euró vételi árfolyama 328 Ft, eladási árfolyama 339 Ft, középárfolyama 335 Ft. A diákok jelentős része (40,6%) tudta, hogy ebben az esetben az euró vételi árfolyamával kell számolni, és így 6560 Ft-ot kapunk 20 euróért. A diákok harmada (33,1%) az eladási árfolyammal számolt, 14,7 százaléka pedig a középárfolyammal. 7,9 százaléka a tanulóknak kicsit túlbonyolította a számolási feladatot, 3,7 százaléka pedig nem tudott a kérdésre válaszolni.

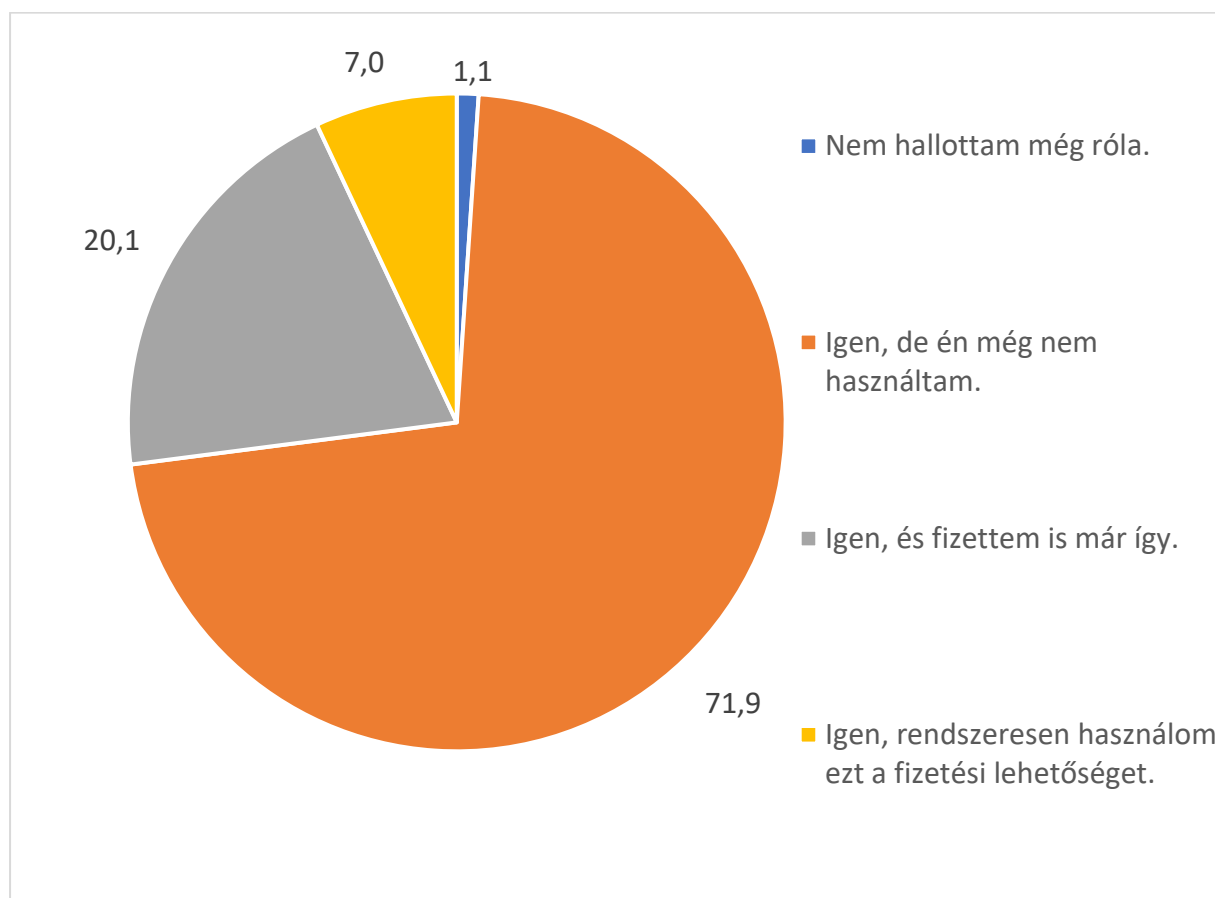
14. ábra 5. kérdés: Nyaralásból hazatérve 20 eurót szeretnél forintra váltani. Az euró vételi árfolyama 328 Ft, eladási árfolyama 339 Ft, középárfolyama 335 Ft. Hány forintot kapsz a 20 euróért? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

Minden témakör tartalmaz úgynevezett attitűd-kérdéseket, melyekre nincs egy helyes válasz, ezek célja, hogy felmérje, hogyan gondolkodnak a diákok egyes témákról, tényekről. A hatodik kérdés a mobiltelefonos fizetési lehetőséggel kapcsolatban mérte fel a diákok véleményét. Elsősorban arra volt kíváncsi, hogy egyáltalán hallottak-e róla, és ha igen, akkor használták-e már. A diákok csupán 1,1 százaléka nem is hallott még erről a fizetési módról, 71,9 százalékuk hallott már róla, de még nem használta, 20,1 százaléka fizetett is már ilyen módon és csupán 7 százalékuk használja rendszeresen ezt a fizetési lehetőséget.

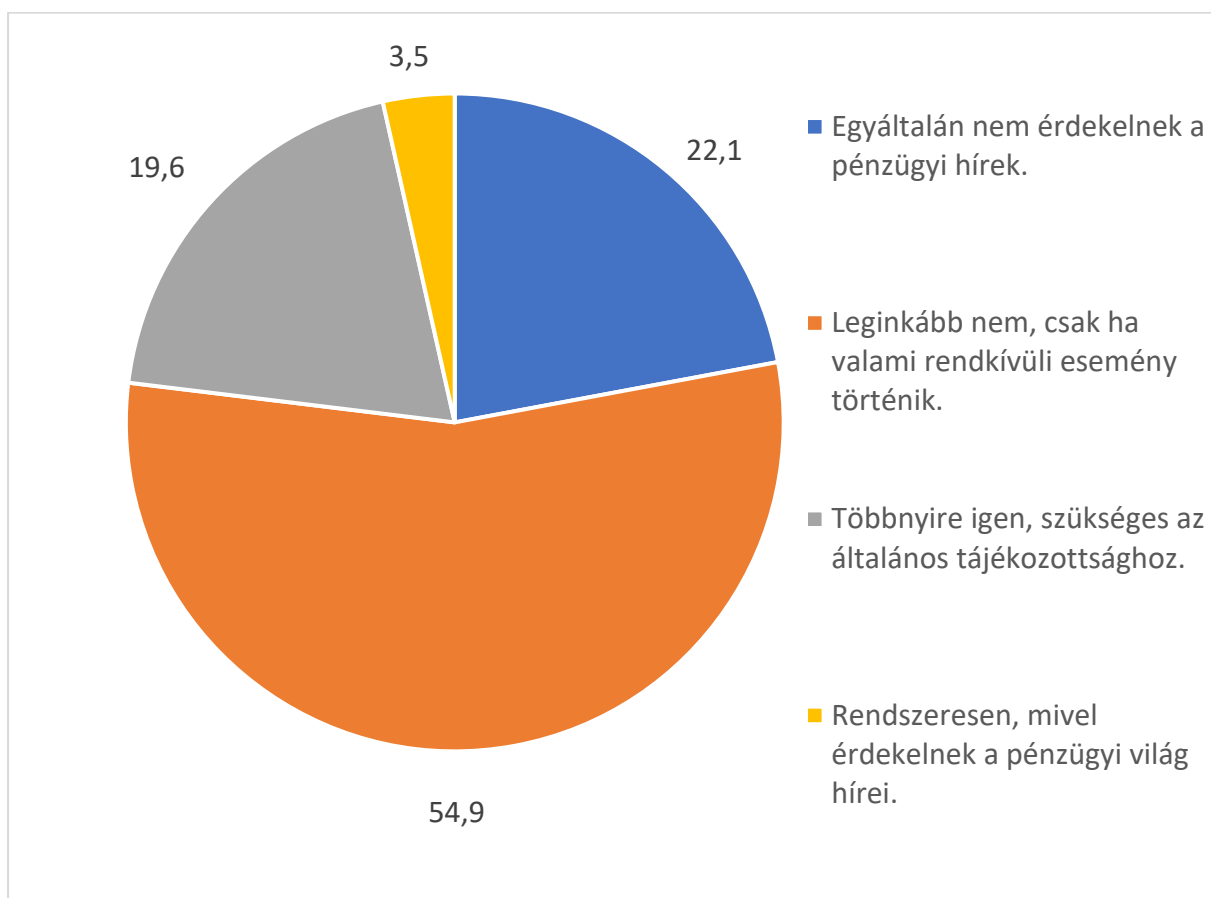
15. ábra 6. kérdés: Hallottál-e már a mobiltelefonos fizetési lehetőségekről? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A hetedik kérdés szintén egy attitűd-kérdés volt. A kérdés így hangzott: Szoktál-e pénzügyi, gazdasági híreket olvasni, hallgatni? A diákok több, mint fele (54,9%) nem szokott rendszeresen ilyen híreket olvasni, csupán akkor, ha valami rendkívüli esemény történik. A diákok közel negyede (22,1%) egyáltalán nem szokott ilyen híreket olvasni, mert nem érdekli őket a pénzügyi világ. A válaszadók közel ötöde (19,6%) viszont úgy gondolja, hogy szükséges az általános tájékozottsághoz az, hogy tisztában legyünk a pénzügyi eseményekkel, így ők többnyire szoktak ilyen újságokat, folyóiratokat olvasni, valamint 3,5 százaléka a diákoknak rendszeresen olvas ilyen híreket, mert érdekli őket a pénzügyi világ eseményei.

16. ábra 7. kérdés: Szoktál-e pénzügyi, gazdasági híreket olvasni, hallgatni? Válaszok megoszlása, %

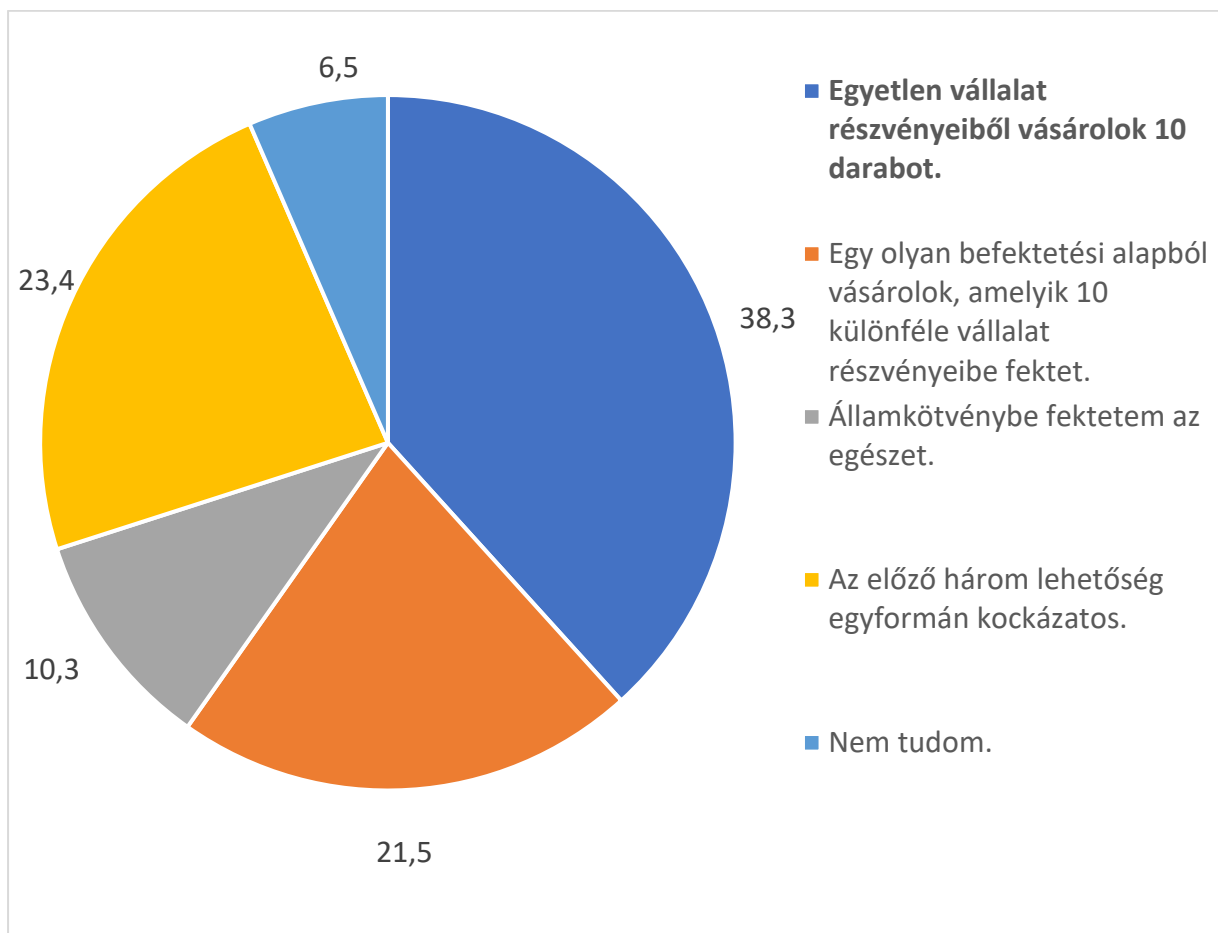

Forrás: saját szerkesztés

2. Befektetés, megtakarítás

Az általános pénzügyi ismeretek után a befektetések, megtakarítások témakör következik. Ennek a modulnak az első, a kérdőívnek a nyolcadik kérdése arra volt kíváncsi, hogy a felsoroltak közül melyik befektetési forma a kockázatosabb. A diákok több, mint harmada (38,2%) helyesen válaszolt a kérdésre, miszerint az alábbiak közül akkor vállalunk a legnagyobb kockázatot, ha egy cég részvényeiből vásárolunk 10 darabot. 21,5 százalék szerint az a befektetési alap a legkockázatosabb, amelyben 10 különféle vállalat részvénye van. A válaszadók 10,3 százaléka az állampapírt tartotta a legkockázatosabb befektetésnek. 23,4 százaléka a kitöltőknek azonban mindhárom lehetőséget egyformán kockázatosnak találta. 6,5 százalék nem tudott válaszolni a kérdésre.

17. ábra 8. kérdés: Melyik befektetési forma a kockázatosabb az alábbiak közül?
Válaszok megoszlása, %

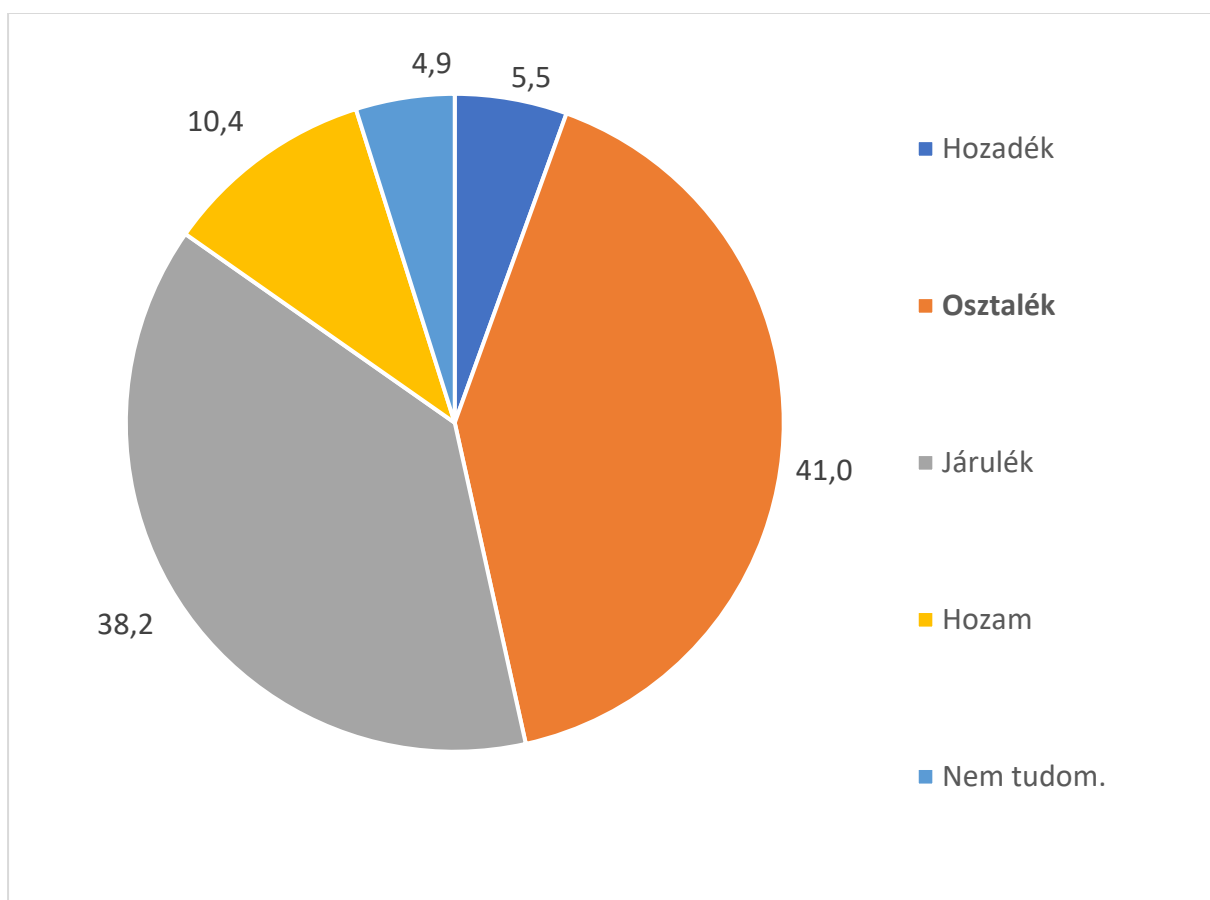

Forrás: saját szerkesztés

A témakör második kérdése arra volt kíváncsi, hogy a diákok tudják-e, hogy hogyan nevezzük azt amikor egy társaságban a tulajdonosi részesedéssel rendelkező személyek jogosultak a társaság által adott időszakban elért eredményből részesedni.

A diákok 41 százaléka helyesen tudott válaszolni, miszerint ezt osztaléknak nevezzük. Közel ugyanennyien (38,2%) gondolták, hogy ezt járuléknak nevezik. 15,9 százaléka a diákoknak tippelte a két másik helytelen választ, a hozadékot és a hozamot. 4,9 százalék nem tudott válaszolni a kérdésre.

18. ábra 9. kérdés: Egy társaságban a tulajdonosi részesedéssel rendelkező személyek jogosultak a társaság által adott időszakban elért eredményből részesedni. Hogyan nevezzük ezt? Válaszok megoszlása, %

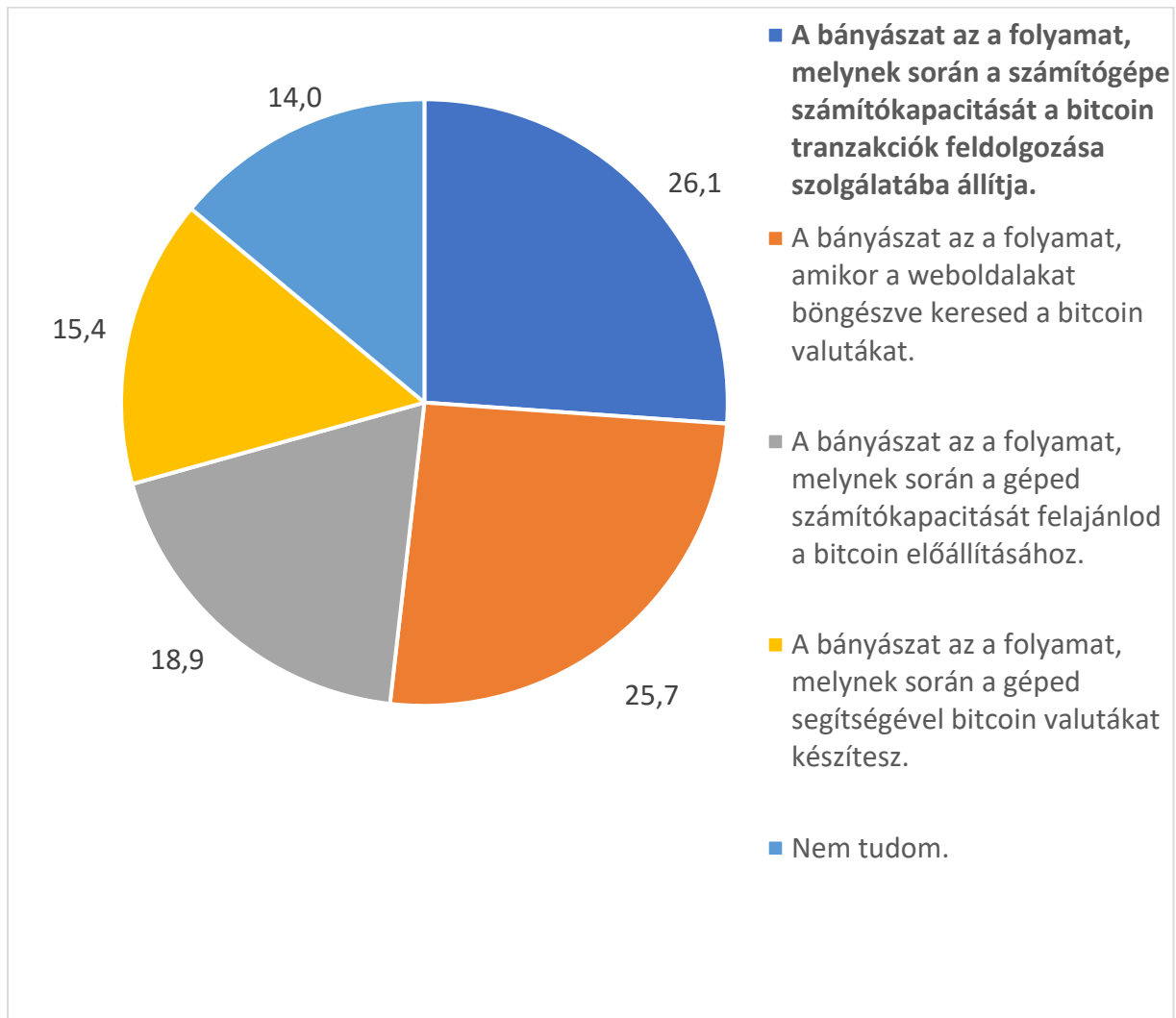

Forrás: saját szerkesztés

A kérdőív tizedik kérdése a bitcoinről szól, mint digitális fizetőeszköz. A kérdés pedig úgy hangzott, hogy mit jelent a bitcoin bányászat. A diákok 26,1 százaléka tudta, hogy mit jelent pontosan a bitcoin bányászat. Majdnem ugyanennyien, 25,7 százalék úgy gondolta, hogy bitcoint úgy lehet bányászni, hogy böngészni kell a weboldalakat annak érdekében, hogy ilyen valutákat találjunk. A diákok közel fele (48,3%) a másik kettő helytelen választ, valamint a „Nem tudom” lehetőséget választotta.

19. ábra 10. kérdés: A bitcoin egy digitális fizetőeszköz. Mit jelent a bitcoin bányászás?

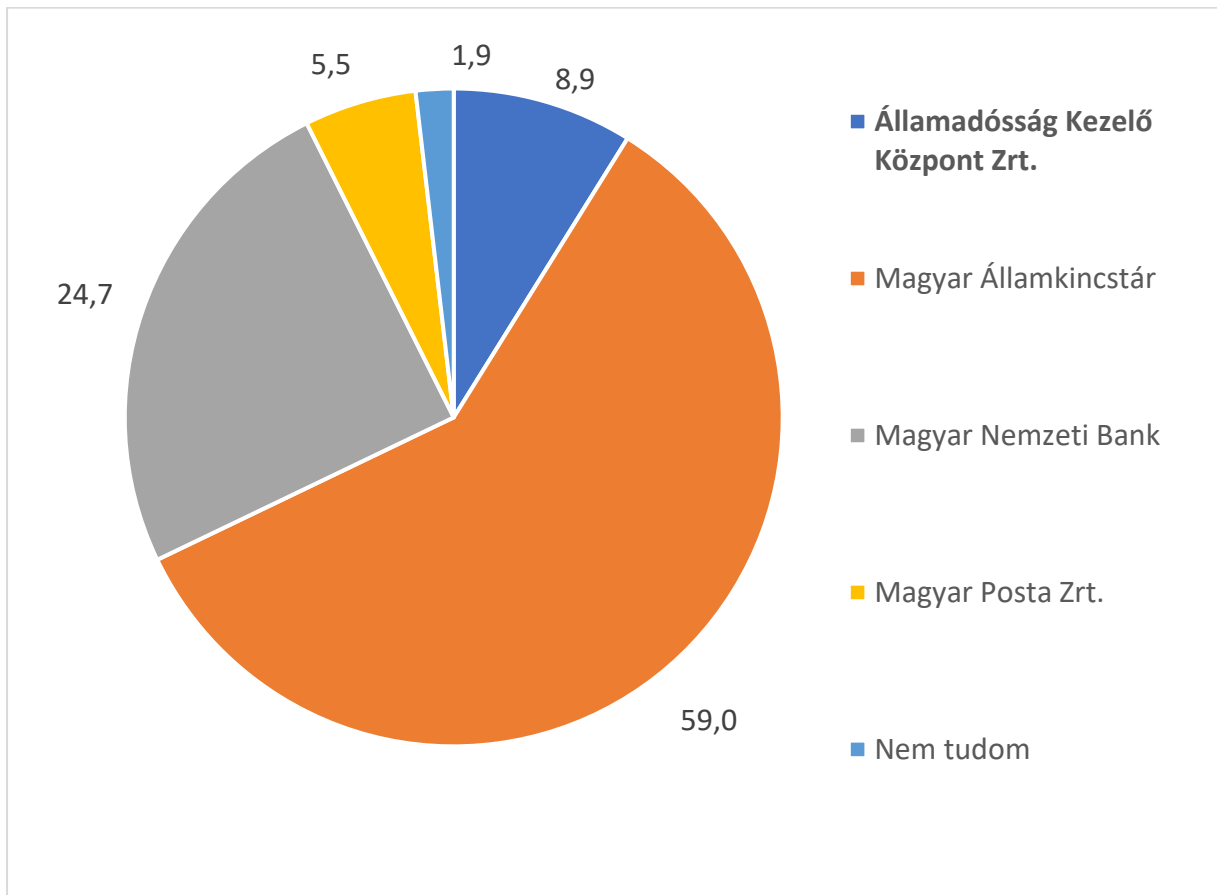
Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör negyedik az állampapírokkal volt kapcsolatos. A kérdés arra volt kíváncsi, hogy Magyarországon mely intézmény felelős az állampapírok kibocsátásáért. A válaszok megoszlása meglepő eredményt mutat, ugyanis csupán a diákok 8,9 százaléka tudott helyesen válaszolni erre a kérdésre, miszerint az Államadósság Kezelő Központ Zrt. bocsájtja ki a magyar állampapírokat. A diákok több, mint fele úgy gondolta, hogy a Magyar Államkincstár felelős ezért a feladatért. A diákok negyede (24,7%) a Magyar Nemzeti Bankot jelölte meg válaszként, valamint 5,5 százalék választotta a Magyar Postát. 1,9 százalék „Nem tudom” választ jelölte meg.

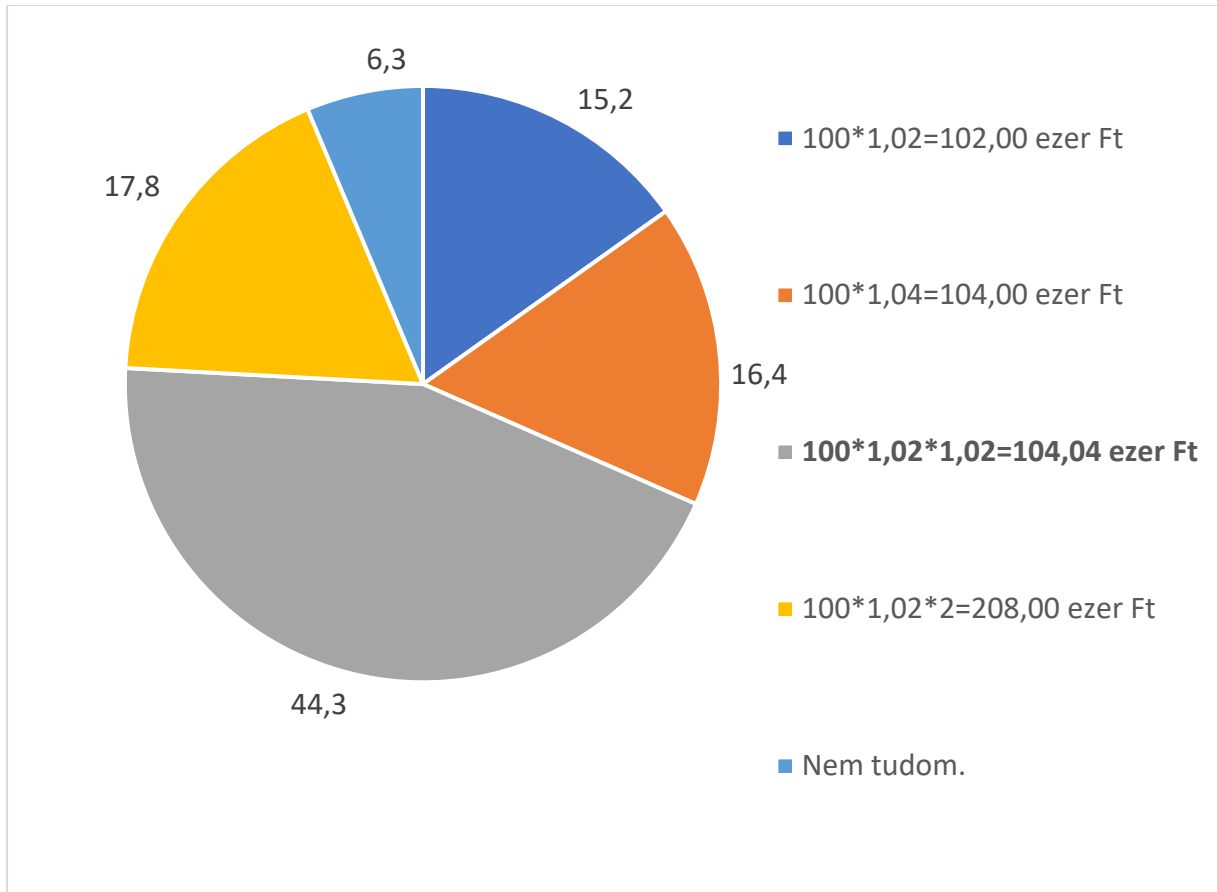
20. ábra 11. kérdés: Melyik intézmény felelős hazánkban az állampapírok kibocsátásáért? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

Mint minden témakörben, ebben is van számításos feladat. Ez a feladat egy egyszerű kamatos kamatszámítást igényel. A feladatban van 100 ezer forint a számlánkon, majd erre a bank két százalékos kamatot ígér számlavezetési díj nélkül. A kérdés, hogy két év múlva mekkora összeg lesz a megtakarítási számlánkon. A diákok 44,3 százaléka helyesen ki tudta számolni, hogy két év múlva 104,04 ezer forintunk lesz a számlánkon. A diákok fele (49,4%) rossz számolási utat követett, így nem tudtak helyes választ adni. 6,3 százaléka a diákoknak pedig a „Nem tudom” választ jelölte meg.

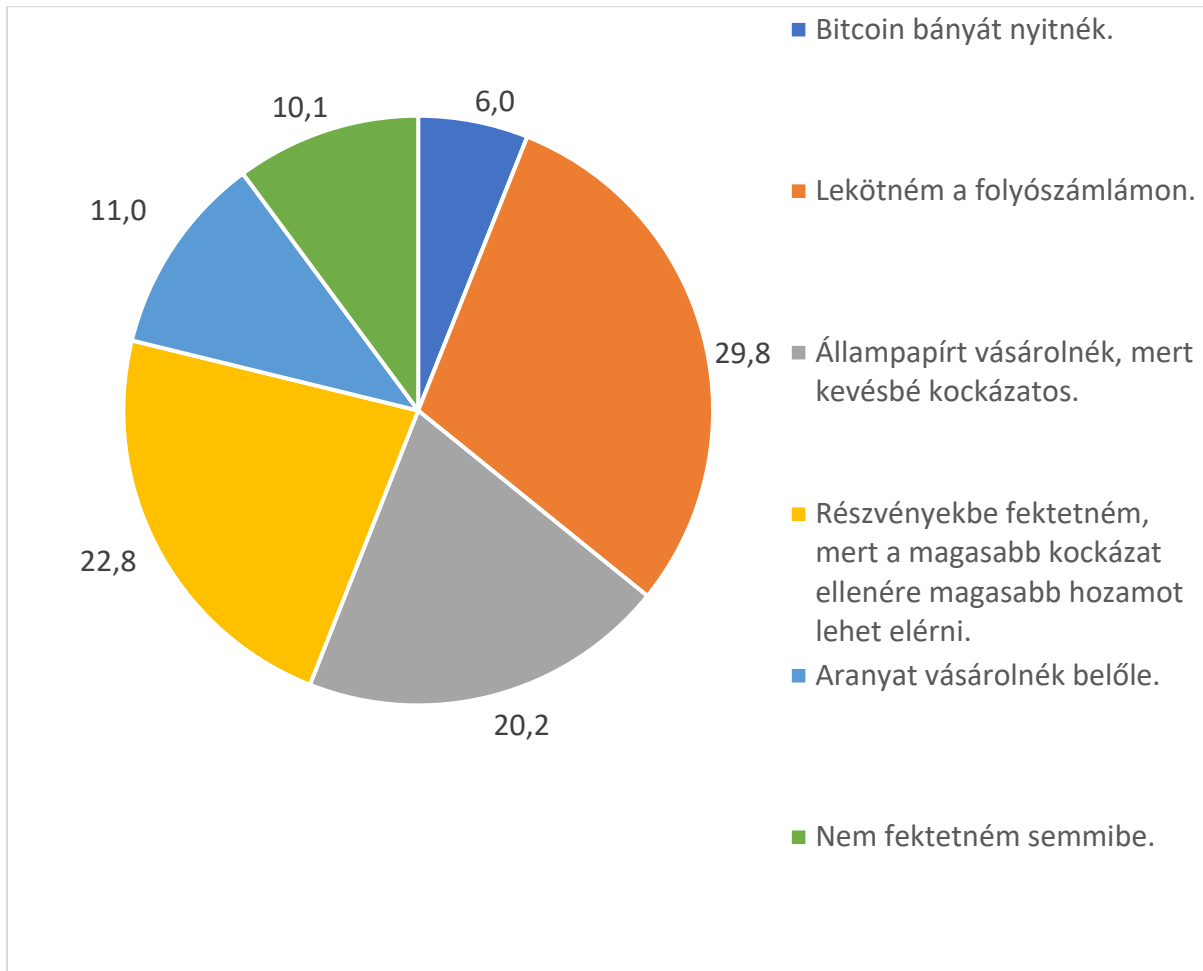
21. ábra 12. kérdés: Megtakarítási számládon 100 ezer forintot helyezel el. A bank a számlán lévő összegre minden évben 2 százalék kamatot és fiatalkorod miatt ingyenes számlavezetést ígér. Mennyi lesz a megtakarítási számládon 2 év múlva? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A befektetések, megtakarítások témakörön belül is felmerült két kérdés, melyek a diákok attitűdjét mutatják be. Az első ilyen kérdés arra vonatkozott, hogy mit csinálnának a fiatalok 100 ezer forinttal, milyen befektetési formát választanának. Leggyakoribb válaszként a folyószámlán való lekötést választották a diákok (29,8%). Ezután 22,8 százalékuk részvénybe fektetné be a pénzt a nagyobb hozam reményében. 20,2 százalékuk inkább a biztonságot preferálta, így az állampapírba történő befektetést választanák. 11 százalékuk aranyat venne belőle, 10,1 százalék be sem fektetné semmibe, valamint 6 százalék bitcoin bányát nyitna.

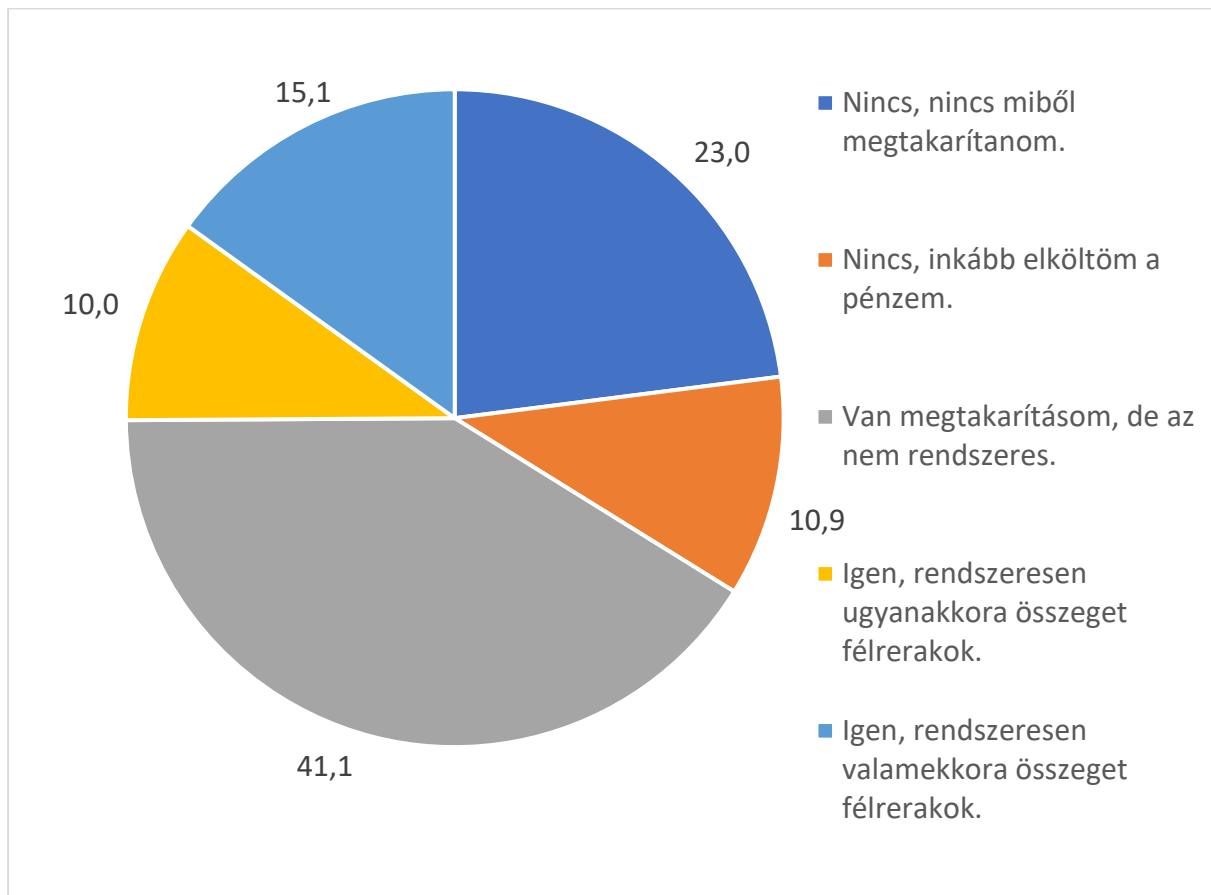
22. ábra 13. kérdés: 100 ezer forintot szeretnél befektetni. Melyik befektetési formát választanád? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A második attitűd-kérdés már a fiatalok megtakarításaira vonatkozott. A kérdés egyszerűen úgy szólt, hogy van-e rendszeres megtakarításod. A diákok 41,1 százalékának van megtakarítása, azonban nem rendszeres. 23 százalékuknak nincs miből megtakarítani, 15,1 százaléka rendszeresen félre tud tenni valamekkora összeget, 10,9 százaléka inkább elkölte a pénzét, nem takarít meg semmit, valamint csupán 10 százalékuk tud megtakarítani rendszeresen ugyanakkora összegeket.

23. ábra 14. kérdés: Van-e rendszeres megtakarításod? Válaszok megoszlása, %

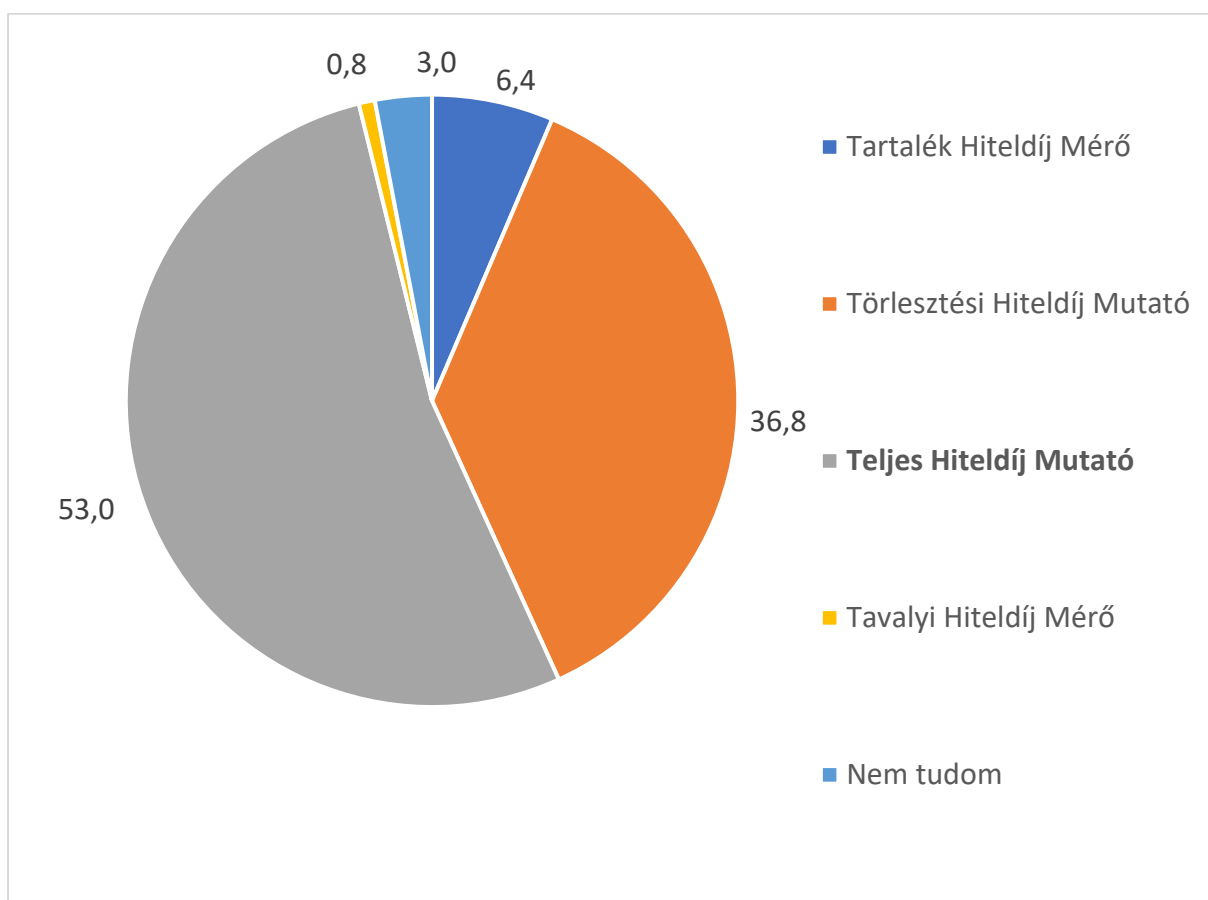

Forrás: saját szerkesztés

3. Hitelezés

A kérdőív harmadik témaköre a diákok hitelezéssel kapcsolatos tudását és attitűdjeit mérte fel. A témakör első kérdése arra volt kíváncsi, hogy minek a rövidítése a THM. A diákok több, mint fele (53%) tudta, hogy a Teljes Hiteldíj Mutatónak a rövidítése a THM. 36,8 százaléka a diákoknak a Törlesztési Hiteldíj Mutatót jelölte meg helyes válasznak. A fennmaradó 10,2 százalék a másik két helytelen választ, illetve a „Nem tudom” választ jelölte meg.

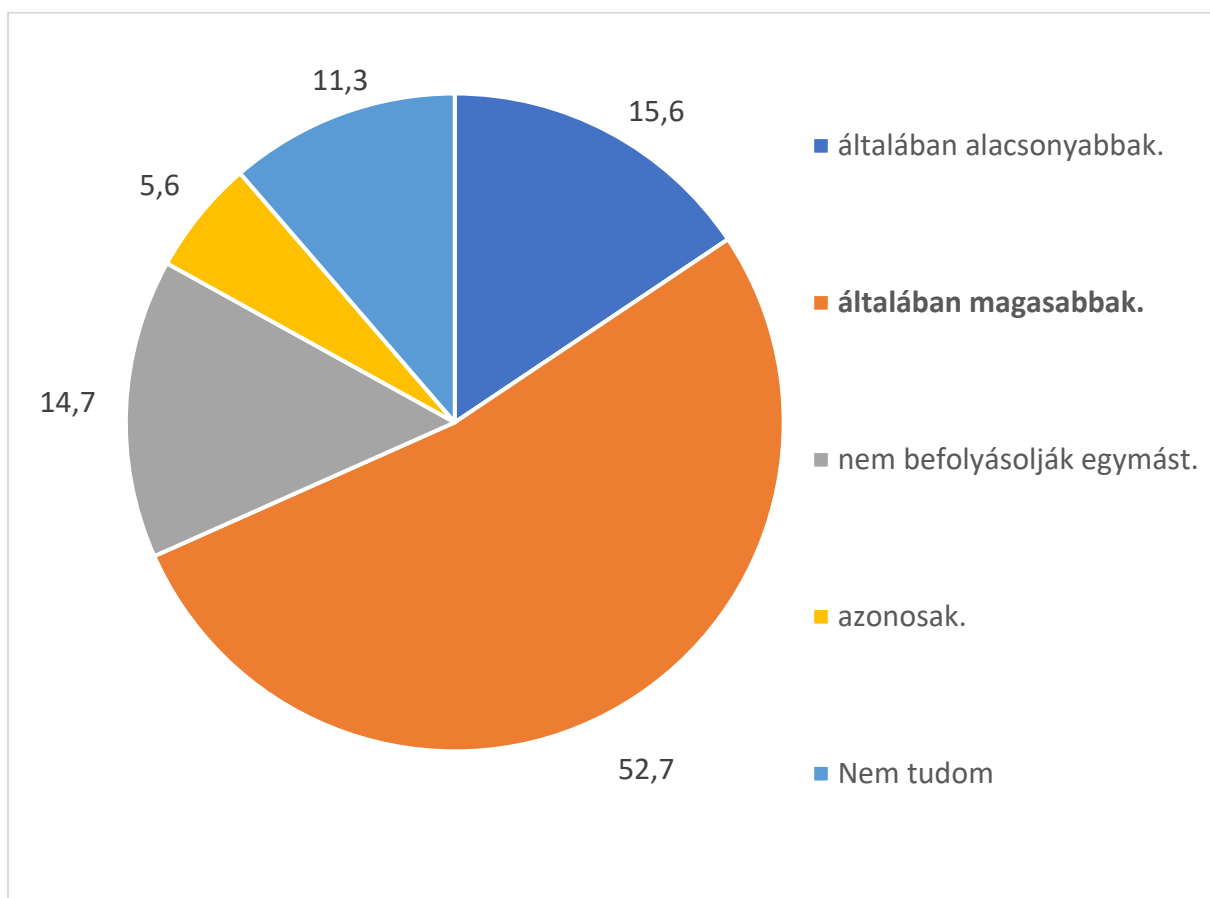
24. ábra 15. kérdés: Minek a rövidítése a THM? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A hitelezés témakör második kérdése hitelkamatok és a jegybanki alapkamat kapcsolatára kíváncsi. A diákok több, mint fele (52,7%) helyesen tudta, hogy a hitelkamatok általában magasabbak, mint a jegybanki alapkamat. 15,6 százalékuk úgy gondolta, hogy a hitelkamatok általában alacsonyabbak, mint a jegybanki alapkamat. 14,7 százaléka a diákoknak azt a választ jelölte, hogy a két kamatláb nem befolyásolja egymást, valamint 5,6 százalék szerint a két kamatláb azonos. 11,3 százaléka a diákok nem tudott válaszolni a kérdésre.

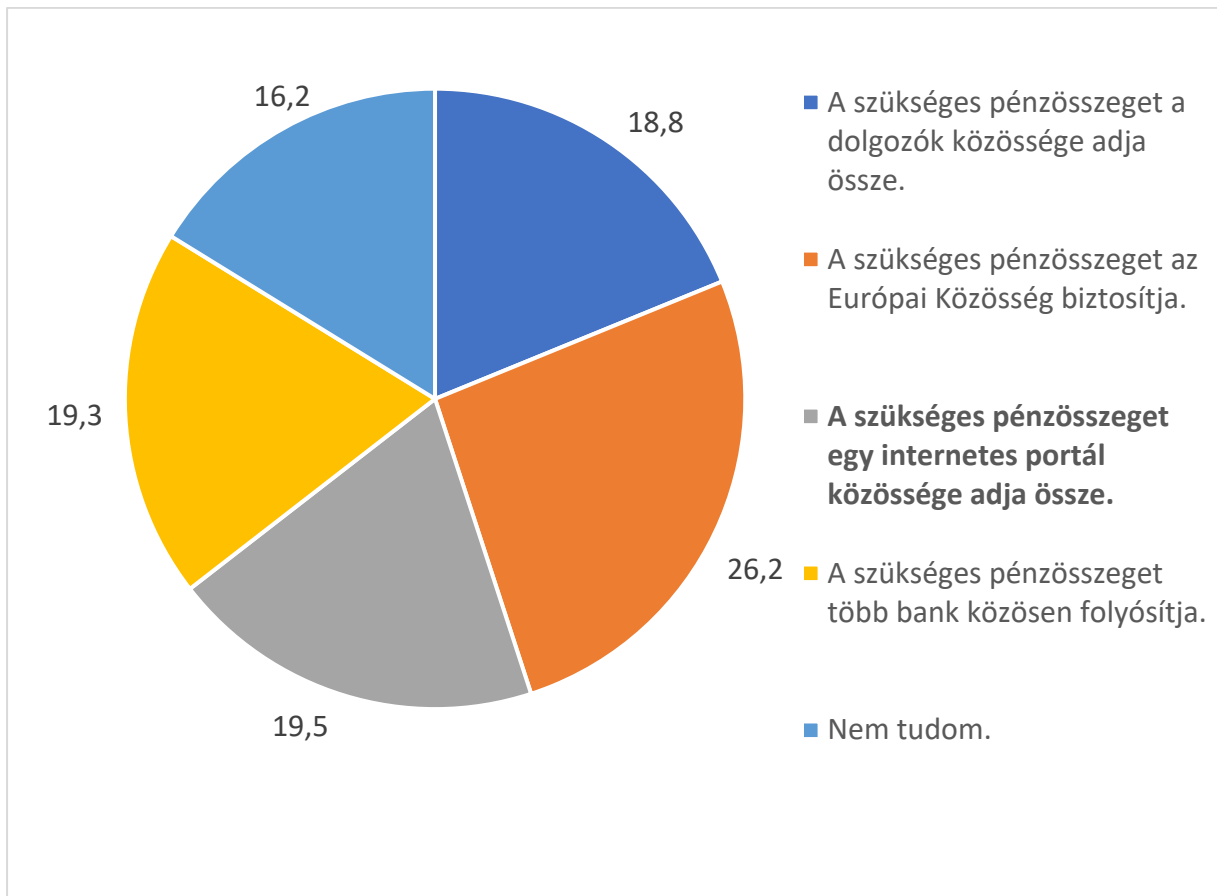
25. ábra 16. kérdés: A jegybanki alapkamatnál a hitelkamatok... Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör harmadik, a kérdőív tizenhetedik kérdése a közösségi finanszírozással kapcsolatos, miszerint vállalkozások finanszírozáskor a hitelfelvétel mellett egyre gyakrabban megjelenik a közösségi finanszírozás. A kérdés az, hogy mit jelent ez? A leggyakrabban (26,2%) jelölt válasz szerint a szükséges pénzüsszeget az Európai Közösség biztosítja, azonban ez az állítás nem helyes. A közösségi finanszírozás során a szükséges pénzüsszeget egy internetes portál közössége adja össze. Ezt a diákok 19,5 százaléka tudta. 18,8 százalék szerint a szükséges pénzüsszeget a dolgozók közössége adja össze, 19,3 százalék szerint viszont ezt az összeget több bank közösen folyósítja. 16,2 százaléka a diákoknak a „Nem tudom” választ jelölte.

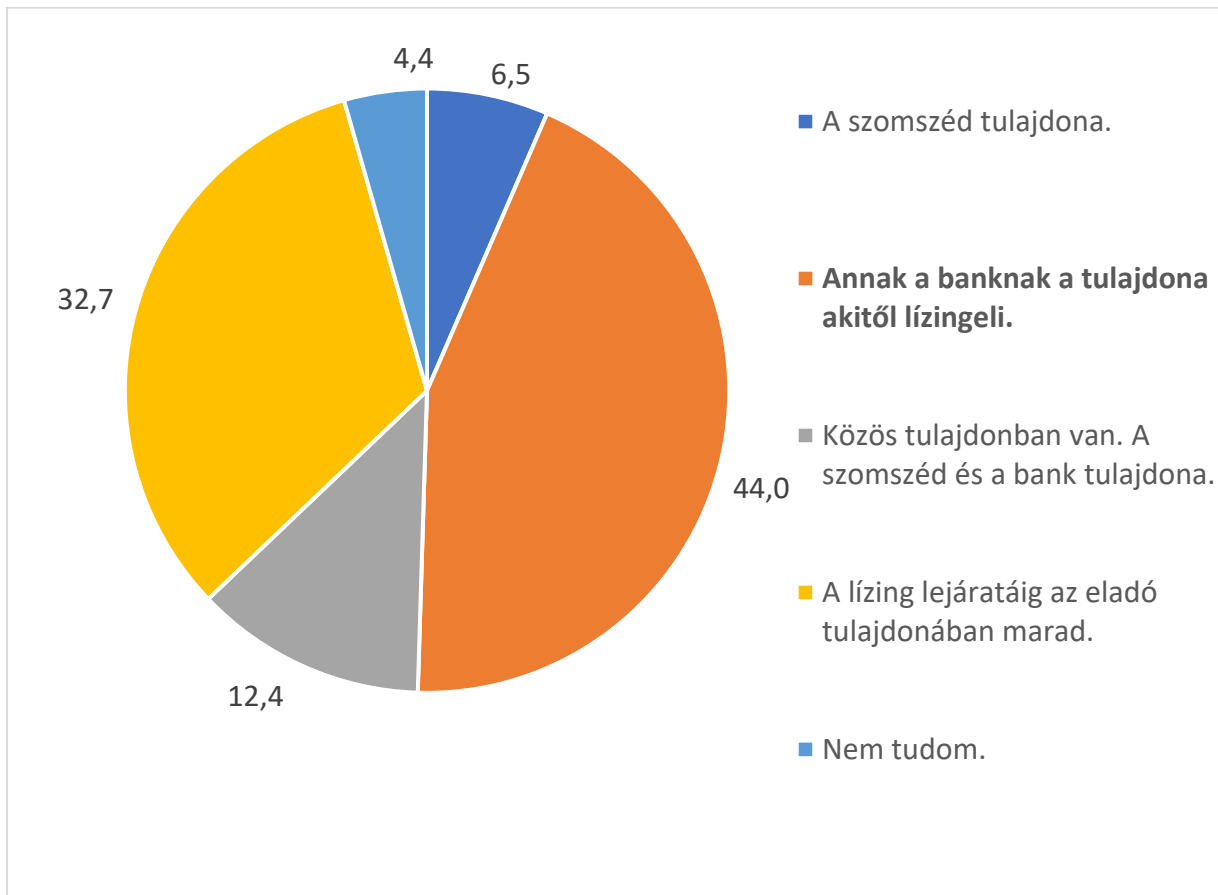
26. ábra 17. kérdés: Vállalkozások finanszírozáskor a hitelfelvétel mellett egyre gyakrabban megjelenik a közösségi finanszírozás. De mit jelent ez? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör negyedik kérdése a diákok lízinggel kapcsolatos tudását méri fel. A feladat úgy szól, hogy: A szomszédod lízingel egy haszongépjárművet. Ki tulajdonában van a gépjármű? A diákok 44 százaléka tudta a helyes választ, miszerint a haszongépjármű annak a banknak a tulajdonában van, akitől lízingeli. A diákok nagy hányada (32,7%) szerint a lízing lejáratáig az eladó tulajdonában marad a haszongépjármű. A fennmaradó 23,3 százaléka a kitöltőknek a másik két helytelen választ, valamint a „Nem tudom” lehetőséget választotta.

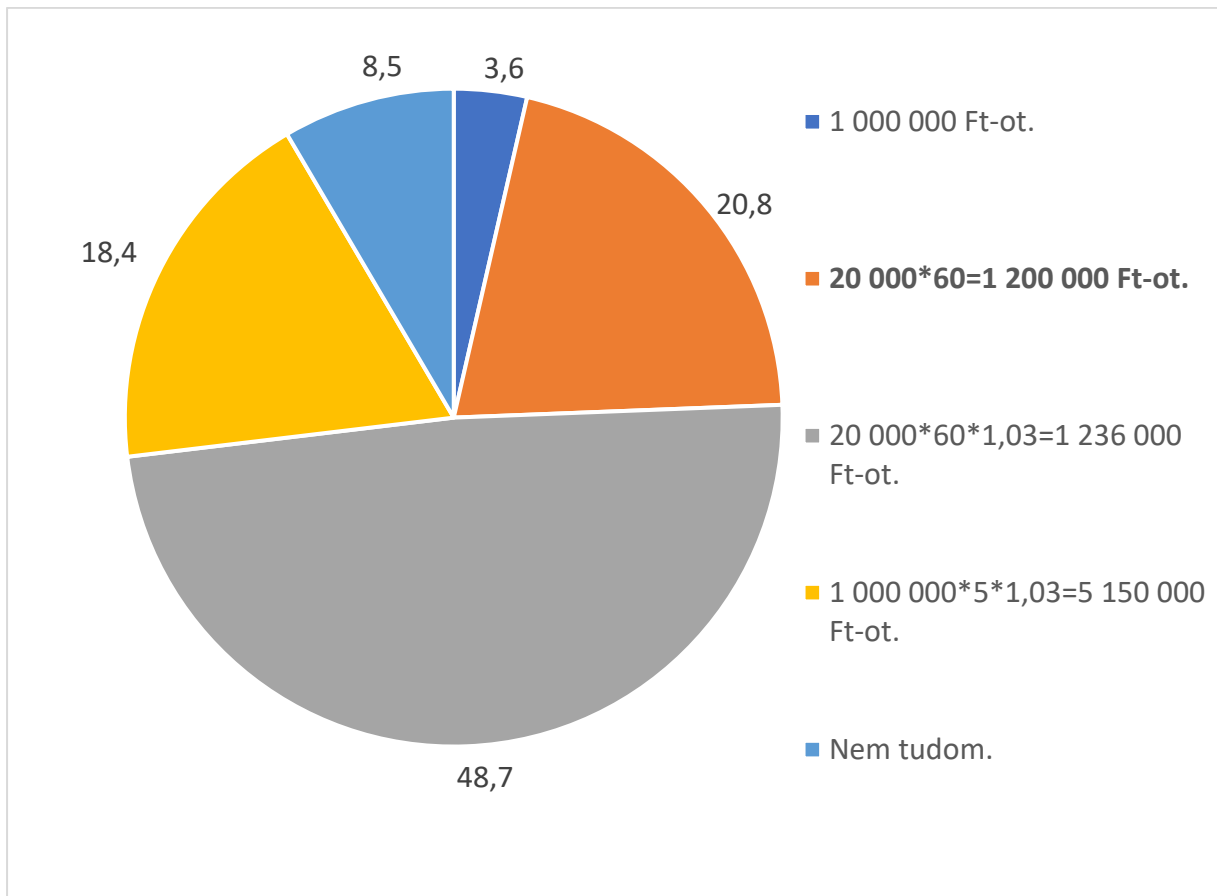
27. ábra 18. kérdés: A szomszédod lízingel egy haszongépjárművet. Ki tulajdonában van a gépjármű? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A következő, tizenkilencedik kérdés a hitelezés témakör számításos feladata volt. A feladat a következő: 1 millió forint hitelt veszel fel a bankból évi 3%-os kamatra, havi fix 20 000 Ft törlesztőrészlettel. A kérdés pedig, hogy összesen mennyi pénzt kell az ötödik év végéig visszafizetned. Sokakat félrevezethetett a 3%-os kamat, ugyanis csupán a diákok ötöde (20,8%) tudta a helyes választ, miszerint az ötödik év végén 1 200 000 forintot kell visszafizetni a banknak. A diákok közel fele (48,7%) a kamattal is szeretett volna számolni, így azonban helytelen választ kapott. 18,4 százaléka a kitöltőknek 5 150 000 forintot szeretett volna visszafizetni a banknak, 3,6 százaléka viszont csupán a felvett hitelösszeget. 8,5 százaléka a diákoknak a „Nem tudom” választ jelölte meg.

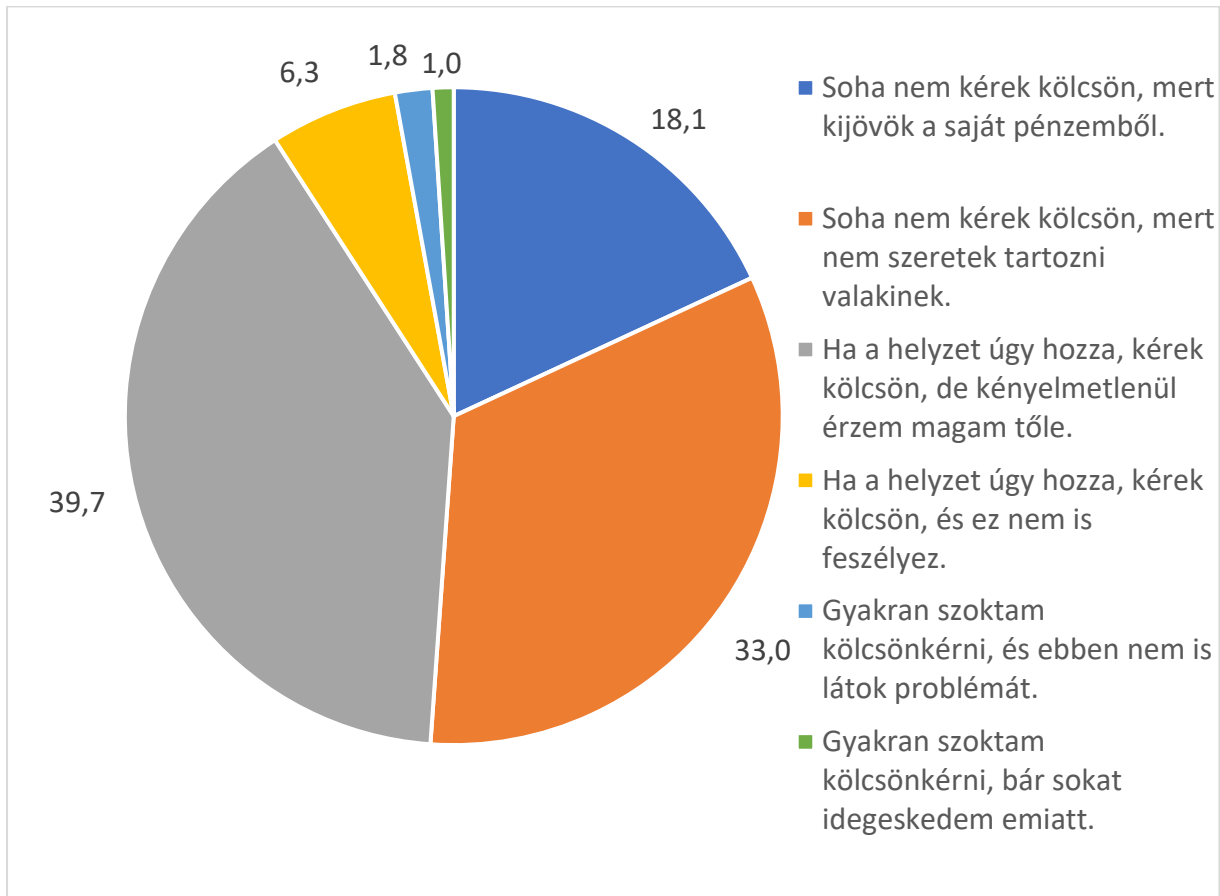
28. ábra 19. kérdés: 1 millió forint hitelt veszel fel a bankból évi 3%-os kamatra, havi fix 20 000 Ft törlesztőrészlettel. Összesen mennyi pénzt kell az ötödik év végéig visszafizetned? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A kérdőív huszadik kérdése a diákok kölcsönkéréssel kapcsolatos hozzáállásukra volt kíváncsi. A diákok 18,1 százaléka soha nem kér kölcsön, mert kijön a saját pénzből, 33 százaléka viszont azért nem kér soha kölcsön, mert nem szeret tartozni valakinek. Ha a helyzet úgy adja, a kitöltők 39,7 százaléka kér kölcsön, azonban kényelmetlenül érzi magát tőle, azonban, ha a helyzet úgy adja, 6,3 százalékát a diákoknak nem is veszélyezi a dolog. A kitöltők 1,8 százaléka gyakran kér kölcsön, és nem is lát benne problémát, azonban 1 százalék emiatt sokat idegeskedik.

29. ábra 20. kérdés: A pénz kölcsönkéréséről ezt gondolom: Válaszok megoszlása, %

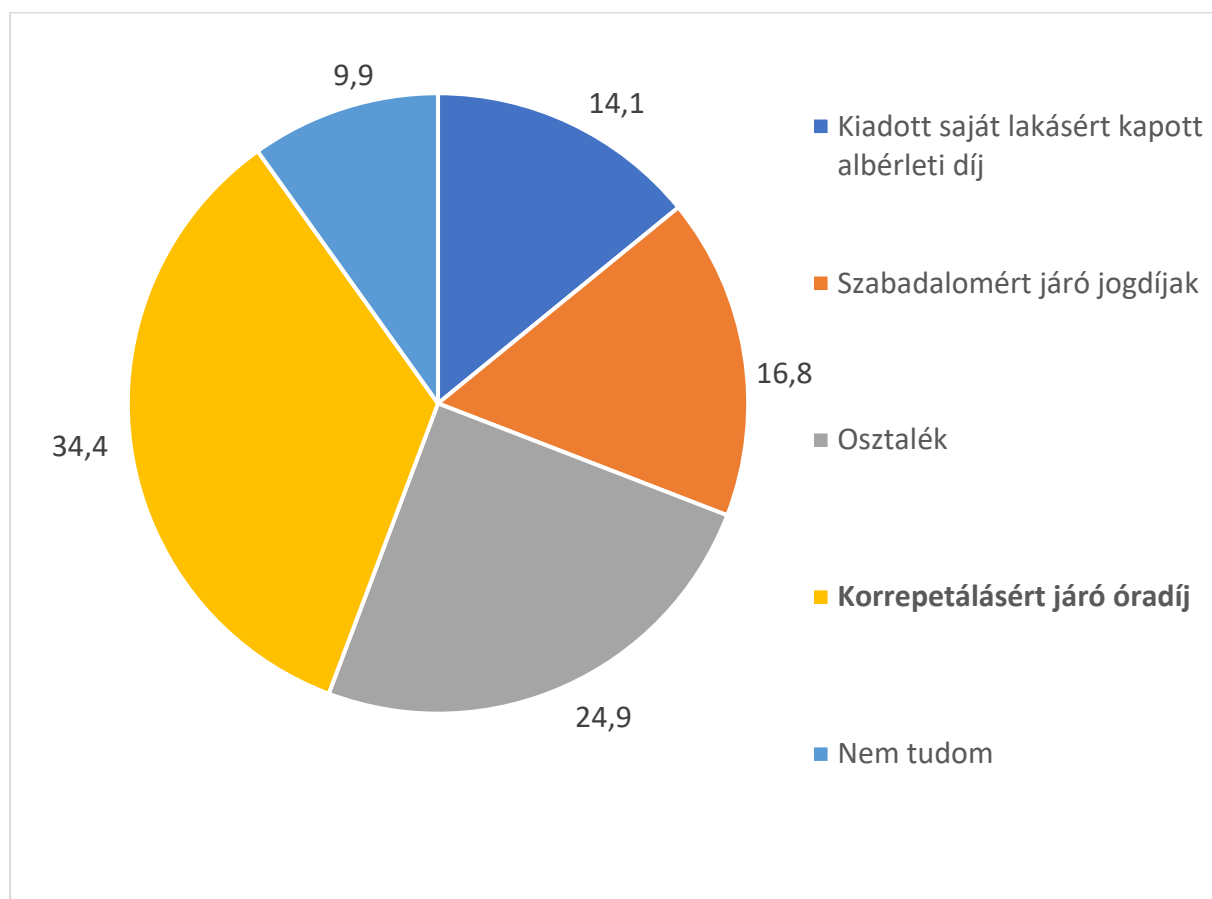

Forrás: saját szerkesztés

4. Munka világa

A kérdőív negyedik témaköre a munka világa. Az első kérdés a passzív jövedelmekre vonatkozott és arra volt kíváncsi, hogy a felsoroltak közül melyik nem tekinthető passzív jövedelemnek. A diákok 34,4 százaléka helyesen válaszolt a kérdésre, miszerint a korrepetálásért járó óradíj nem tekinthető passzív jövedelemnek. 24,9 százaléuk szerint az osztalék, 16,8 százaléuk szerint a szabadalomért járó jogdíjak, 14,1 százaléuk szerint pedig a kiadott saját lakásért kapott albérleti díj nem tekinthető passzív jövedelemforrásnak. 9,9 százaléka a diákoknak nem tudott válaszolni a kérdésre.

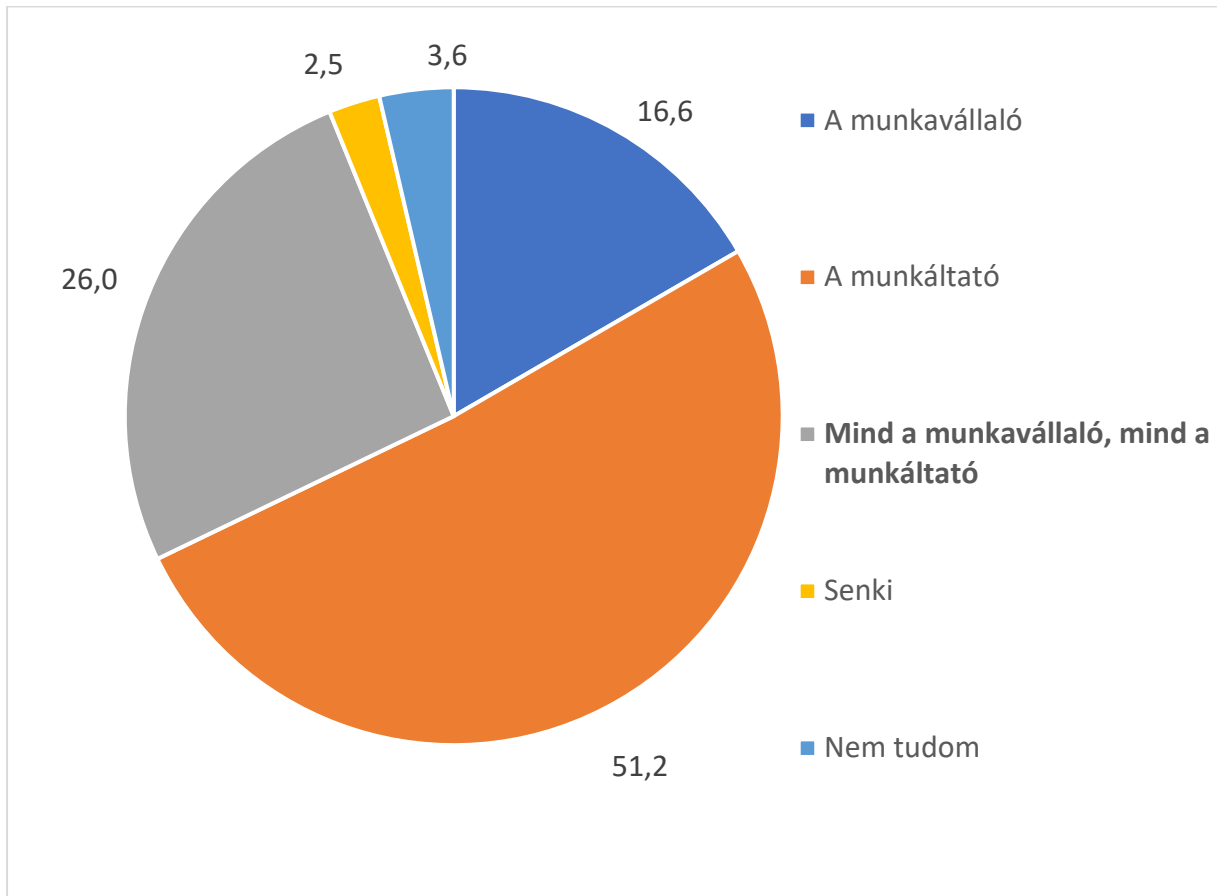
30. ábra 21. kérdés: Melyik nem tekinthető passzív jövedelemnek? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör második kérdése arra volt kíváncsi, hogy a fiatalok tudják-e, hogy a jövedelem után ki fizet járulékot. A diákok csupán negyede (26%) tudta, hogy mind a munkavállaló, mind a munkáltató köteles járulékot fizetni. A diákok többsége (51,2%) úgy gondolta, hogy csak a munkáltatónak kell járulékot fizetni, 16,6 százaléuk szerint viszont csak a munkavállalónak kell. 2,5 százaléuk szerint senkinek nem kell járulékot fizetni. 3,6 százaléka a kitöltőknek nem tudott válaszolni a kérdésre.

31. ábra 22. kérdés: A fizetés után ki fizet járulékot? Válaszok megoszlása, %

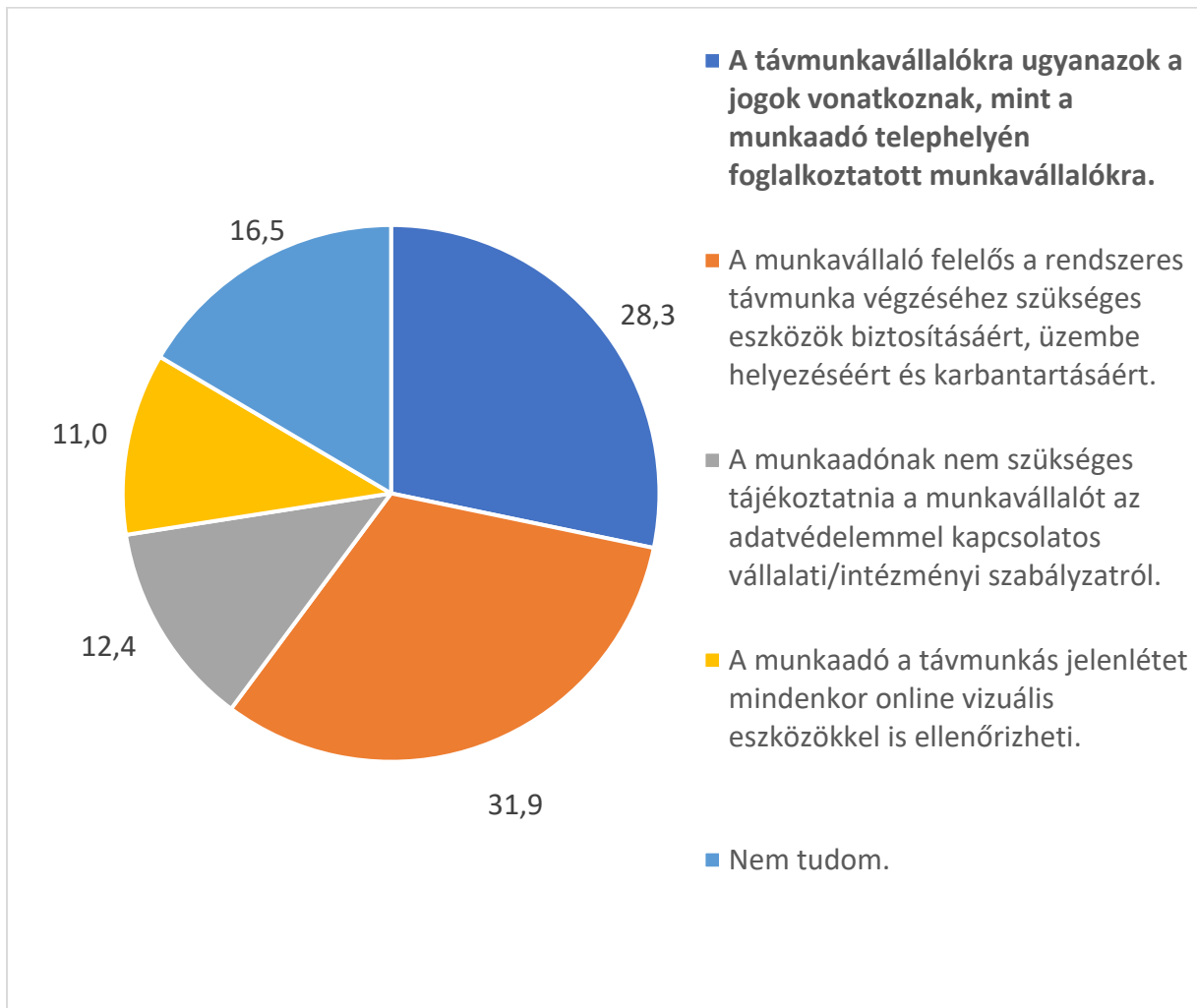
Forrás: saját szerkesztés

A kérdőív huszonharmadik kérdése a távmunkavégzéssel kapcsolatos, miszerint A távmunkavégzés a munkáltató telephelyétől elkülönült helyen rendszeresen folytatott olyan tevékenység, amelyet számítástechnikai eszközzel végeznek és eredményét elektronikusan továbbítják. A kérdés pedig úgy hangzik, hogy mi jellemző erre a távmunkára? A diákok 28,3 százaléka helyesen tudott válaszolni a kérdésre, ugyanis a távmunkavállalókra ugyanazok a jogok vonatkoznak, mint a munkaadó telephelyén foglalkoztatott munkavállalókra. Azonban nem ez volt a leggyakoribb válasz. A kitöltők 31,9 százaléka úgy gondolta, hogy a munkavállaló felelős a rendszeres távmunka végzéséhez szükséges eszközök biztosításáért, üzembe helyezéséért és karbantartásáért. A fennmaradó 39,9 százalék a másik kettő helytelen választ, valamint a „Nem tudom” lehetőséget választotta.

32. ábra 23. kérdés: A távmunkavégzés a munkáltató telephelyétől elkülönült helyen rendszeresen folytatott olyan tevékenység, amelyet számítástechnikai eszközzel

végeznek és eredményét elektronikusan továbbítják. Mi jellemző erre a távmunkára?

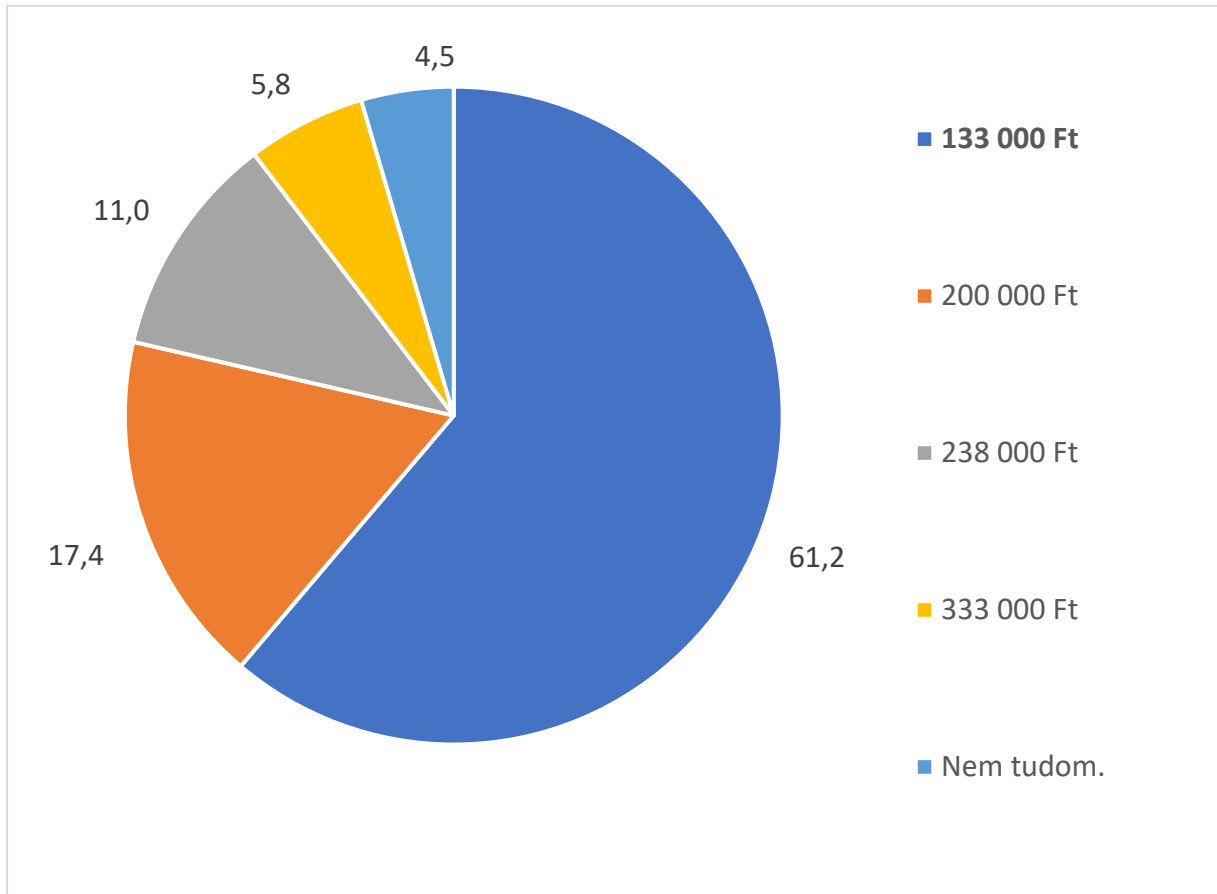
Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

Ebben a témakörben sem maradhat ki egy számításon példa sem. A feladat a következő: Megkapod az első fizetésed. A bérpapírodon 200.000 Ft szerepel. Ebből 133.000 Ft-ot kapsz kézhez, a munkaadó összes havi költsége pedig 238.000 Ft. Hány forint lesz a nettó béred? A diákok többsége (61,2%) tudta a helyes választ, miszerint 133 000 forint lesz a nettó bérünk. 17,4 százaléka a kitöltőknek a 200 000 forintot, 11 százalékuk a 238 000 forintot, valamint 5,8 százalékuk a 333 000 forintot jelölte helyes válasznak. 4,5 százalékuk nem tudott választ adni a kérdésre.

33. ábra 24. kérdés: Megkapod az első fizetésed. A bérpapírodon 200.000 Ft szerepel. Ebből 133.000 Ft-ot kapsz kézhez, a munkaadó összes havi költsége pedig 238.000 Ft. Hány forint lesz a nettó béred? Válaszok megoszlása, %

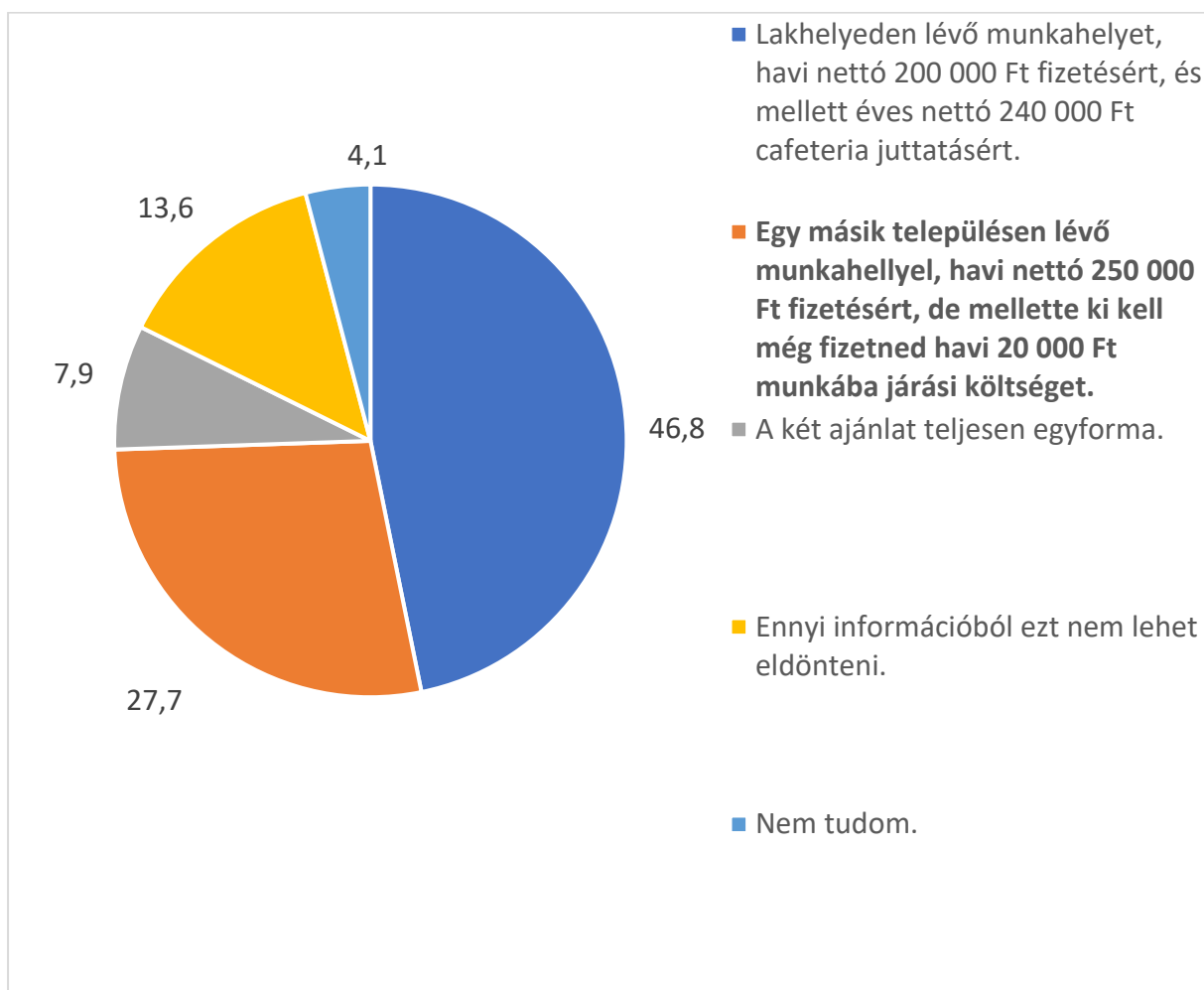

Forrás: saját szerkesztés

A teszt huszonötödik kérdése két állásajánlatot ír le. Az első ajánlatban a munkahely a lakhelyeden van, havi nettó 200 000 forintot kapsz, és emellett éves nettó 240 000 forint cafeteria juttatást is kapsz. A második ajánlatban a munkahely egy másik településen van, azonban havi nettó 250 000 forintot kapsz, de a munkába járás költségét neked kell állnod. A kérdés pedig az, hogy melyik ajánlattal járnánk jobban. A diákok közel fele (46,8%) az első ajánlatot választotta jobb ajánlatnak, azonban, ha éves szinten kiszámoljuk a nettó jövedelmünket, akkor látszódik, hogy a második ajánlat kedvezőbb. Ezt a diákok csupán negyede (27,7%) választotta. 7,9 százaléka a kitöltőknek úgy gondolta, hogy a két ajánlat teljesen egyforma, 13,6 százaléka szerint ennyi információból nem lehet eldönteni, hogy melyik a kedvezőbb, 4,1 százalék pedig a „Nem tudom” lehetőséget választotta.

34. ábra 25. kérdés: Két állásajánlatot kapsz. Melyik ajánlattal keresel több pénzt?

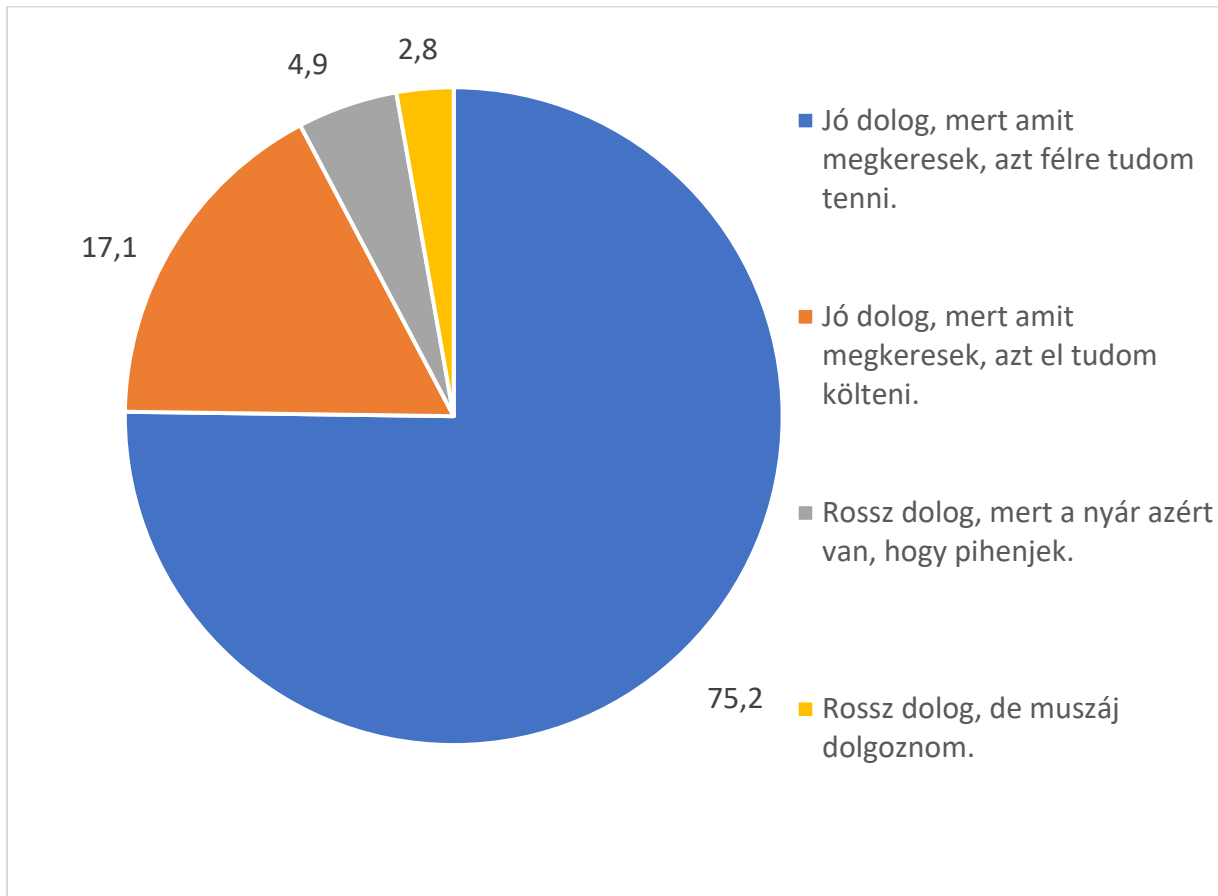
Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A munka világa témakörben is kíváncsiak voltunk, hogyan vélekedek a diákok egyes témákról. Elsőként vegyük a nyári munkát. A kérdőív huszonhatodik kérdése arra volt kíváncsi, hogy mit gondolnak a diákok a nyári munkáról. A diákok 92,3 százaléka szerint a nyári munka jó dolog, azonban különböző indokokat hoztak fel emellett. A diákok 75,2 százaléka szerint azért jó a nyári munka, mert amit megkeresnek, azt félre is tudják tenni. 17,1 százalék szerint azért jó, mert amit megkeresnek, azt el is tudják költeni. A fennmaradó 7,7 százalék szerint a nyári munka rossz. A kitöltők 4,9 százaléka szerint azért rossz, mert a nyár arra van, hogy pihenjenek, 2,8 százaléknak viszont muszáj dolgozni attól függetlenül, hogy rossznak találják.

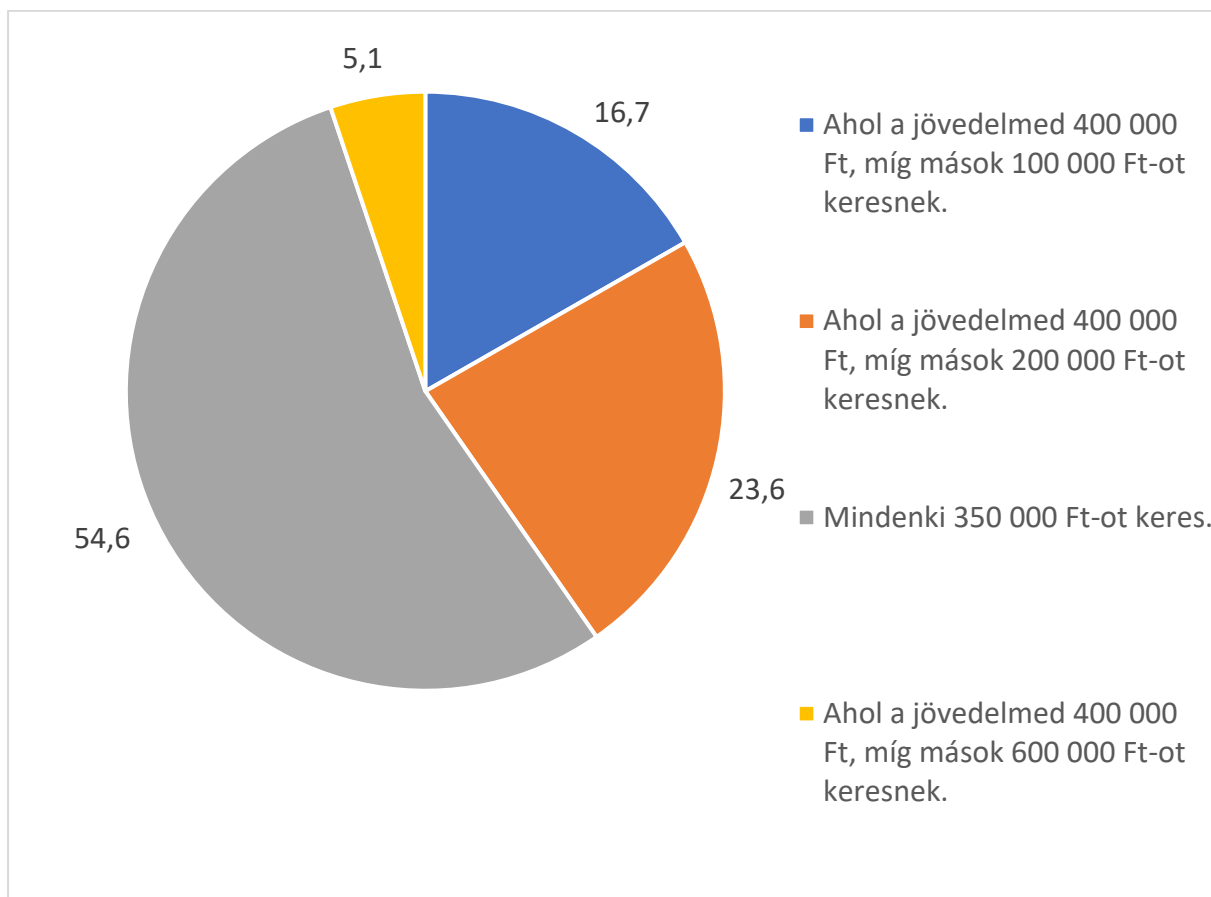
35. ábra 26. kérdés: Mit gondolsz a nyári munkáról? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör utolsó kérdése szintén egy attitűd-kérdés. A huszonhetedik kérdés 4 lehetséges világot vázol fel a fiatalok számára. Az első világban a kitöltő jövedelme 400 000 Ft, míg mások jövedelme 100 000 Ft. Ezt a scenáriót a diákok 16,7 százaléka választotta. A második világban a kitöltő jövedelme szintén 400 000 Ft, azonban a többiek jövedelme 200 000 Ft. Ezt a lehetőséget szinte duplaannyian (23,6%) választották, mint az elsőt. A harmadik világban mindenki egységesen 350 000 Ft-ot keres. A diákok számára ez volt a legszimpatikusabb opció, a diákok 54,6 százaléka ezt választotta. Az utolsó lehetséges világban pedig a diákok jövedelme továbbra is 400 000 Ft, azonban a többi ember náluk többet, 600 000 Ft-ot keres. Ez volt a legkedvezőtlenebb lehetőség, a fiatalok csupán 5,1 százaléka választotta.

36. ábra 27. kérdés: Feltételezzük, hogy dönthetnél, melyik világban élsz. Az árak mindkét világban megegyeznek a jelenleg valóban érvényes árakkal, és a pénz is ugyanannyit ér. Melyiket választanád? Válaszok megoszlása, %

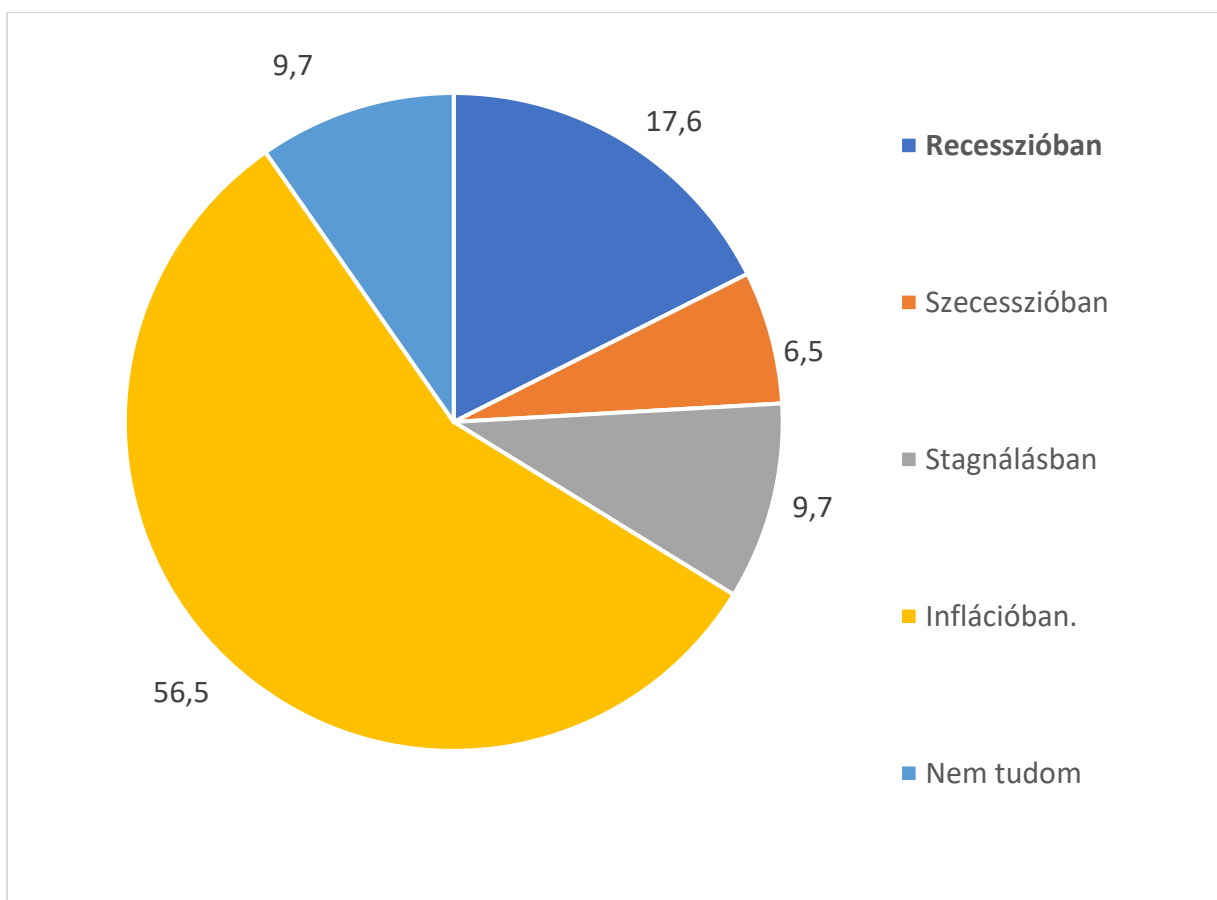

Forrás: saját szerkesztés

5. Általános gazdasági ismeretek

A munka világa után a kérdőív az általános gazdasági ismeretekkel kapcsolatos kérdésekkel folytatódott. Az első kérdés arra volt kíváncsi, hogy tudják-e a diákok, miben van válság idején a gazdaság. A megkérdezettek 17,6 százaléka tudta, hogy recesszióban van a gazdaság válság idején. A diákok többsége, 56,5 százaléka úgy gondolta, hogy a gazdaság ilyenkor inflációban van. További helytelen válasz volt a „szecesszióban” lehetőség is, melyet a diákok 6,5 százaléka választott, valamint a „stagnálásban” lehetőség is, amit a kitöltők 9,7 százaléka választott. Szintén 9,7 százaléka a diákoknak a „Nem tudom” választ jelölte meg.

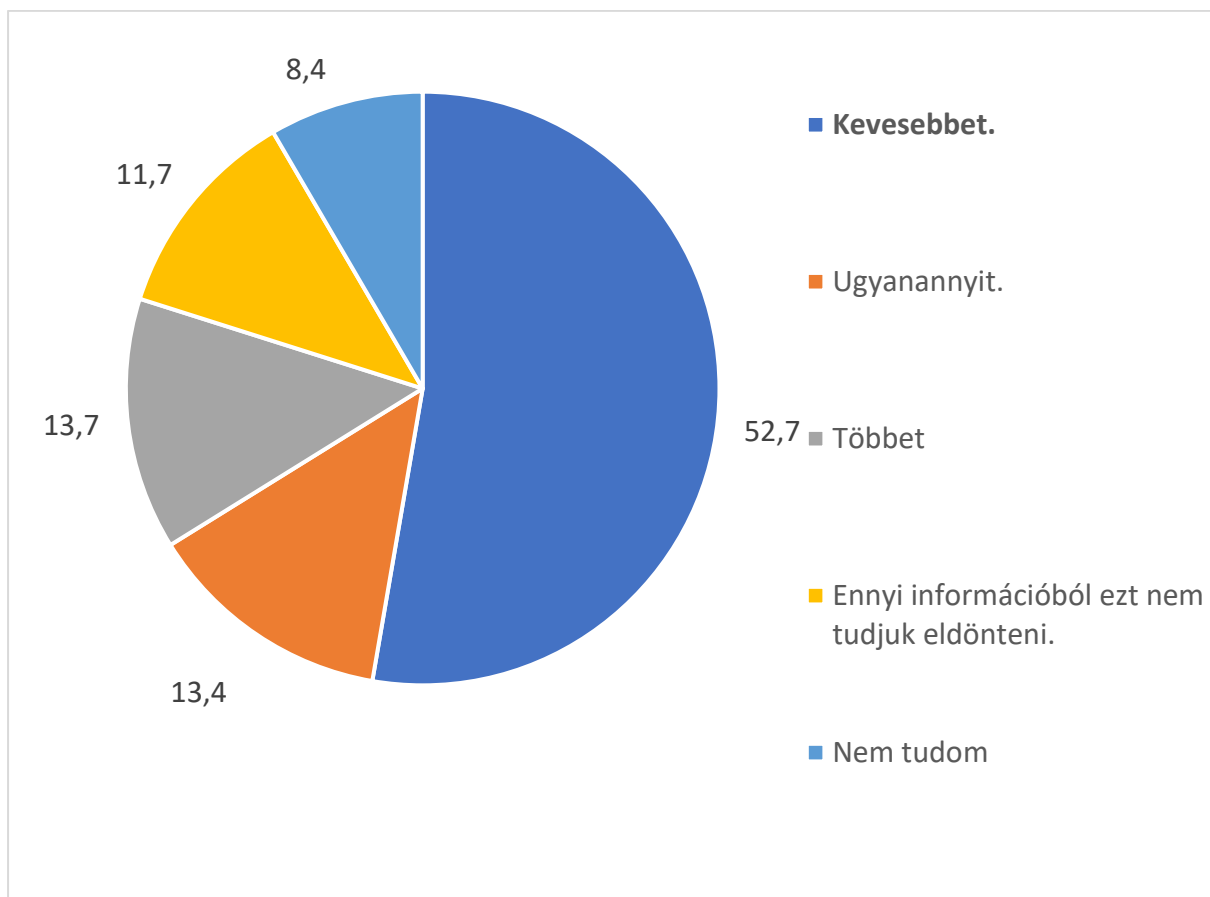
37. ábra 28. kérdés: Miben van válság idején a gazdaság? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör második, a kérdőív huszonkilencedik kérdése a következőképp hangzott: Megtakarításaidra idén 1 százalékos kamatot kaptál, emellett az infláció mértéke 2 százalék volt. Az előző évhez képest többet, vagy kevesebbet tudsz vásárolni a pénzedből az elmúlt évhez képest? A diákok többsége (52,7%) tudta a helyes választ, miszerint ilyen esetben kevesebbet tudunk vásárolni a pénzünkéből az elmúlt évhez képest. 13,4 százalékuk szerint ugyanannyit, 13,7 százalékuk szerint pedig többet tudnánk. 11,7 százaléka a diákoknak úgy gondolja, ennyi információból ezt nem lehet eldönteni, valamint 8,4 százaléka a diákoknak nem tudott választ adni a kérdésre.

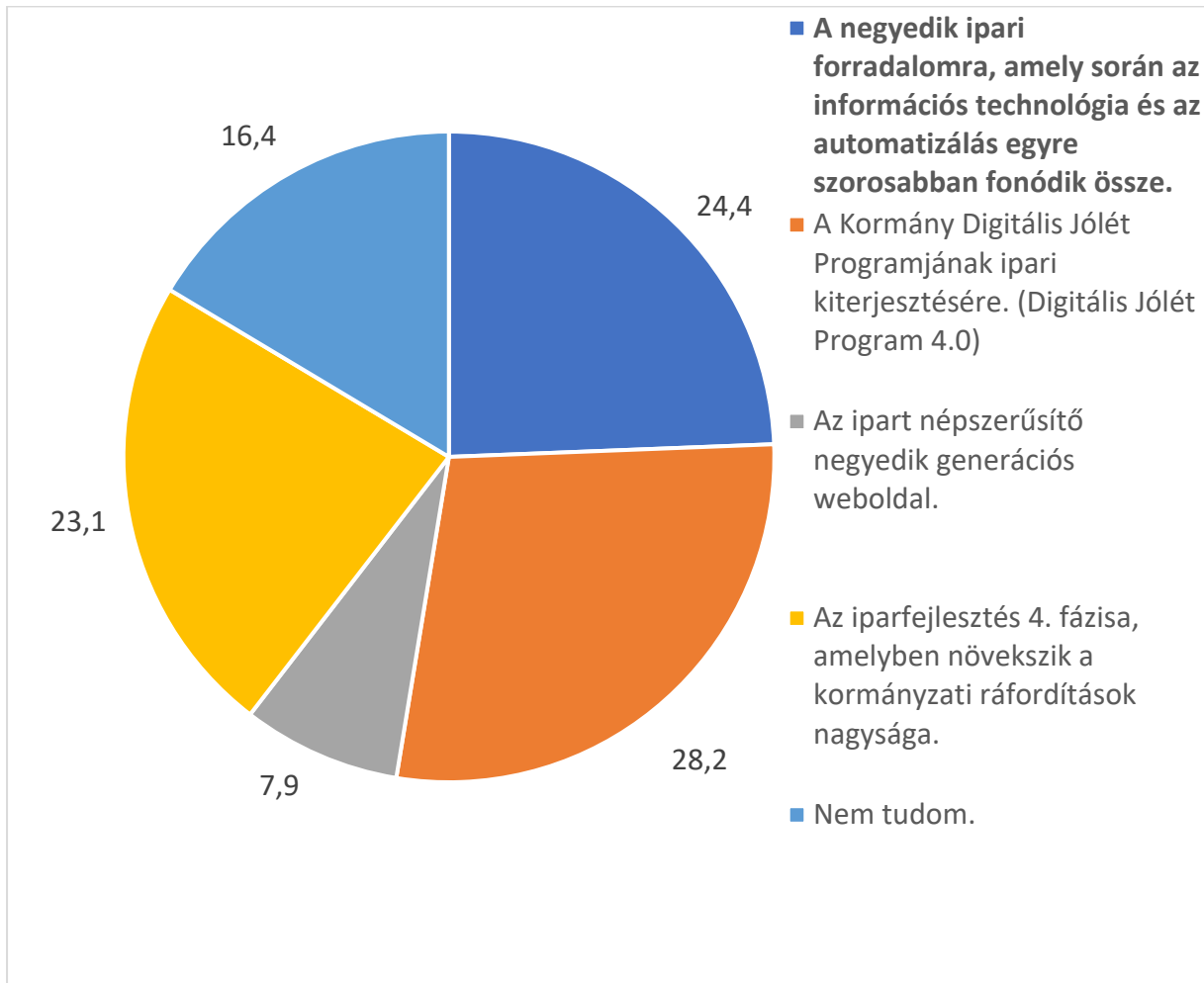
38. ábra 29. kérdés: Megtakarításaidra idén 1 százalékos kamatot kaptál, emellett az infláció mértéke 2 százalék volt. Az előző évhez képest többet, vagy kevesebbet tudsz vásárolni a pénzedből az elmúlt évhez képest? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

Az általános gazdasági ismeretek témakör harmadik kérdésére arra kíváncsi, hogy tudják-e a diákok, mire utal az ipar 4.0. A fiatalok negyede, 24,4 százaléka helyesen tudott válaszolni a kérdésre, miszerint az ipar 4.0 nem más, mint a negyedik ipari forradalomra, amely során az információs technológia és az automatizálás egyre szorosabban fonódik össze. 28,2 százalékuk szerint ez a kifejezés a Kormány Digitális Jólét Programjának ipari kiterjesztésére. 7,9 százalék szerint az ipart népszerűsítő negyedik generációs weboldal. 23,1 százalék választotta „Az iparfejlesztés negyedik fázisa, amelyben növekszik a kormányzati ráfordítások nagysága” lehetőséget. 16,4 százaléka a kitöltőknek egyik választ sem tudta megjelölni, így a „Nem tudom” lehetőség mellett tették le a voksukat.

39. ábra 30. kérdés: Mire utal az ipar 4.0? Válaszok megoszlása, %

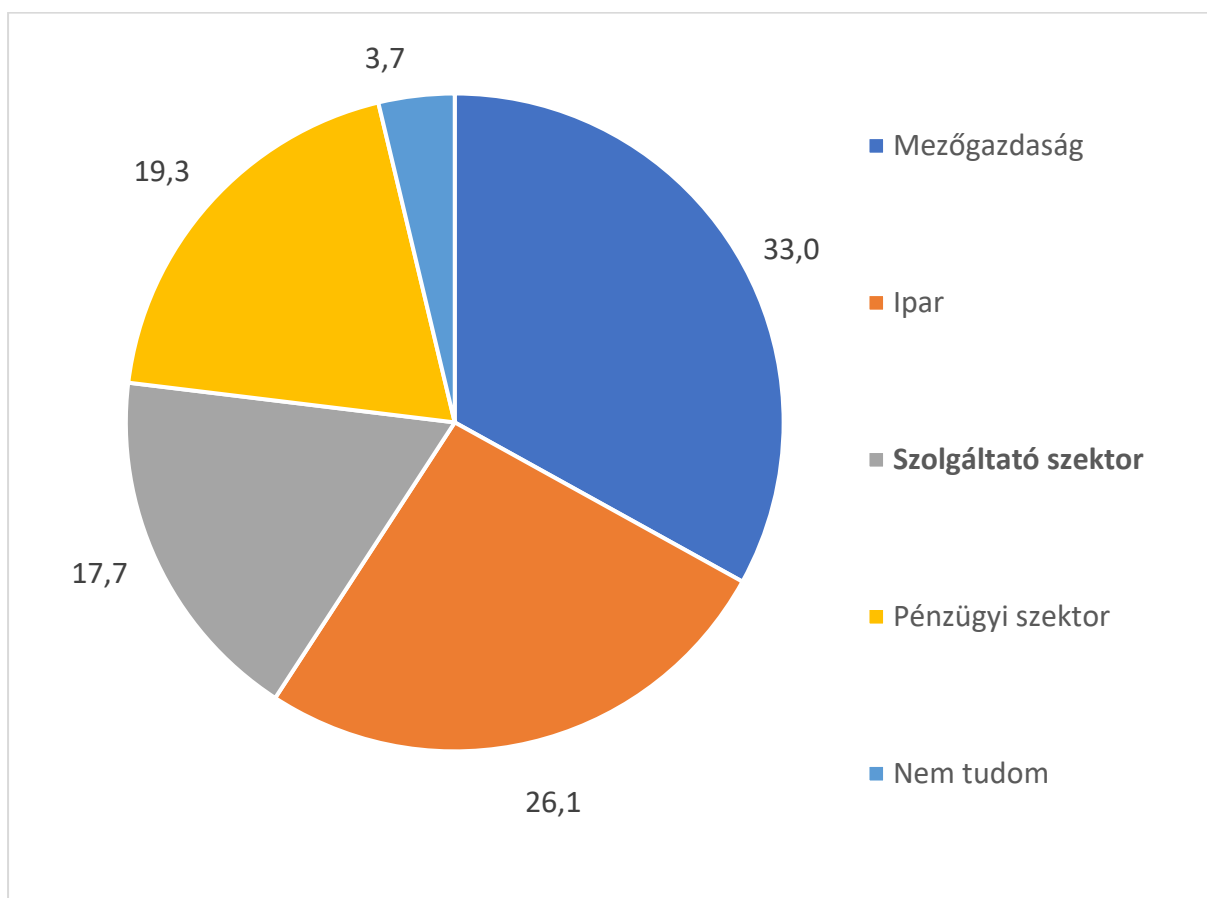

Forrás: saját szerkesztés

A kérdőív harmincegyedik kérdése arra volt kíváncsi, hogy Magyarországon melyik szektor állítja elő a GDP legnagyobb részét. A diákok 33 százaléka a mezőgazdaságot választotta. Azonban nem ez a helyes válasz, hanem a szolgáltató szektor, melyet a diákok csupán 17,7 százaléka választotta. A megkérdezettek negyede (26,1%) az ipart jelölte meg válaszként, 19,3 százaléka pedig a pénzügyi szektort. 3,7 százalékuk választotta a „Nem tudom” opciót.

40. ábra 31. kérdés: Magyarországon melyik szektor állítja elő a GDP legnagyobb részét?

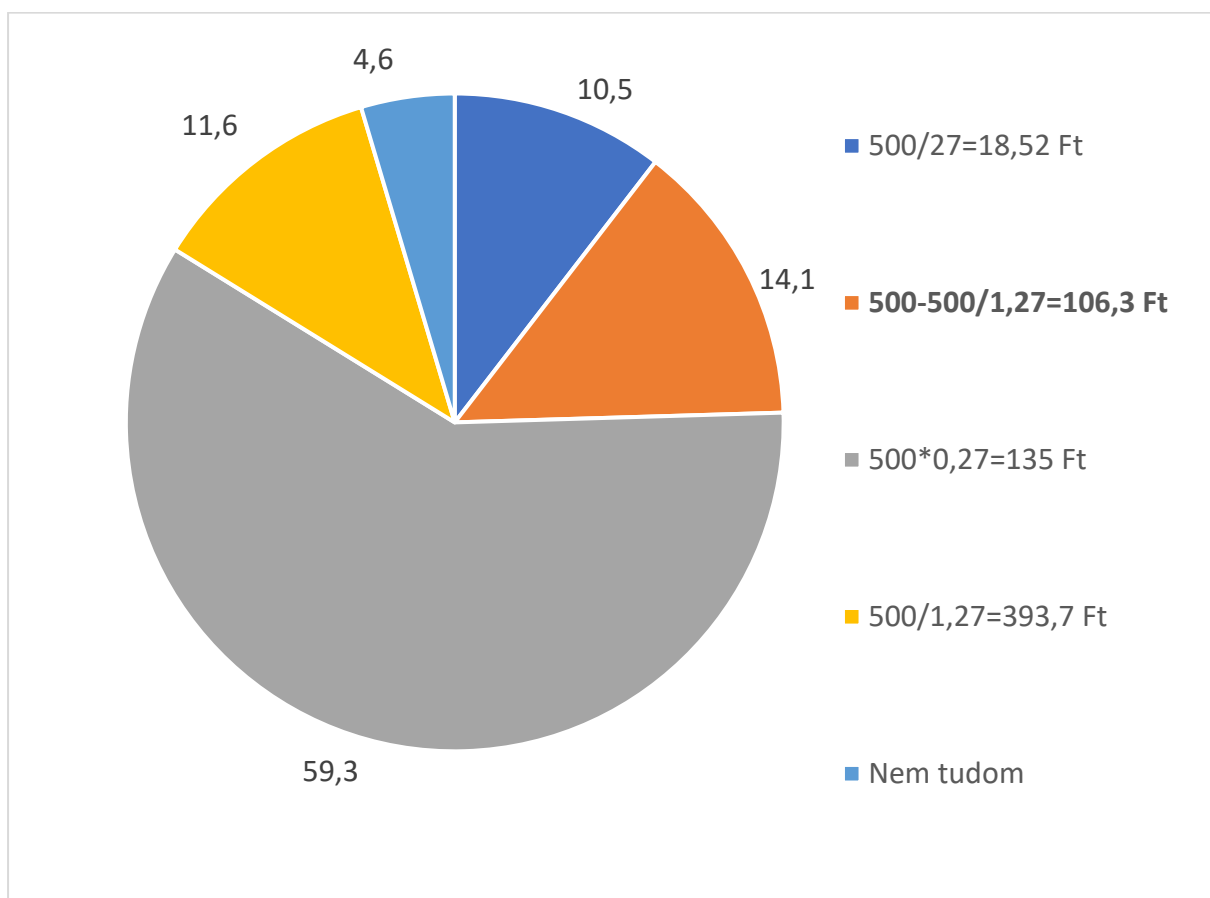
Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

Az általános gazdasági ismeretek témakör számításon feladata a következő volt: Az iskolai büfében vásárolsz egy csokoládét 500 forintért. Az ÁFA-kulcs 27%. A kérdés pedig arra kíváncsi, hogy mekkora a csokoládé árának az ÁFA-tartalma. Ez a számítás relatíve nehéznek bizonyult, ugyanis csupán a diákok 14,1 százaléka tudta helyesen kiszámolni a csokoládé ÁFA-tartalmát. A diákok többsége, 59,3 százaléka csupán az 500 forintnak számolta ki a 27 százalékát. A kérdés azonban nem erre irányult. A fennmaradó 26,7 százalék a további két helytelen választ, valamint a „Nem tudom” lehetőséget választotta.

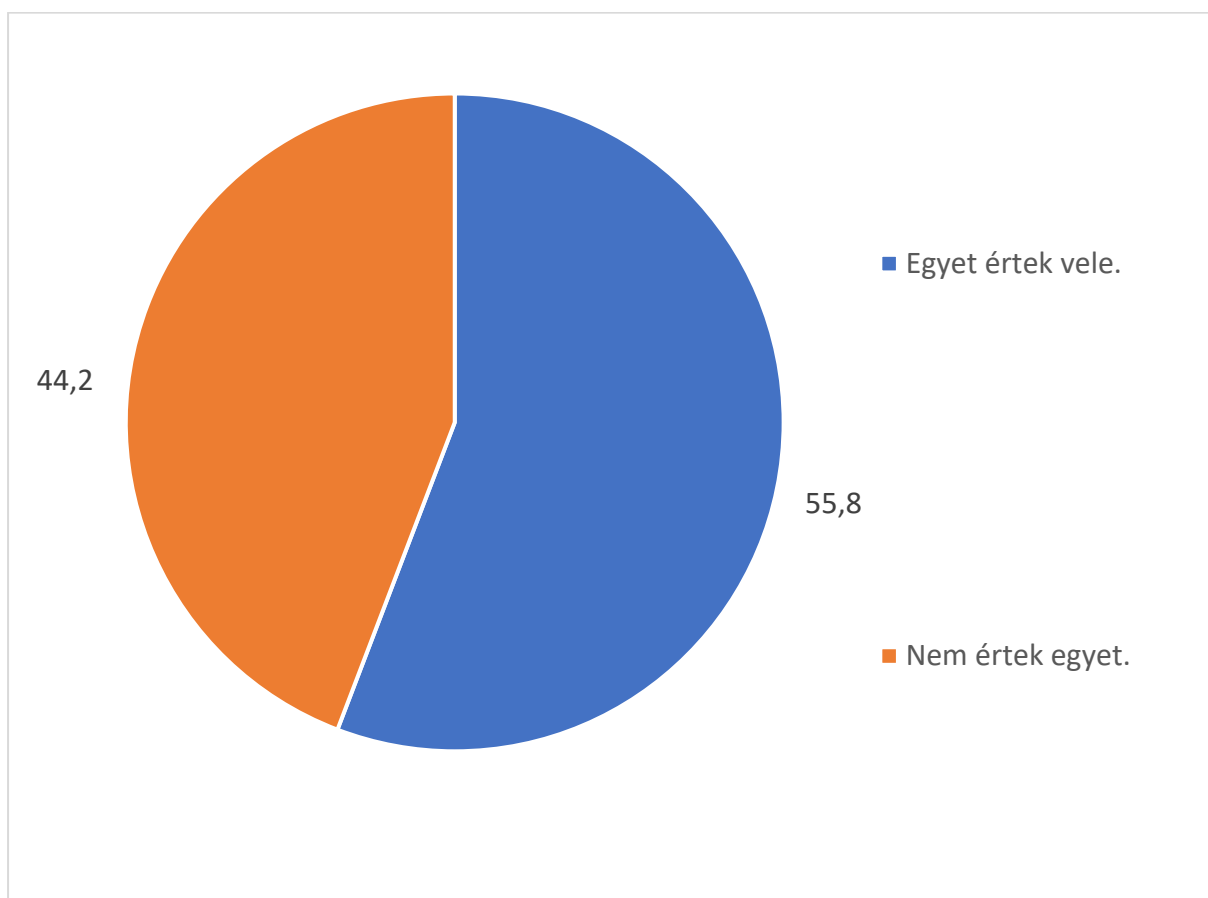
41. ábra 32. kérdés: Az iskolai büfében vásárolsz egy csokit 500 forintért. Az ÁFA-kulcs 27%. Mekkora a csoki árának ÁFA-tartalma? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

Ennek a témakörnek az első attitűd-kérdése meglehetősen kettéosztotta a megkérdezetteket. a Következő állítással kapcsolatban volt kíváncsi a kérdőív: Magyarországon nem lehet tisztességesen meggazdagodni. A megkérdezettek 55,8 százaléka egyetértett ezzel az állítással, 44,2 százaléka pedig nem értett egyet a fenti mondattal.

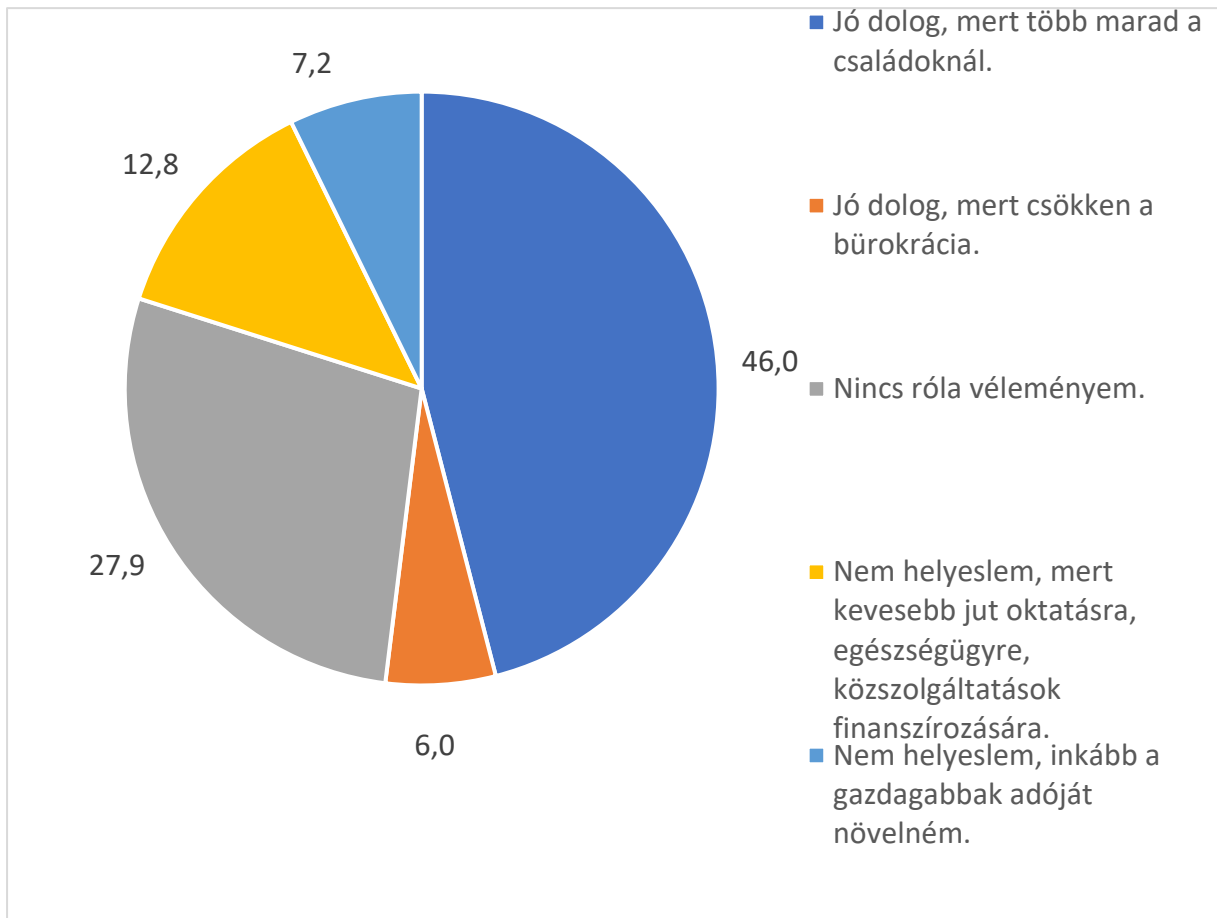
42. ábra 33. kérdés: Mit gondol az alábbi állításról: Magyarországon nem lehet tisztességesen meggazdagodni. Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör második attitűd-kérdése a következő volt: Mit gondolsz az adócsökkentésről? A kitöltők öt különböző válasz közül választhattak. A diákok többsége szerint (52%) jó dolog az adócsökkentés. Emellett két indokot hoztak fel. A diákok 46 százaléka szerint azért jó dolog, mert több marad a családoknak, 6 százalékuk szerint pedig azért jó, mert csökken a bürokrácia. 27,9 százalékuknak nincs véleménye erről a dologról. A fennmaradó 20 százalék szerint viszont rossz dolog. A diákok 12,8 százaléka amiatt gondolja rossznak, mert kevesebb pénz jut az oktatásra, egészségügyre és a közszolgáltatásokra. 7,2 százalékuk szerint inkább a gazdagabbakat kellene jobban adóztatni.

43. ábra 34. kérdés: Mit gondolsz az adócsökkentésről? Válaszok megoszlása, %

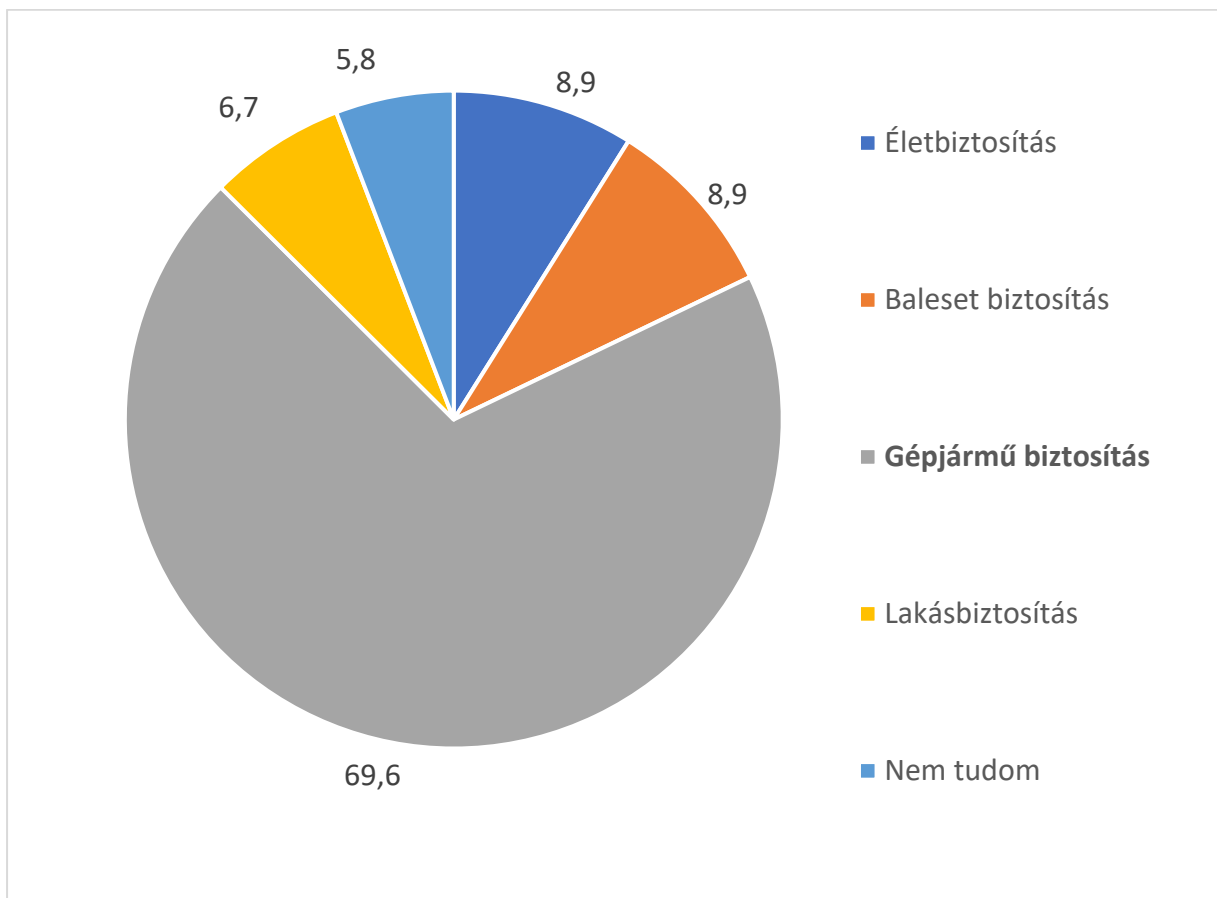

Forrás: saját szerkesztés

6. Biztosítás, nyugdíj

A kérdőív utolsó témaköre a biztosítás és nyugdíj. Az első kérdés így szól: Milyen típusú biztosítás a casco? Ez a kérdés bizonyult a kérdőív legkönnyebb kérdésének, ugyanis erre a diákok 69,6 százaléka tudta a helyes választ, miszerint a casco egy gépjármű biztosítás. Mind az életbiztosításra, mind a baleset biztosításra a diákok 8,9 százaléka voksolt, valamint a lakásbiztosításra 6,7 százaléka szavazott. 5,8 százaléka a diákoknak a „Nem tudom” lehetőséget választotta.

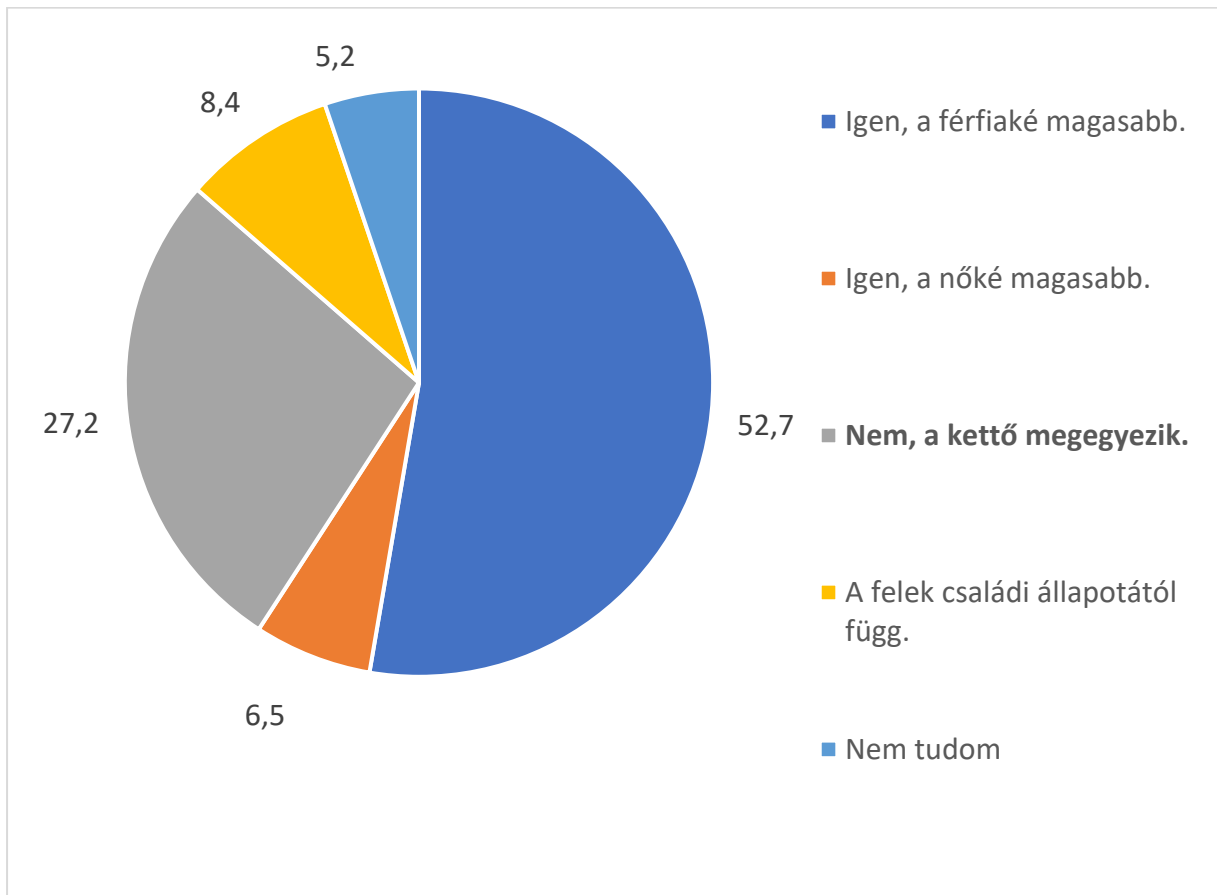
44. ábra 35. kérdés: Milyen típusú biztosítás a casco? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör második kérdése a nyugdíjkorhatárral kapcsolatos. Arra kíváncsi, hogy van-e különbség a férfiak és a nők általános nyugdíjkorhatára között. A diákok többsége, 52,7 százaléka szerint igen, a férfiaké magasabb. Azonban ez az állítás nem helyes, hiszen az általános nyugdíjkorhatár a két nem között megegyezik. Ezt a diákok 27,2 százaléka tudta. A megkérdezettek 6,5 százaléka szerint a nők nyugdíjkorhatára a magasabb, 8,4 százaléka szerint pedig a felek családi állapotától függ. 5,2 százaléka a kitöltőknek nem tudott válaszolni a kérdésre.

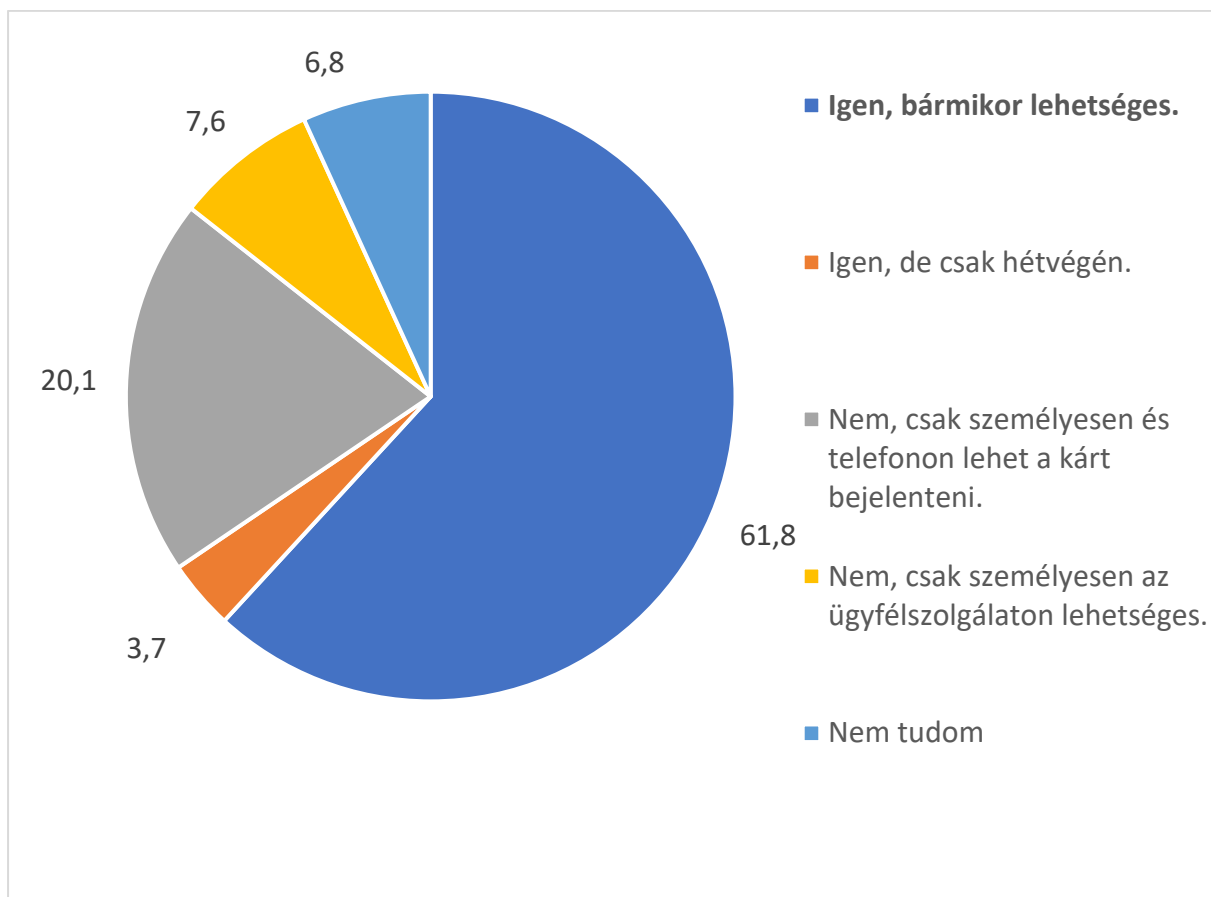
45. ábra 36. kérdés: Van-e különbség a férfiak és nők általános nyugdíjkorhatára között Magyarországon? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A kérdőív harminchetedik kérdése a következőképp szól: Nagy vihar volt a lakóhelyeden és a jég betörte az ablakot. Szerencsére a családnak volt lakásbiztosítása. Be tudjátok-e jelenteni a kárt a biztosító felé az interneten keresztül? A diákok több, mint fele, 61,8 százaléka helyesen válaszolt erre a kérdésre, ugyanis bármikor be lehet jelenti interneten keresztül a kárt a biztosító felé. 20,1 százalék szerint csak személyesen és telefonon lehetséges ezt megtenni, 7,6 százalék szerint viszont csak személyesen lehet. 3,7 százalék szerint csak hétfvégén lehet interneten keresztül bejelenteni a kárt, 6,8 százalék pedig nem tudott válaszolni a kérdésre.

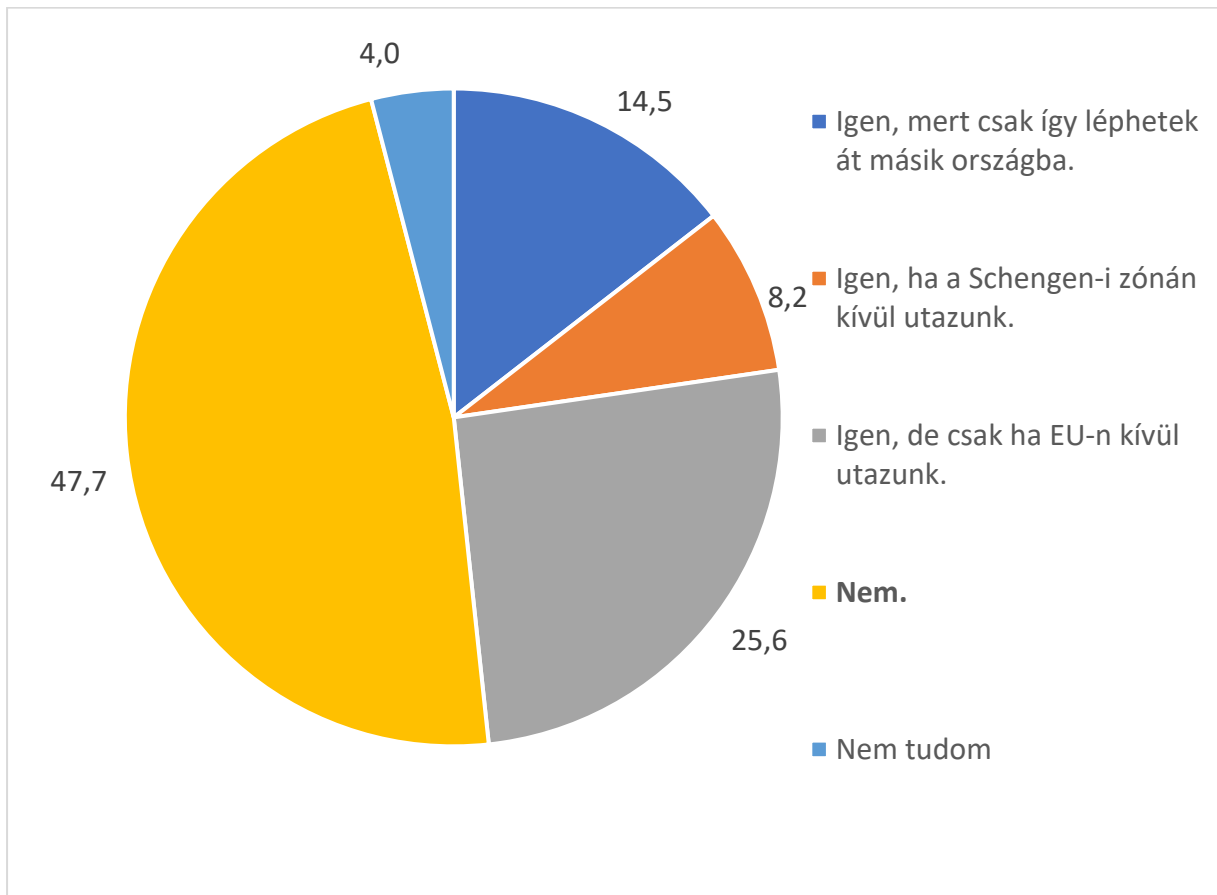
46. ábra 37. kérdés: Nagy vihar volt a lakóhelyeden és a jég betörte az ablakot. Szerencsére a családnak volt lakásbiztosítása. Be tudjátok-e jelenteni a kárt a biztosító felé az interneten keresztül? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör negyedik kérdése arra volt kíváncsi, hogy kötelező-e utasbiztosítást kötni, amennyiben külföldre utazunk. A diákok közel fele, 47,7 százaléka helyesen tudott válaszolni, ugyanis nem kötelező utasbiztosítást kötnünk külföldi utazás esetén. A diákok 48,3 százaléka szerint kötelező biztosítást kötni külföldi utazás esetén. A megkérdezettek 4 százaléka nem tudott válaszolni a kérdésre.

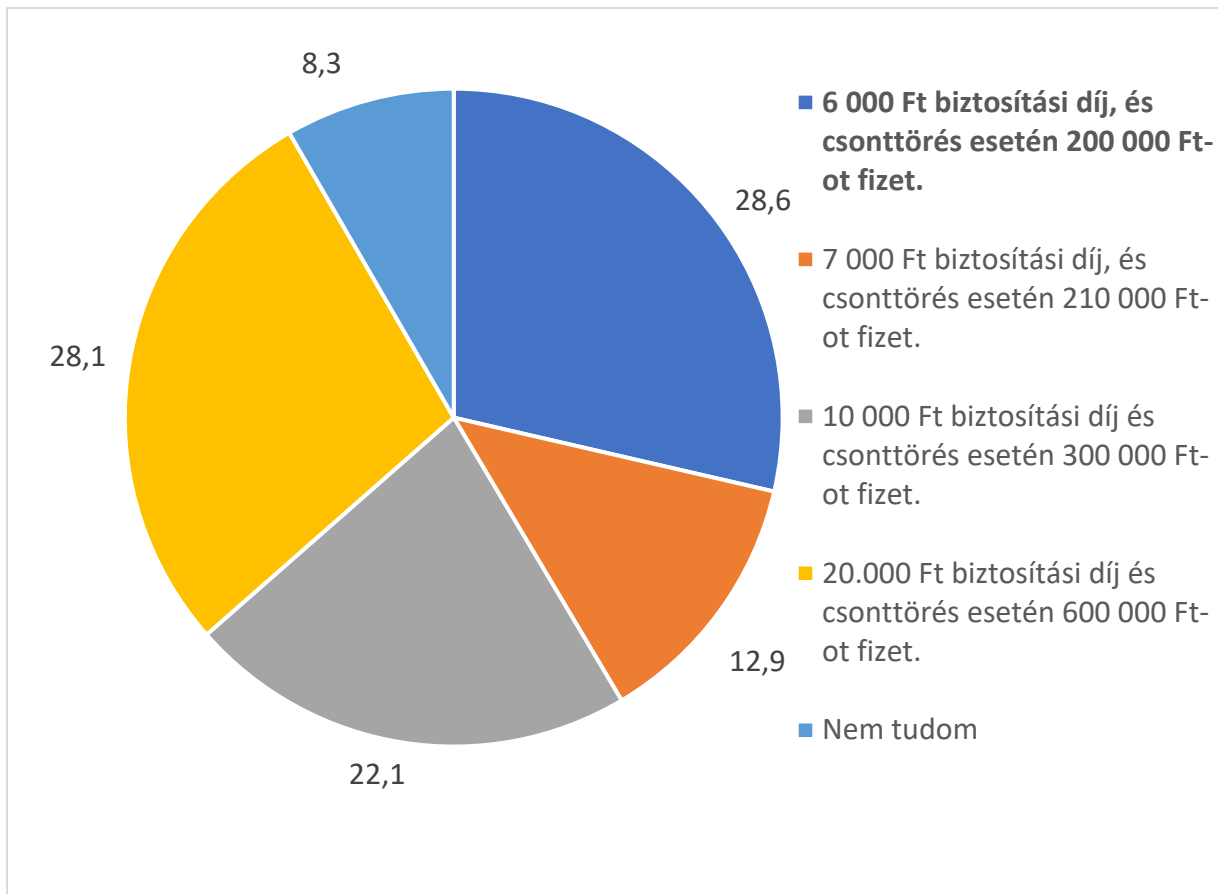
47. ábra 38. kérdés: Kötelező-e utasbiztosítást kötni, ha külföldre utazik? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

A témakör számítási feladata biztosításokhoz kötődik. Az élethelyzet a következő: Egy iskolai program részeként külföldre utazol 18 napra nyelvet tanulni. Erre az időre utasbiztosítást kell kötnöd. A kérdés pedig az, hogy a felsoroltak közül melyiket választanánk, melyik biztosítás fizet ár/érték arányban a legtöbbet. A diákok 28,6 százaléka jól válaszolt a kérdésre, miszerint a 6 000 forintos biztosítás a legkedvezőbb ár/érték arányban. 12,9 százaléka a diákoknak a 7 000 forintos, 22,1 százaléka a 10 000 forintos, 28,1 százaléka pedig a 20 000 forintos biztosítást tartotta a legkedvezőbbnek. 8,3 százaléka a kitöltőknek nem tudott válaszolni a kérdésre.

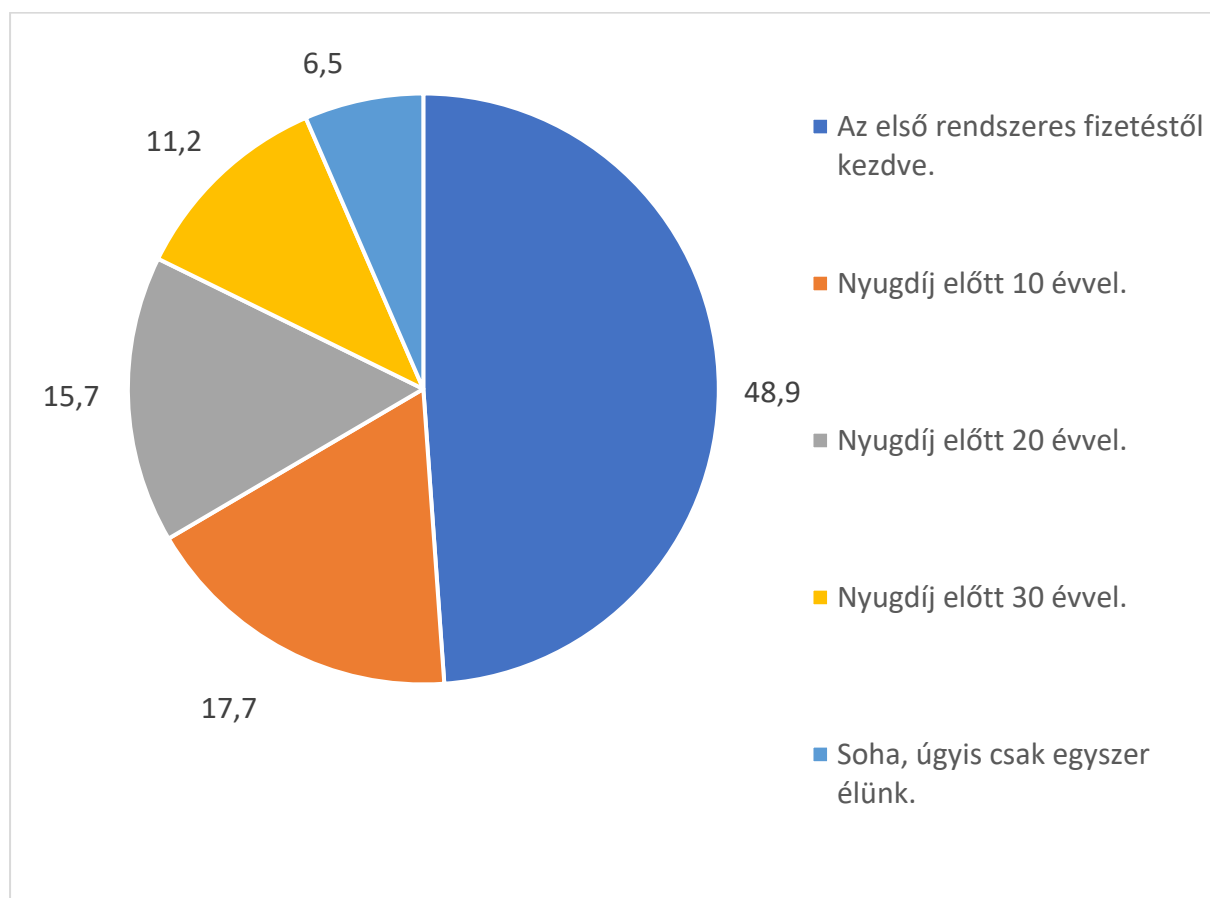
48. ábra 39. kérdés: Egy iskolai program részeként külföldre utazol 18 napra nyelvet tanulni. Erre az időre utasbiztosítást kell kötnöd. Melyik biztosítás fizet a biztosítási díjhoz képest ár/érték arányban a legtöbbet? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

Végül pedig a kérdőív utolsó kérdése szintén egy attitűd-kérdés biztosítás, nyugdíj témakörben. Arra kíváncsi a kérdés, hogy a kitöltők hogyan vélekednek arról, hogy mikor érdemes elkezdni takarékoskodni a nyugdíjas évekre. A válaszadók 48,9 százaléka, tehát a diákok közel fele úgy gondolja, az első rendszeres fizetéstől kezdve érdemes elkezdni takarékoskodni. A fiatalok 17,7 százaléka szerint 10 évvel, 15,7 százaléka szerint 20 évvel, valamint 11,2 százalék szerint 30 évvel a nyugdíj előtt kell elkezdni tartalékolni. 6,5 százaléka a diákoknak úgy gondolja soha nem kell elkezdni, úgyis csak egyszer élünk.

49. ábra 40. kérdés: Véleményed szerint mikor érdemes elkezdni takarékoskodni a nyugdíjas évekre? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés

MEGOLDÓKULCS A TESZTHEZ

1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások

Az alábbiak közül mely tevékenységet nem végezheti egy kereskedelmi bank?
Hitelnyújtás
Készpénzkibocsátás
Részvénykibocsátás
Készpénz- és számlapénz forgalom lebonyolítása
Nem tudom

Magyarországon a 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2) alapján csak a Magyar Nemzeti Bank (Magyarország központi bankja) jogosult Magyarország hivatalos pénznemében bankjegy- és érmekibocsátásra, kereskedelmi bankok nem jogosultak készpénzkibocsátásra.

Melyik rövidítés nem egy pénzügyekkel foglalkozó intézményt jelöl?
EBKM
MNB
MÁK
ÁSZ
Nem tudom

Az EBKM rövidítés az Egységesített Betéti Kamatlábmutató. Betétek összehasonlítása esetén az EBKM megmutatja a betét kamatadón kívül ténylegesen kifizetendő éves kamatát. Az MNB a Magyar Nemzeti Bank, a MÁK a Magyar Államkincstár, az ÁSZ pedig az Állami Számvevőszék rövidítése.

2020 márciusában bevezeti a Magyar Nemzeti Bank az azonnali fizetési rendszert. Mi ennek a rendszernek a lényege?
A jelenlegi néhány óra helyett egy óra alatt átfutnak az utalások Magyarország bármely két bankja között.
A vásárlónak nem kell a boltban összegyűjtenie a vásárolni kívánt termékeket, hanem azonnal fizeti, majd később kiszállítják neki a termékeket.
Az utalások 5 másodperc alatt jutnak el a kedvezményezett szolgáltatójához vagy pénzintézetéhez.
A rendszer segítségével az internetes vásárlások összegét a kiszállítási pillanatában téríthetjük meg, érintéses fizetés segítségével.
Nem tudom.

Az azonnali fizetés Magyarországon 2020. március 2-án került bevezetésre, amelynek előnye gyorsasága a korábbi fizetési rendszerekhez képest: az azonnali fizetés

segítségével a legfeljebb 10 millió forintos, elektronikus úton indított egyedi belföldi átutalások az év minden napján, 0-24 óráig, 5 másodperc alatt teljesülnek. Az azonnali fizetési rendszer további újdonsága, számlaszám helyett akár egy e-mail címet, vagy telefonszámot is meg lehet adni azonosítóként, így egyszerűsítve az utalások lebonyolítását, így vállalkozva arra, hogy az azonnali fizetés kényelmes és versenyképes alternatívája lehessen a készpénzes fizetésnek.

A modern pénzt hitelpénznek is nevezik. Ez azt jelenti, hogy...
a pénz hitelnyújtás útján keletkezik, illetve a hitel visszafizetésével szűnik meg.
bárki vehet fel hitelt, ha pénzre van szüksége.
a gazdaság szereplői fogyasztásukat, beruházásaikat hitelből finanszírozzák.
a pénz mennyisége a hitelkamatok révén gyarapodik.
Nem tudom.

A pénzteremtés a bankrendszeren keresztül, jellemzően hitelnyújtás útján történik: a jegybank a kereskedelmi bankoknak, a kereskedelmi bankok pedig a gazdaság szereplőinek hiteleznek, így teremtve pénzt, amelyet később vissza kell fizetni a hitelezőnek, így megszüntetve azt a pénzt.

Nyeralásból hazatérve 20 eurót szeretnél forintra váltani. Az euró vételi árfolyama 328 Ft, eladási árfolyama 339 Ft, középárfolyama 335 Ft. Hány forintot kapsz a 20 euróért?
$20 \cdot 328 = 6\,560$ Ft
$20 \cdot 339 = 6\,780$ Ft
$20 \cdot 335 = 6\,700$ Ft
$20 \cdot (328 + 339) / 2 = 6\,670$ Ft
Nem tudom

A vételi árfolyam az az árfolyam, amelyen a pénzváltó vagy bármely más pénzügyi szervezet ügyfelétől devizát vagy valutát vesz forint ellenében, az eladási árfolyam pedig az, amelyen azokat eladja számunkra, így amikor eurót szeretnénk visszaváltani, euróink értékét az euró vételi árfolyamával kell megszorozni, hogy megtudjuk, hány forintot is kaphatunk az eurónkért.

2. Befektetés, megtakarítás

Melyik befektetési forma a kockázatosabb az alábbiak közül?
Egyetlen vállalat részvényeiből vásárolok 10 darabot.
Egy olyan befektetési alaptól vásárolok, amelyik 10 különféle vállalat részvényeibe fektet.
Államkötvénybe fektetem az egészemet.
Az előző három lehetőség egyformán kockázatos.
Nem tudom.

Amennyiben egyetlenvállalat részvényeibe fektetünk, lényegesen magasabb kockázattal kell szembenéznünk, mintha több részvénybe is fektetnénk a pénzünket, azaz diverzifikálnánk befektetéseinket (hiszen előfordulhat egy olyan kedvezőtlen piaci esemény, amely csak az az egy vállalat részvényeire hat, így fennáll a kockázata, hogy jelentős veszteséget könyvelhetünk el befektetéseink után). A diverzifikáció célja, hogy a befektetési portfóliónk szélesítése által megosszuk a kockázatot, így csökkentve az esetleges veszteségeket. A kötvények, és így az államkötvények lényegesen alacsonyabb kockázattal járnak, mint a részvények, hozamuk jobban tervezhető, így azoknak javasolt kötvényekbe fektetni, akik kisebb kockázatot szeretnének vállalni.

Egy társaságban a tulajdonosi részesedéssel rendelkező személyek jogosultak a társaság által adott időszakban elért eredményből részesedni. Hogyan nevezzük ezt?
Hozadék
Osztalék
Járulék
Hozam
Nem tudom

Az osztalék olyan pénzösszeg, amelyet egy részvénytársaság a részvénytulajdonosoknak fizet, általában akkor, amikor nyereséget ér el. Az osztalékfizetés történhet készpénzben vagy banki átutalással, illetve a társaság további részvényeket is adhat a tulajdonosoknak. Magyarországon a kifizetett osztalékot 15%-os mértékű személyi jövedelemadó terheli, melynek összegét a társaság a kifizetés során levonja, így azt nem a tulajdonosoknak kell megfizetniük, ugyanakkor a személyi jövedelemadó-bevallásukban fel kell tüntetniük, hogy osztalékjövedelemben részesültek.

A bitcoin egy digitális fizetőeszköz. Mit jelent a bitcoin bányászás?
A bányászat az a folyamat, melynek során a számítógépe számítókapacitását a bitcoin tranzakciók feldolgozása szolgálatába állítja.
A bányászat az a folyamat, amikor a weboldalakot böngészve keresed a bitcoin valutákat.
A bányászat az a folyamat, melynek során a géped számítókapacitását felajánlod a bitcoin előállításához.
A bányászat az a folyamat, melynek során a géped segítségével bitcoin valutákat készítesz.
Nem tudom.

A bitcoin vagy kriptovaluta-bányászat kifejezésnek annyiban van köze a bányászathoz, hogy ahogy például az arany bányászata során, úgy a bitcoin bányászat során is a bányászattal járó költségek jelentősen meghaladják a kibányászott arany vagy bitcoin értékét. A bitcoin-bányászat során alkalmazott technológia a blokklánc technológia, amely tranzakciók egy bonyolult elektronikus hálózata, amely során a számítógépek számítási kapacitása segítségével bitcoint hoznak létre. A bitcoin bányászat rendkívül energia- és technológiaigényes folyamat, amely rengeteg elektromos áramot fogyaszt, akár nagyobb országok teljes éves energiafogyasztásával is megegyező mennyiségű áramot el lehet használni egy darab bitcoin előállítására.

Melyik intézmény felelős hazánkban az állampapírok kibocsátásáért?
Államadósság Kezelő Központ Zrt.
Magyar Államkincstár
Magyar Nemzeti Bank
Magyar Posta Zrt.
Nem tudom

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 13. § (1) bekezdés alapján Magyarországon az állampapírok kibocsátásának kizárólagos felelőse az ÁKK Zrt, a többi intézmény kereskedhet állampapírokkal, de nem bocsáthatja ki azokat.

Megtakarítási számládon 100 ezer forintot helyezel el. A bank a számlán lévő összegre minden évben 2 százalékos kamatot és fiatalok miatt ingyenes számlavezetést ígér. Mennyi lesz a megtakarítási számládon 2 év múlva?
$100 \cdot 1,02 = 102,00$ ezer Ft
$100 \cdot 1,04 = 104,00$ ezer Ft
$100 \cdot 1,02 \cdot 1,02 = 104,04$ ezer Ft
$100 \cdot 1,02 \cdot 2 = 208,00$ ezer Ft
Nem tudom

A bank a számlánkon levő pénzre évi két százalékos kamatot ígért, így a kamatos kamatszámítás szabályainak megfelelően 104 040 Ft lesz a számlánkon 2 év múlva, figyelembe véve azt is, hogy mivel nem terheli számlavezetési díj a bankszámlánkat, így elegendő az évi 2%-os kamatot elszámolni a bankszámlán elhelyezett 100 ezer Ft után.

3. Hitelezés

Minek a rövidítése a THM?
Tartalék Hiteldíj Mérő
Törlesztési Hiteldíj Mutató
Teljes Hiteldíj Mutató
Tavalyi Hiteldíj Mérő
Nem tudom

A THM a Teljes Hiteldíj Mutató rövidítése, amely a hitelek egy nagyon fontos mutatószáma. A THM százalékos formában megmutatja, hogy éves szinten milyen költség mellett juthat valaki hitelhez

A jegybanki alapkamatnál a hitelkamatok...
általában alacsonyabbak.
általában magasabbak.
nem befolyásolják egymást.
azonosak.
Nem tudom.

A jegybanki alapkamat a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott irányadó kamat, amely befolyásolja a hitelkamatok mértékét. A jegybanki alapkamat mértéke 2020 során két alkalommal is változott: 2020. június 24-én 15 bázispontos csökkenéssel 0,9 százalékról 0,75 százalékra csökkentették, ezt követően pedig július 22-i hatállyal

szintén 15 bázisponttal csökkentve 0,6 százalék lett a jegybanki alapkamat mértéke. A hitelkamatok egy referencia-kamatlábból (ez lehet pl. BUBOR, LIBOR, EURIBOR) és egy kamatfelárból áll, és ezek összege általában meghaladja a jegybanki alapkamat mértékét.

Vállalkozások finanszírozáskor a hitelfelvétel mellett egyre gyakrabban megjelenik a közösségi finanszírozás. De mit jelent ez?
A szükséges pénzösszeget a dolgozók közössége adja össze.
A szükséges pénzösszeget az Európai Közösség biztosítja.
A szükséges pénzösszeget egy internetes portál közössége adja össze.
A szükséges pénzösszeget több bank közösen folyósítja.
Nem tudom.

A startup vállalkozásokkal egy időben jelentek meg a közösségi finanszírozással foglalkozó internetes platformok. A közösségi finanszírozás -vagy angol nevén crowdfunding- lényege, hogy a hagyományos banki finanszírozással ellentétben, ahol egy intézménytől juthat egy nagy összegben forráshoz pl. egy kezdő vállalkozás, itt egy internetes közösség önkéntes alapon, kisebb összegekkel járul hozzá egy vállalkozás elindításához vagy egy termék fejlesztéséhez és piacra dobásához.

A szomszédod lízingel egy haszongépjárművet. Ki tulajdonában van a gépjármű?
A szomszéd tulajdona.
Annak a banknak a tulajdona, akitől lízingeli.
Közös tulajdonban van. A szomszéd és a bank tulajdona.
A lízing lejáratáig az eladó tulajdonában marad.
Nem tudom.

A lízingszerződések lényege, hogy amikor valakinek szüksége van valamire -legyen az például egy személygépjármű vagy haszongépjármű-, lízingbe veheti azt és rendszeres (pl. havi) lízingdíj megfizetése mellett használatba veheti az adott eszközt. A lízing annyiban másabb például egy személygépjármű részletfizetésre történő

megvásárlásától, hogy utóbbi esetén a gépjármű tulajdonjoga az adásvételi szerződés megkötésekor a vevő tulajdonába kerül, míg lízingbevétel esetén a tulajdonjogot a lízingbeadó gyakorolhatja lízingszerződés lejáratáig. Azt, hogy a szerződés lejártát követően kié lesz az adott gépjármű tulajdonjoga, a szerződés határozza meg, zárt végű pénzügyi lízing esetén a tulajdonjog automatikusan átruházásra kerül a lízingbevevőre, míg nyílt végű lízingszerződés lejártakor a tulajdonjog átruházása nem automatikus, de a lízingbevevőnek lehetősége van az adott gépjárművet annak maradványértékén megvásárolni, így szert téve annak tulajdonjogára.

1 millió forint hitelt veszel fel a bankból évi 3%-os kamatra, havi fix 20 000 Ft törlesztőrészlettel. Összesen mennyi pénzt kell az ötödik év végéig visszafizetned?
1 000 000 Ft-ot.
20 000*60=1 200 000 Ft-ot.
20 000*60*1,03=1 236 000 Ft-ot.
1 000 000*5*1,03=5 150 000 Ft-ot.
Nem tudom.

Ez egy leegyszerűsített feladat a hitel törlesztőrészleteinek visszafizetéséről. A feladat megoldásának kulcsa, hogy a banknak az öt év alatt, azaz 60 hónapon keresztül havi 20 ezer forint törlesztőrészletet fizetünk, amely fix, tehát nem veszi figyelembe a hitel kamatlábát. Ennek megfelelően $60 \cdot 20\,000$ forintot, tehát összesen 1 200 000 forintot kell az 5. év végéig visszafizetni.

4. Munka világa

Melyik nem tekinthető passzív jövedelemnek?
Kiadott saját lakásért kapott albérleti díj
Szabadalomért járó jogdíjak
Osztalék
Korrepetálásért járó óradíj
Nem tudom

Passzív jövedelemnek tekinthetünk minden olyan bevételt, amelyet tényleges munkavégzés nélkül szerezhetünk meg, ilyen lehet egy kiadott lakás után kapott albérleti díj, amelyet a bérlők fizetnek meg részünkre, egy szabadalomért járó jogdíj vagy egy társaságban való részesedés után járó osztalék. Ezekkel szemben, ha valaki korrepetálással jut jövedelemhez, azt nem passzívan szerezte, hanem aktív munkával.

A fizetés után ki fizet járulékot?
A munkavállaló
A munkáltató
Mind a munkavállaló, mind a munkáltató
Senki
Nem tudom

A fizetés után mind a munkavállaló, mind a munkáltató fizet járulékot. A munkavállaló bruttó béréből levonásra kerül 15% személyi jövedelemadó (szja), 10% nyugdíjjárulék, illetve 8,5 % százalékos egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék, emellett a munkáltató a bruttó munkabér után kell 17,5 szociális hozzájárulási adót (2020. július 1-től 15,5%) és 1,5% szakképzési hozzájárulást fizetnie (egyéb kedvezményeket figyelembe nem véve).

A távmunkavégzés a munkáltató telephelyétől elkülönült helyen rendszeresen folytatott olyan tevékenység, amelyet számítástechnikai eszközzel végeznek és eredményét elektronikusan továbbítják. Mi jellemző erre a távmunkára?
A távmunkavállalókra ugyanazok a jogok vonatkoznak, mint a munkaadó telephelyén foglalkoztatott munkavállalókra.
A munkavállaló felelős a rendszeres távmunka végzéséhez szükséges eszközök biztosításáért, üzembe helyezéséért és karbantartásáért.
A munkaadónak nem szükséges tájékoztatnia a munkavállalót az adatvédelemmel kapcsolatos vállalati/intézményi szabályzatról.
A munkaadó a távmunkás jelenlétet mindenkor online vizuális eszközökkel is ellenőrizheti.
Nem tudom.

A távmunkavégzés a munkavégzés egy olyan speciális formája, amikor a munkavállaló nem a vállalkozás telephelyén, hanem attól eltérő helyen végzi munkáját. Ettől függetlenül a Munka Törvénykönyve alapján a távmunkavállalókra is azonos szabályok vonatkoznak, mint a telephelyen foglalkoztatottakra. A koronavírus-járvány következtében felértékelődött a távmunka fontossága, így újabb szabályozások léptek érvénybe (pl. a 2020. november 12-től hatályos 487/2020 (XI. 11.) számú kormányrendelet), amelyek biztosítják a távmunkavégzés kölcsönösen előnyös szabályait

Megkapod az első fizetésed. A bérpapírodon 200.000 Ft szerepel. Ebből 133.000 Ft-ot kapsz kézhez, a munkaadó összes havi költsége pedig 238.000 Ft. Hány forint lesz a nettó béred?
133 000 Ft
200 000 Ft
238 000 Ft
333 000 Ft
Nem tudom

A munkavállaló bruttó bére 200 000 Ft, amelyből a korábbi kérdések egyikében tárgyalt 33,5% levonása után 133 000 forintot kap kézhez, amely a nettó munkabére lesz.

Két állásajánlatot kapsz. Melyik ajánlattal keresel több pénzt?
Lakhelyeden lévő munkahelyet, havi nettó 200 000 Ft fizetésért, és mellette éves nettó 240 000 Ft cafeteria juttatásért.
Egy másik településen lévő munkahellyel, havi nettó 250 000 Ft fizetésért, de mellette ki kell még fizetned havi 20 000 Ft munkába járási költséget.
A két ajánlat teljesen egyforma.
Ennyi információból ezt nem lehet eldönteni.
Nem tudom.

A két állásajánlat közül az első állásajánlattal havi nettó 220 ezer forintot vihet haza a munkavállaló (a 240 ezer forintos cafeteria-keretet elosztva a 12 hónappal, havi 20 ezer forint adódik hozzá a 200 ezer forintos munkabérhez), ezzel szemben a második esetben még a havi 20 ezer forint munkába járási kiadások levonása után is marad 230 ezer forint nettó bére, így a második állásajánlatot érdemes elfogadni, hiszen azzal havi nettó 10 ezer forinttal többet keres a munkavállaló.

5. Általános gazdasági ismeretek

Miben van válság idején a gazdaság?
Recesszióban
Szecesszióban
Stagnálásban
Inflációban
Nem tudom

A recesszió jelenti a gazdaság válságát, ez a jó válasz. A szecesszió nem más, mint egy művészeti stílus. A stagnálás egy nem változó, egyhelyben álló (gazdasági) helyzetet jelöl. Az infláció pedig a pénzromlást, a pénz elértéktelenedését jelenti.

Megtakarításaidra idén 1 százalékos kamatot kaptál, emellett az infláció mértéke 2 százalék volt. Az előző évhez képest többet, vagy kevesebbet tudsz vásárolni a pénzedből az elmúlt évhez képest?
Kevesebbet.
Ugyanannyit.
Többet.
Ennyi információból ezt nem tudjuk eldönteni.
Nem tudom.

A kamat az a pénzösszeg, melyet azért kapunk, mert a megtakarításainkat a bankban, állampapírban vagy valamilyen kötvényben tartjuk. Ez idő alatt a bank, az állam vagy a kötvényt kibocsátó használja a pénzünket, amiért a használat végén kamatot, azaz a megtakarításon felüli egy plusz összeget is kifizet. A kamat %-ban van megadva, azaz a mértéke függ a megtakarítás nagyságától. Az infláció ezzel szemben azt mutatja meg, hogy milyen ütemben (%) romlott a pénz értéke. Ha az infláció és a kamat értéke megegyezik, akkor tehát a pénz, amit kapunk, ugyanannyit fog érni, mint az előző évben betett megtakarítás, tehát ugyanannyit tudunk rajta vásárolni. Ha a kamat értéke magasabb, mint az inflációé, akkor többet tudunk vásárolni. Ha pedig a kamat mértéke alacsonyabb, mint az inflációé, akkor kevesebb dolgot tudunk vásárolni, mint az előző évben.

Mire utal az ipar 4.0?
A negyedik ipari forradalomra, amely során az információs technológia és az automatizálás egyre szorosabban fonódik össze.
A Kormány Digitális Jólét Programjának ipari kiterjesztésére. (Digitális Jólét Program 4.0)
Az ipart népszerűsítő negyedik generációs weboldal.
Az iparfejlesztés 4. fázisa, amelyben növekszik a kormányzati ráfordítások nagysága.
Nem tudom.

„Az ipar 4.0 kifejezés arra a technológiai forradalomra utal, amely az 1970-es évektől a mikroprocesszorok feltalálásával indult, s belőle bontakozott ki az információs és kommunikációs technológia (IKT), az automatizálás lehetősége” (Kovács 2017, 825. o.).

Magyarországon melyik szektor állítja elő a GDP legnagyobb részét?
Mezőgazdaság
Ipar
Szolgáltató szektor
Pénzügyi szektor
Nem tudom

Amikor gazdasági szektorokról beszélünk, akkor három fő szektor különíthetünk el, melyek a mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltatás. A pénzügyi szektor pedig a nemzetgazdasági ágak közé tartozik és a szolgáltatás szektoron belül található. A három fő szektor közül a szolgáltató vagy másnéven terciér szektor az, amelyik a legnagyobb arányban járul hozzá a hazai bruttó hozzáadott értékhez. 2018-ban a KSH adatai alapján a szolgáltatás szektor a magyar GDP 64,5%-át adta.

<p>Az iskolai büfében vásárolsz egy csokit 500 forintért. Az ÁFA-kulcs 27%. Mekkora a csoki árának ÁFA-tartalma?</p>
$500/27=18,52 \text{ Ft}$
<p>$500-500/1,27=106,3 \text{ Ft}$</p>
$500*0,27=135 \text{ Ft}$
$500/1,27=393,7 \text{ Ft}$
<p>Nem tudom</p>

Az áfatörvény (2007. CXXVII.) szerint az általános forgalmi adó mértéke a főszabály szerint 27%. Kivételt jelentenek ez alól bizonyos termékek illetve szolgáltatások, melyek esetében az ÁFA-kulcs 5%, illetve 18%-os. A csokoládé azonban nem tartozik a kivételes termékek közé, ezért ennek ÁFA-kulcsa a főszabály szerint meghatározott 27%, melynek mértékét a fent meghatározott módon tudjuk kikalkulálni a teljes ár alapján. Ha az 500-at elosztjuk 1,27-tel, akkor megkapjuk a terméknek azt az árát, amely nem tartalmazza az ÁFA-t. Ha az így kapott értéket kivonjuk az eredeti árból, akkor tudjuk meghatározni, hogy a kifizetett 500 forintból mennyi volt az ÁFA, ami jelen esetben 106,3 forint.

6. Biztosítás, nyugdíj

Milyen típusú biztosítás a casco?
Életbiztosítás
Baleset biztosítás
Gépjármű biztosítás
Lakásbiztosítás
Nem tudom

A casco nem egy mozaik szó, hanem egy spanyol szó, melynek elsődleges jelentése sisak, másodlagos jelentése pedig járműborítás. A casco egy olyan gépjármű biztosítás, mely elsősorban saját hibás károk esetén nyújt fedezetet. Vonatkozik az elemi károkra, a lopásra és a rongálódásra is. A casco megkötése nem kötelező, de ajánlott.

Van-e különbség a férfiak és nők általános nyugdíjkorhatára között Magyarországon?
Igen, a férfiaké magasabb.
Igen, a nőké magasabb.
Nem, a kettő megegyezik.
A felek családi állapotától függ.
Nem tudom.

Magyarországon a törvények alapján az öregségi nyugdíj nem más, mint „meghatározott életkor elérése és meghatározott szolgálati idő megszerzése esetén járó nyugellátás” (1997. LXXXI.), ami független az adott személy nemétől.

Nagy vihar volt a lakóhelyeden és a jég betörte az ablakot. Szerencsére a családotnak volt lakásbiztosítása. Be tudjátok-e jelenteni a kárt a biztosító felé az interneten keresztül?
Igen, bármikor lehetséges.
Igen, de csak hétvégén.
Nem, csak személyesen és telefonon lehet a kárt bejelenteni.
Nem, csak személyesen az ügyfélszolgálaton lehetséges.
Nem tudom.

Az online kárbejelentést ma már minden hazai biztosító saját honlapján/felületén elérhető a hét bármely napján, bármely napszakjában. Így otthonról, internet és bármilyen okoseszköz segítségével lehetőség van akár azonnal is bejelenteni a felmerülő káreseményeket.

Kötelező-e utasbiztosítást kötni, ha külföldre utazik?
Igen, mert csak így léphetek át másik országba.
Igen, ha a Schengen-i zónán kívül utazunk.
Igen, de csak ha EU-n kívül utazunk.
Nem.
Nem tudom.

Külföldi utazás esetében nem kötelező az utasbiztosítás megkötése, habár ajánlott. Az Európai Egészségbiztosítási kártya az Európai Unió tagállamaiban biztosítja az orvosilag szükséges egészségügyi ellátásokat, azonban speciális esetekre nem mindig terjed ki. Ezen felül az utasbiztosítás nem csak az egészségügyi ellátási díjakat, hanem a poggyászbiztosítás, és adott biztosítástól függően további extrákat is tartalmaz.

Egy iskolai program részeként külföldre utazol 18 napra nyelvet tanulni. Erre az időre utasbiztosítást kell kötnöd. Melyik biztosítás fizet a biztosítási díjhoz képest ár/érték arányban a legtöbbet?
6 000 Ft biztosítási díj, és csonttörés esetén 200 000 Ft-ot fizet.
7 000 Ft biztosítási díj, és csonttörés esetén 210 000 Ft-ot fizet.
10 000 Ft biztosítási díj és csonttörés esetén 300 000 Ft-ot fizet.
20.000 Ft biztosítási díj és csonttörés esetén 600 000 Ft-ot fizet.
Nem tudom.

Amennyiben a kifizetett kártérítés összegéhez viszonyítjuk a biztosítási díjat (elosztjuk a kártérítést a biztosítási díjjal), akkor az első esetben lesz a legmagasabb a hányados értéke, tehát ebben az esetben járunk a legjobban.

Források:

Kovács O. (2017): Az ipar 4.0 komplexitása – I. *Közgazdasági szemle*, 64, 7-8, 823-851. o.